

THIS BOOK IS BY KIND PERMISSION

DEDICATED TO

P. B. THOMAS ESQ.,

DEPUTY INSPECTOR-GENERAL OF POLICE,

MADRAS PRESIDENCY.

FOREWORD.

The serious attention which both the Government and the public at large have been lately bestowing on the question of effectively dealing with the criminal gangs of South India is my apology for this work. Close observation of the habits and ways of criminal gangs has always appealed to me as a particularly interesting branch of Police Work. Each tribe has its own tradition and history. Awe-inspiring stories as to how groups of these men with their Donga Guru (Master thief) at their head used to infest the country and sally forth the neighbouring villages to loot, plunder and commit dacoities often in broad daylight are only too common. The Donga Yerukalas of the Circars, the Korachas of the Ceded Districts and the Koravars of the Southern Districts still set at naught the public peace and tranquility. Thanks to the reorganization of the Police and the establishment of criminal settlements by the Government and Salvation Army, by which the atrocities of the criminals have of late somewhat diminished, though it must be admitted that it will take a long time still to

rid the country altogether of the dread of these tribes.

Modern conditions of city and village life have necessitated a relative change in the methods employed by these criminal gangs in following their time-honoured vocation. No doubt all these gangs have some general features of resemblance in their life conditions; yet there are some special and specific points which mark each particular gang. It has been my endeavour to lay stress on these special characteristics, so that it may be helpful to the Village Headman and the Police in tracing these criminal gangs and bringing them to Justice.

As the book is intended also for the benefit of the general reading public, I have purposely adopted as homely a style as possible. Any helpful suggestions will be thankfully received and made use of in the next edition.

I am highly indebted to the Criminal Intelligence Department, Madras, who helped me in the publication of this work by kindly placing their records at my disposal.

My grateful thanks are specially due to E. J. Rowlandson Esquire, Principal, Police

Training School, Vellore, and H. E. Williams Esquire, Personal Assistant, Criminal Intelligence Department, Madras, for the great help they have rendered me in bringing my object to fruition; and to M. R. Ry. Rai Bahadur M. Pauparao Naidu Garu, the veteran Police Officer of this Presidency who has very kindly gone through my book in manuscript and given me for my use his notes on the Dandasis of the Ganjam District besides making some very valuable suggestions.

My thanks are also due to M. R. Ry. Nott. Subbarau Garu, Chief Law Instructor, Central Recruits' School, Vellore, who has encouraged me in my undertaking.

VELLORE,
3rd April 1916 }

E. RAMACHENDRA SASTRI.

మొదటి భాగము-చెన్న పురి రాజధాని.

ప్రకరణము. I	దొంగదాసర్లు—	పుట.
	1 దొంగదాసర్లు.	1
	2 కత్తెరవాండ్లు.	5
	3 పచ్చెపవాండ్లు.	9
	4 దొంగవడ్లరు.	11
	5 నక్కలవాండ్లు.	16
„	II దొంగ ఎరుకలవాండ్లు—	
	(1) గోదావరి జిల్లా	22
	1 దొంగ ఎరుకల (2) గుంటూరు జిల్లా	25
	వాండ్లు. (3) నెల్లూరు కర్నూలు జిల్లాలు.	28
	2 కొరచవాండ్లు (1) నవాబుపేట.	31
	(2) గుడపాదం.	38
	3 కొరవవాండ్లు. దక్షిణ జిల్లాలు.	40
„	III దండాసీలు.	48
„	IV కొండదొరలు.	51
„	V దొమ్మరవాండ్లు.	54

ప్రకరణము VI	లంబాడీలు.	5:
„ VII	జోగివాండ్లు.	62
„ VIII	భట్రాజులు లేక భట్టుతురకలు.	67
„ IX	గూడు దాసర్లు.	69
„ X	వంగనూరు మాలవాండ్లు.	73
„ XI	వేపూరి మాలవాండ్లు.	75
„ XII	కేపుమారీలు.	79
„ XIII	కళ్ళర్లు.	87
„ XIV	మరవర్లు.	91
„ XV	తొటియానాయకులు.	93

దొంగ దాసర్లు.

మొదట దాసర్లు అనేక జాతులవారు. వీరీ రాజధాని యందంతట నున్నారు కాని అందరు నేరములు చేయువారు కారు. కర్నూలు, గుంటూరు, నెల్లూరు, గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలలోను, హైదరాబాదురాజ్యమందును నేరములు చేయు దొంగదాసర్ల నెరుగనివారులేరు. వీరు గజదొంగలు. ప్రస్తుతము కర్నూలు, కడప, బళ్లారి, చిత్తూరు జిల్లాలలోనున్నవారు దొంగదాసర్లనియు, నెల్లూరు జిల్లాలో నున్నవారు కత్తెర వాండ్రనియు, గోదావరి జిల్లాలోనున్నవారు పచ్చెపవాండ్ర నియు పలురీతుల పిలువబడుచున్నను వీరందరు నొక తెగవారె. వీరి వృత్తాంతములు సంగ్రహముగ నీక్రింద వ్రాయబడును.

1. దొంగ దాసర్లు.

వీరు తమను కనిపెట్టగల పోలీసు ఉద్యోగస్తుడు లేని గ్రామములయందు నివసించుదురు. ఏ గ్రామములోనైన నేరములు చేయదలచుకొనిన ఆ గ్రామమునకు బయట కొంతదూరమందు చెట్లచే నావరించబడి, నీటి సదుపాయముగలచోట్ల నుందురు. పెద్దపట్టణములకు వెళ్లునప్పుడు ఆపట్టణముల బైట జనులు పోని ప్రాంతముల నివసించుదురు.

వీరు కర్నూలు, కడప, నెల్లూరు, చిత్తూరు, గుంటూరు
గోదావరి, కృష్ణా, విశాఖపట్నం జిల్లాలలోను, నైజాం
రాజ్యములోను, నేరములు జేయుదురు.

స్త్రీ పురుషులు అందరు అమితముగ త్రాగుదురు.
కావలసిన భోజన పదార్థములను తెచ్చిపెట్టుటకు వీరికన్న
తక్కువ జాతివారితో స్నేహము చేయుదురు. పురుషులు
నేరములలో పట్టుబడినప్పుడు స్త్రీలు వీరిని విడిపించుకొనుటకు
అనేక ప్రయత్నములను జేయుచు చివరకు దేనికైనను
లోబడుదురు. వీరు అరుదుగ రయిలుప్రయాణము చేయుదురు.
వీరి స్త్రీలు తమతెగవారితో నెంత వ్యభిచరించినను, ఇతర
పురుషులవలన తమకు గల్గు బిడ్డలకు నేరములు చేయుటలో
వంశపారంపర్యముగవచ్చు తెలివి తేటలుండవని వీరికి దృఢమగు
నమ్మకముండుటచే నితరులతో నెంతమాత్రము వ్యభిచరించరు.

వీరు తెలుగు, హిందుస్తాని, అరబ్బీ మాట్లాడుదురు.
గాని తెలుగు, అరబ్బీ కలిసిన భాషను తరుచుగ మాట్లాడుదురు.

వీరు బిచ్చమెత్తియు, ఈతచాపలు అమ్ముకొనియు,
జీవనము చేయుదురు.

వీరు నేరములు చేయుటకు ఇతరజిల్లాలకు వెళ్లునప్పుడు
వేరువేరు దుస్తులు ధరించి తాము దాసర్లమనియు, పూసల
తెలగాలమనియు, బలిజీలమనియు, పశువులవత్తుకులమనియు,
ప్రక్కగ్రామమునకు వివాహమునకు పోవుచున్నామనియును,
నేషములకు తగినట్లు అడిగినవారికెల్ల బదులు చెప్పుదురు.

పోలీసు ఉద్యోగస్తుడు సమీపించునపుడు అతిజాగ్రతగనుండి
 వానినే చూచుచుందురు. వీరు దిగియుండు ఏస్థలమునకైనను
 పోలీసువారు పోయినయెడల, వారిరాక సంజ్ఞలచే తమవారికి
 దెచ్చి పారిపోదురు. ఒకానొకప్పుడు పోలీసు ఉద్యోగస్థునిపై
 దౌర్జన్యముగూడ చేయుదురు. అడవులగుండ ప్రయాణముచేసి
 గాని రాజబాటలపై అతివేగముగ నడచిపోవుచుగాని ఇతరు
 లను మోసపుచ్చుదురు. ఒకనిని ఏదైన అడిగిన మరియొకడు
 వానికి బదులు చెప్పును. తమను గురించి ప్రశ్నించు వారితో
 సాధారణముగ వీరి స్త్రీలు మాట్లాడ నారంభింతురు. ఇవి
 దొంగదాసరి తెగయొక్క లక్షణములు. పోలీసువారు వీటిని
 బట్టి సులభముగ వీరిని గుర్తించవచ్చును. వీరిని పట్టుకొన్నప్పుడు
 లంచమిచ్చి తప్పించుకొనుటకు వీరు ప్రయత్నించుదురు.

వీరు దోపిడి, బందిపోటు, కన్నపుచోరీలు మొదలగు
 పని చేయుదురు.

అయిదారుగురు పురుషులు కొందరు స్త్రీలతోను,
 పిల్లలతోను నేరములుచేయుటకు తమగ్రామమువదలి యితరులు
 తమను అనుమానించకుండుటకై కొంతదూరము అడవుల
 గుండను మరికొంతదూరము రాజబాటలపైసను ప్రయా
 ణము చేయుదురు. తమ ప్రయాణములలో కావలసిన వస్తు
 సామగ్రులను మూటకట్టుకొని మోసికొని పోవుదురు. మారు
 వేషములకు కావలసిన దుస్తులు వగయిరాలుగూడ తీసికొని
 పోదురు. ఒకగ్రామములో నేరములుచేయ నిశ్చయించినప్పుడు
 వీరి ఆడవారు బిచ్చమునకై యింటింట తేరిగిగాని, పూసల

నమ్మిగాని, అంకాలమ్మ వేషమాల వేసికొనిగాని ఆగ్ర
 లోని యిండ్లగుట్టుమట్టు తెలిసికొనివచ్చి తమ మగః
 చెప్పదురు. మగవారుకూడ, కృష్ణాజనము, రాగిచెంబు
 కాశికావల్లు, శంఖము, జేగంట, శృంగ నాదము, నెమ
 పించముల కట్టలు, దీప స్తంభములు, తమ వెంట తీసికొని
 తులసి పూసలు, నామములు ధరించి వేరువేరు వేషములు
 డంబముగ వేసికొని గ్రామములలో తిరుగుదురు. తమతో
 తీసికొనిపోవు తాటి యాకు పుస్తకముల జూచి ప్రశ్న చెప్ప
 టయు గూడ కలదు. దొంగతనము చేయదలచిన యిండ్లయొద్ద
 కుక్కలున్న యెడల అవి మొగుగకుండుటకై ఉమ్మెత్తగింజలపో
 అన్నములో కలిపి వాటికి వేయుదురు. పిమ్మట పురుషులు
 యింటిలోనికిప్రవేశించి దొంగతనముచేయ మొదలుపెట్టుదురు.
 తలుపు గడియలదగ్గర కన్నము త్రవ్వి గొల్లెములు తీయుదురు.
 ఇంట్లో ప్రవేశించగనే కొందరు లఠా కర్రలు పట్టుకొని
 ఇంట్లోనుండువారిప్రక్కను నిలుచుందురు. మరికొందరు ఆ స్త్రీ
 దొంగిలించుచుందురు. వీరు నిద్రించువారి జోలికెంతమాత్రము
 పోరు. వారి ఒంటినుండెడి నగలు దొంగిలించ దలచినపుడ
 బలవంతముగ తీసికొందురు. ఎవరైన వీరిని పట్టుకొనదల
 వెంబడించిన వారికెంత బాధనైనను కలుగజేసి తాముతప్పించ
 కొని పారిపోవుదురు. వీరి పిల్లలు ఇతరుల మూటలు దొంగ
 తనముగ విప్పుదురు. పసిబిడ్డల ఒంటిపైనుండు నగనాణ్యము
 కత్తిరింతురు. నేరములు చేయుటకు వీరు టక్కువడ్డరతోను
 దొమ్మర వాండ్రతోను, ఎరుకుల వాండ్రతోను తరుచు
 జేరుదురు.

• ୩୦.୯୨ ଟଙ୍କା

వడిసెలలు, కత్తులు, లాఠీలు, కత్తెరలు, గునుపములు,
నీరముచేయు పనిముట్లు.

వీరు తాము దిగియుండు స్థలము జేరిన వెంటనే దొంగ
సొత్తు ఆడవారిచేతి కిత్తురు. వారు విలువగు నగలుమాత్రము
భూమిలో పాతిపెట్టి బట్టలు ఇతరులకు కనబడకుండ తమ
గుడ్డమూటలలో దాతురు. దొంగసొత్తు మంచి సమయము
చిక్కువరకు గాని తమగ్రామము జేరువరకుగాని తొందరపడి
అమ్మరు. పిమ్మట అతి జాగరూకతతో దానిని తమ
ప్రాపకులకుగాని, రిసీవర్లకు (దొంగసొత్తు కొనువారు) గాని
అమ్ముదురు. వీరు దొంగసొత్తు నెంతమాత్రము తమయిండ్లలో
నుంచక ఆచుట్టుప్రక్కల పాతిపెట్టుదురు.

వీరువిష్ణుమతస్థులు. రాముని పూజింతురు. వీరు తిరుపతి,
ద్రాచలము, పోయి అచ్చట దైవములకు మ్రొక్కి
పిమ్మట నీరములు చేయుటకు బయలుదేరుదురు.

2. కత్తెర వాండ్రు.

వీరు సాధారణముగ తమ ప్రాపకులుండు గ్రామ
సమీపముల నివసింతురు. వీరిక గ్రామమున ఆగునపుడు
చెరువులయొక్క పల్లపు ప్రదేశముల దిగుదురు.

వీరు దొంగతనములు చేయుటకు విశేష ప్రదేశములు
తిరుగుదురు. అందులో ముఖ్యముగ కర్నూలు, కడప
చెంగల్పట్టు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలో నెక్కు
వగ తిరుగుదురు.

వీరు బలాధ్యులును, సాహసవంతులును. పురుషులలో
చాలమందికి కనుబొమ్మలచివరనుగాని, రెండుకన్నులనడుమను
గాని కాల్పుడు మచ్చలుండును. ఒక గ్రామమునుండి మరియొక
గ్రామమునకు సులభముగ తీసికొనిపోవీలగులాగున ఈతచాప
తోను, వేడుశృతోను కట్టుకొన్న చిన్న గుడిసెలే వీరియిండ్లు.
వీరి గుంపుతో జేరక వేరుగనున్న వీరి తెగవారు తలదాచ
కొనుటకు గుడుసెలైనలేక ఎప్పుడును అడవిలో దాగియుండురు.
స్త్రీపురుషులందరు విశేషముగ త్రాగుదురు. మాల, మాదిగల
తప్ప నితరజాతి స్త్రీలను దొంగిలించు కొనివచ్చి తమ భార్య
లతో నివసించులాగుననే వారితోగూడ కాపురము చేయు
దురు. వ్యభిచరించుట వీరిలో తప్పలేదు.

వీరు తెలుగు, హిందుస్తాని, అరవము మాట్లాడుదురు.
గాని తెలుగు, అరవము కలిసిన భాషను తదుచుమాట్లాడుదురు.

వీరు బిచ్చమెత్తియు, తరుచుగ ఈతచాపలను అట్లే
అమ్ముకొనియు జీవింతురు.

పైగా నుండు వీరి తెగవారు పోలీసు నిగహాలోనున్న
గుంపుతో చేరక, తమ భార్య బిడ్డలను మాత్రము వారితో

నిడిచి తాము రహస్యముగ వారు పోవు చోట్లకెల్ల వదలక
వెంబడించుచు దొంగతనముగ వారిని చూచి పోవుచుందురు.

వీరు కన్నపుచోరీ, దోపిడి, బందిపోటు నేరములు
జేయుదురు. స్త్రీలు స్వల్పచోరీలు జేయుదురు.

వీరు ఆడవారిద్వారాగాని, తమ ప్రాపకులద్వారాగాని
లాభకరమగు సమాచారములు తెలిసికొందురు. బందిపోటు
మొదలగు గొప్ప నేరములు చేయదలచినపుడు ఆరుగురు
మొదలు పండ్లెండుగురువరకు గుంపుగ జేరిపోదురు. పశువుల
వర్తకులవలె పలురంగులుగల రైలుసంచులు తీసికొని గ్రామ
ములకు పోదురు. వీరిని చూచువారు వీరు నిజముగ పశువుల
వర్తకులని భ్రమించులాగున చెవులకు తప్పెట్లు, మొలకు
వెండిమొలత్రాడు, పెట్టుకొని కాళ్ళకు చెప్పులు తొడుగుకొని
బహు దర్పముగ కనబడుదురు. వీరొక గ్రామముచేరినతోడనే
ఒక గొప్ప రైతు నింట బస దిగి భోజనపానాదు లచ్చటనే
జరుపుకొందురు. పశువులను కొనుటకు ఇతరులకు కొంత
సొమ్ము ముందుగనిత్తురు. ఈప్రకారముగ తమరున్న యింటి
గుట్టుమట్లన్నియు బాగుగ తెలిసికొనువరకు నచ్చటనే యుండి
పిమ్మట నాయింటిలోనున్న సొత్తంతయు దోచుకొనిపోదురు.
నేరములు చేయుటకు నితరులతో వీరు విశేషముగ జేరరు.
పట్టుపడుదుమని వీరికి భయము కల్గినప్పుడు మాత్రము
దౌర్జన్యముచేసి తప్పించుకొని పారిపోదురు. నేరముచేయనప్పు
డేదైన ప్రమాదము రానున్నదని జూడలగుపడునప్పుడు ఈలగాని
ఇతరసంజ్ఞలగానిచేతురు. అప్పుడాప్రదేశమందున్న వీరివారందరు

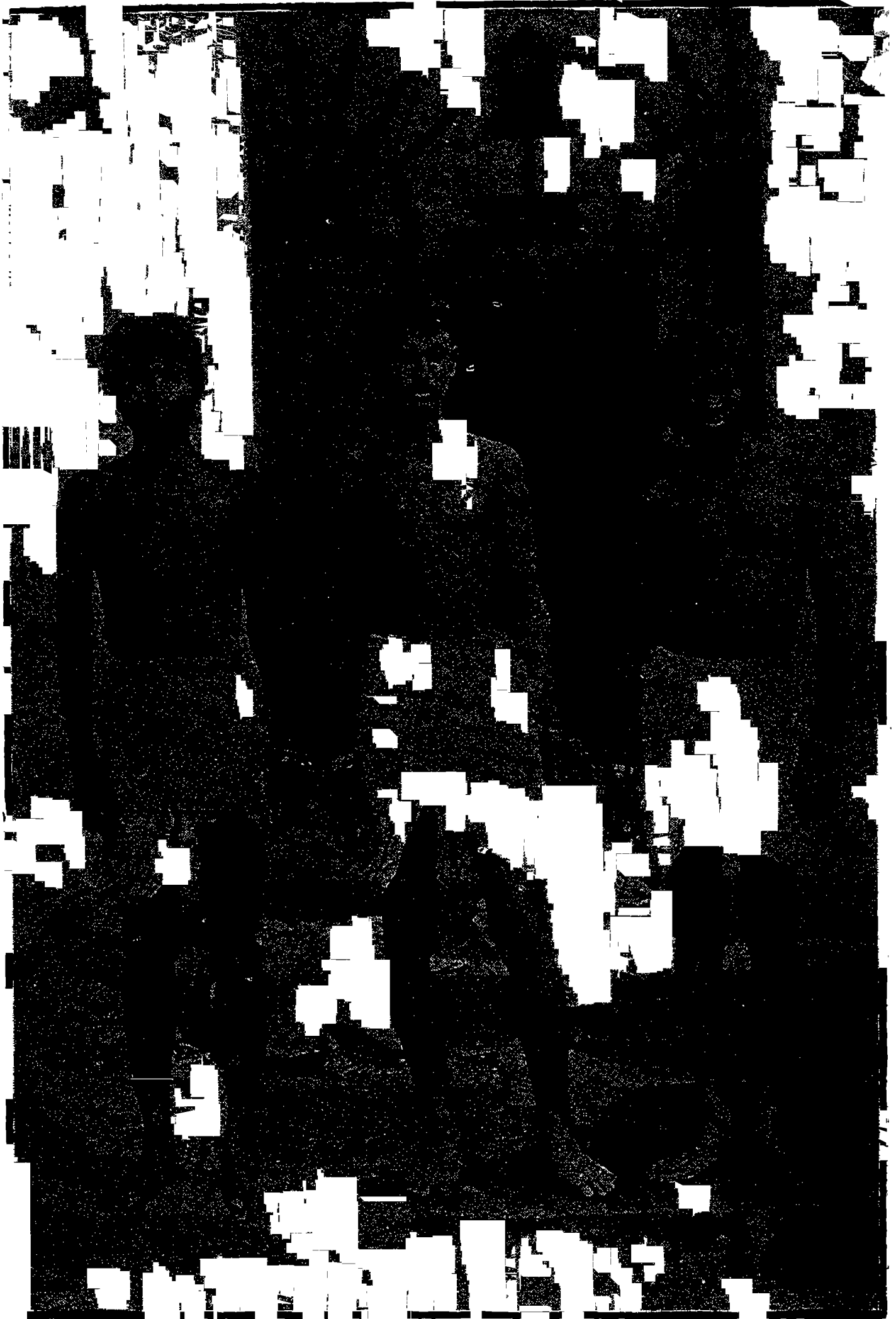
గుమిగూడుదురు. ఒంటరిగనున్న స్త్రీలను బలాత్కారముగ నెత్తుకొనిపోయి, నగనాణ్యము లపహరించి, వారిని షోచి, ఒకప్పుడు వారిని నూతులలోగూడ పడవైచి చంపుదురు. నేరములు చేయబోవు నపుడు నగలేమియు బెట్టుకొనరు. నేరములు చేయునపుడు మాట్లాడరు.

వీరు ఉత్సవములలో స్వల్పచోరీలు చేయునప్పుడు రైలు సంచులత్రాళ్ళు కోయుటకును, నగలదారముల త్రెంపుటకును ఉపయోగపడు ఒక చిన్నకత్తిని తమనోటిలో దాచుకొందురు.

వడిసెలలు, లారీలు, కత్తులు, గండ్రగొడ్డళ్లు, గునుపములు, వీరి పనిముట్లు. కన్నపుచోరీ చేయునపుడొక తాళపుచెవుల గుత్తినిగూడ తీసికొనిపోదురు.

దొంగసొత్తు తగినవెల వచ్చువరకు ఎంతమాత్రము తొందరపడి అమ్మరు. దానిని వీరుండు స్థలసమీపముల పాతి పెట్టుదురు. బంగారపు నగలు కరిగించుటకు ఇతరులను తెచ్చుకొందురు. నేరము చేసినవారికి కొంత సొమ్మునిచ్చి శేషించిన దానిని వంతులవగుసను వీరు పంచుకొందురు. సమానమగు వాటాలువేసి పంచుకొనునప్పుడు వీరు బెడ్డముక్కల నుపయోగింతురు. కల్లు, సారాయి అంగడివారుమాత్రమే కాకుండ ఇంకను పలుకుబడిగల కాపులు, రైతులు, గూడ వీరికి సహాయులే.

వీరు వేంకటేశ్వరస్వామి పండుగ చేయుదురు.

పచ్చపవాండ్రు.

3. పచ్చెపవాండు.

వీరు మామూలుగ గ్రామముల బయటనుండు పులలోను, తోటలలోను ఆగుదురు. పాతసత్రములలోను, పాడుదేవాలయములలోనుగూడ కొన్ని సమయముల నుందురు.

వీరు ఈరాజధానిలో చిత్తూరు జిల్లాలోని చంద్రగిరి మొదలు ఒరిస్సావరకును, కర్నూలు జిల్లామొక్క ఈశాన్య భాగమునుండి నిజామురాజ్యములోని హైదరాబాద్, భువనగిరి, ఓరంగల్ జిల్లాలవరకును నేరములు చేయుటకు చుట్టివచ్చు ప్రదేశము.

వీరు కల్లు సారాయి అంగడివారితో కలిసిమెలసియుందురు. నీరందరు విశేషముగ త్రాగుదురు. వీరు మొండినారగుటచే నరి చిన్నపిల్లలయొద్దనుండియైనను ఎట్టి సమాచారములనైన తెలిసికొనుట అతికష్టము. స్త్రీలు తమ కులస్థులతో మాత్రము వ్యభిచరింతురు. తాము బలిజీలమనియు, తెలగాలమనియు, గొల్లలమనియు వీరు చెప్పుకొనుటగలదు.

వీరు తెలుగుమాట్లాడుదురు. అరవము, హిందుస్తాని, ఓడ్రభాషయు, గూడ వీరికి తెలియును.

వీరు యాచించి జీవింతురు. కొన్ని వేళల పూసలు, పసుపు, కుంకుమ మొదలగునవి అమ్మునట్లుగూడ నటించుదురు.

వీరు కన్నపుచోరీ, దోపిడి, బందిపోటు, నేరము చేయుదురు. ఆడవాండ్రు, పిల్లలు, స్వల్పచోరీలు ఎక్కువచేసి, జేయుదురు. గ్రామములలో తిరుగునప్పుడు కోళ్ళను కొని దొంగిలింతురు.

వీరి యాడవాండ్రు గ్రామములోనికి బిచ్చమెత్తుకొనున పచ్చాకు పొడుచుటకు, కూడులు, పూసలు, అమ్మకొనుటకు పోవునట్లు పైకి నటించినను, నేరముచేయవలగు స్థలములు చూచి వచ్చుటయే వీరి ముఖ్యదేశము. లాభకరమగు సమాచారములు కల్లుఅమ్మవారు చెప్పుదురు. సంతలలోను, ఉత్సవములలోను, స్వల్పచోరీలు చేయునప్పుడు రైలుసంచుల కుట్లను, నగల దారములను త్రెంపుటకొక చిన్నకత్తిని తమ నోటిలో దాచుకొనిపోవుదురు. ఆడవారు, పిల్లలు దొంగిలించి తెచ్చియిచ్చు సొత్తును వెంటనే భద్రపరచుటలో సహాయులగుటకు బైరాగులవలెను, జంగములవలెను, హరిదాసులవలెను వీరి పురుషులు దొంగవేషములు వేసికొని వారితో పోయి కొంతదూరమందు ఉండురు. ఆటంకము కల్గినప్పుడు దౌర్జన్యము చేయుదురు. నేరములు చేయునప్పుడు మాట్లాడరు, సాధారణముగ నేరములుచేయుటకు ఇతరులతో జేరరు.

వీరు లారీలు, గునపములు, ఎక్కువగనుపయోగింతురు. ఒకానొకప్పుడు మనుష్యులు భయపడుటకు రాళ్లుగూడరువ్వదురు.

వీరు చిన్నచిన్న నగలు నోటిలోను, మర్మపదేశముల

యందును దాచుటయేగాక బట్టచాటున తమ తొడలపై గుడ్డతో కట్టుకొందురు. బంగారపునగలు కరుగుటకు నితరుల కియ్యక తామేకరగించుకొందురు. దాచదగిన కొన్ని చిన్న నగలు తప్ప ఇతర దొంగసొత్తు తాము దిగియుండుచోటునకు కొంతదూరములో వీరి యాడవాండ్లు దాయుదురు. కల్లు సారాయి మకాణదార్లు వీరివద్ద దొంగసొత్తు కొందురు.

వీరు ఉత్తరసర్కారులలోజరుగు ఉత్సవము లన్నిటికిని పోవుదురు.

4. దొంగ వడ్డరు.

వీరు దాదాపు అయిదులక్షల వరకు లెక్కకువచ్చు ఒక పెద్దతెగవారుగాని అందరును సేరములు చేయువారుకారు. వీరి వృత్తిధర్మములబట్టి వీరు రెండు తరగతులుగ నున్నారు. వీరి రాజధానిలో పెక్కుస్థలముల నున్నారు.

(1) కల్లు వడ్డరు (రాతిపని చేయువారు)

(2) మన్ను వడ్డరు (మంటిపని చేయువారు)

వీరిలో కొందరు కర్నూలు, గుంటూరుజిల్లాలలో విశేషముగ సేరములు చేయుచు దొంగ వృత్తి నవలంబించుటచేత మంటిపని, రాతిపని జేసికొని గౌరవముగ జీవించు ఇతర వడ్డరుకును వీరికిని అమితమగు భేదము గలదు.

ఇప్పుడు నిగహలోనున్న దొంగవడ్డర్లను కర్నూలు, కడప, చిత్తూరు, అనంతపురము, నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాలలోని జనులు, బంగెనపల్లి రాజ్యములోని జనులు, సామాన్యముగ టక్కువడ్డర్లనికూడ పిలుచుచు ఇతర వడ్డెవాండ్రతో జేర్చక వీరిని ఒక ప్రత్యేకమగు తెగగ జూతురు.

వీరికి స్థిరమగు వాసస్థలములేనందున వీరి యునికిపట్టును గూర్చి అంతగా తెలియదు. వీరొకప్పుడు కర్నూలు జిల్లాలోని బొడ్డుచేలనుండి దాదాపు ఇరువది అయిదు సంవత్సరముల క్రిందట వినుకొండ తాలూకాలోని కొత్తలూరు వెళ్ళి యుండిరి. అచ్చట కొంత భూమి సంపాదించుకొని కాపురమున్నారు. వీరి చుట్టుగుడిసెలు ఎత్తులేక చిన్న ద్వారములు కలిగియుండును. వీరు చూచుటకు లక్షణముగ నుండురు. అన్ని జంతువుల మాంసము తిందురు. విశేషముగ సారాయి త్రాగ నలవాటుగలవారు. వీరి ఆడవారు వ్యభిచారులు.

వీరు గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరు, కర్నూలు, అనంతపురము, కడప, చిత్తూరు జిల్లాలలోను, బంగెనపల్లి రాజ్యములోను నేరములు చేయుదురు. వీరు జనసమ్మర్దములేక అడవులు గల పర్వత ప్రాంతముల నుండు గ్రామములలో నేరములు చేయుదురు. అట్టి ప్రదేశముల వీరిపై చర్యతీసికొనుట కష్ట సాధ్యము. వీరట్టి గ్రామములలో నేరములుచేయ నుద్దేశించ నపుడు ఆసమీపములనుండు తోపులలోను, సత్రములలోను, దేవాలయములలోను, పాడిండ్లలోను, దిగుదురుగాని నేరముచేయ నిశ్చయించుకొన్నప్పుడు అట్టి గ్రామములకు దూరములో నీటి

సదుపాయముగలమరుగుస్థలములయందు చీకటిపడువరకునుండి రాత్రి పరుండువేళకు బయలుదేరి అతివేగముగ నేరములు చేయదలచిన గ్రామములకు పోవుదురు.

వీరు సంకరమైన తెలుగుభాషను మాట్లాడుదురు.

వీరికి బిచ్చమెత్తుకొనుటతప్ప ఇతర జీవనాధారమేమియు నున్నట్టు కనబడదు. ప్రజలను నిర్బంధపరచి బిచ్చము వేయించుకొందురు.

వీరు నేరములు చేయుటకు పొవునప్పుడుగాని తిరిగి వచ్చునప్పుడుగాని రయిలుపైన, రోడ్లపైన, ప్రయాణము చేయుదురు. పెద్దరయితులవలెను, బాటసారులవలెను నటించుదురు. మంచి దుస్తులు ధరించుదురు. సామాన్యముగ దూరప్రయాణములు చేయునపుడును, తిరిగి అచ్చటనుండి వచ్చునప్పుడును, మాత్రమే రైలుప్రయాణము చేయుదురు. అప్పుడు వీరు పోవలసినతావునకు కొంచెమివతలనే దిగుటకుజాగ్రతపడుదురు.

వీరు ఆ స్థితో సంబంధించు ప్రతినేరము జేయుదురు. కొన్ని సమయముల ఇత్తడి నగలను కూడ అమ్మి మోసము చేయుదురు. బండిపోటు నేరములు చేయునపుడు తమపాల్పడిన వారిని సొత్తుచూపుడని దౌర్జన్యముచేసి బాధించుదురు. మరియు ఆచుట్టుప్రక్కల రాళ్లు రువ్వుదురు. వీరు మరుగుస్థలములలో కొన్ని రోజులు ఆగవలసివచ్చినప్పుడు ఆసమీపముల తిరుగు గొర్రెలను, మేకలను దొంగిలించుదురు. వీరి ఆడవారు తమవలె

నేరములు జేయుటయేగాక కోళ్ళ చోరీలు మొదలగు ఎ-వ
చోరీలు చేయుటలో ఎక్కువ తెలివైనవారు. పిల్లలు కూడ స్వల్ప
చోరీలు చేయుటలో గట్టివారు. పురుషులు చిరకాలమునుండి
ఎక్కువ పేరుపడిన కన్నగాళ్ళును, దోపిడి దొంగలును. వీరి
సాహసమును, దౌర్జన్యమును చూచి గ్రామస్థులు నేరములు
చేయు ఇతరజాతివారికంటె వీరికి ఎక్కువగ భయపడుదురు.

వీరు గ్రామములలోనున్న పూడు దొంగ నెపములు చెప్పి
సమాచారములు తెలిసికొందురు. ఆడవారు యిండ్లయొక్క
గుట్టుమట్టు కనిపెట్టి నేరములు చేయ నుపయోగించు సమా
చారములు తెలిసికొనివచ్చి తమ మగవారికి చెప్పుటలో బుద్ధి
శాలులు. ఆ గ్రామములలోనుండు చెడునడతగలవారు, రిసీవర్లు
గూడ వీరికి పనికివచ్చు సమాచారముల నిత్తురు. ఇంటియ
కాక ఆ గ్రామములలో నుండు చెడునడతగలవారు తమకు
సమాచారములు తెలిసినప్పుడెల్ల ను వీరుండుతావులకు వచ్చి
ఆ సమాచారములు చెప్పి వీరి సహాయము బడయుదురు.

వీరు దూరదేశము వెళ్లునప్పుడు చీకటిపడువరకు రహస్య
ప్రదేశములలోనుండి తమతో కూడ నేరములు చేయువారికై
పంపి అందగుకలిసి బాగుగత్రాగి, భోజనములుచేసి నేరము
చేయ చూచిపెట్టుకున్న యింటికి పోదురు. తలుపులు తెరచు
టకు గడియలవద్ద కన్నములు త్రవ్వదురు. ఒకమనిషి లోనికి
వెళ్లుటకు సరిపోవునంత కన్నమును గోడకుత్రవ్వదురు. కిటికీల
ఇనుపకమ్మలు ఊడబెరికిగూడ వీరు లోపల ప్రవేశింతురు. వీరు
నేర్పరులగు కన్నపుదొంగలగుటచే వీరు త్రవ్వ కన్నముల

మంచులు సన్నముగను, నూటిగను ఉండును. వీరొక-చోట కన్నపు-చోరీ చేయగల్గినప్పుడు ఆచుట్టుప్రక్కల నుపచరించని ప్రయత్నము లనేకములు వీరు చేసియున్నట్లు మనకగపడును. వీరు దొంగిల్పించిన ఆస్తి ఊరిబైటకు తీసికొనిపోయి అచ్చట వీరికొరకు కాచియుండెడు ఆయూరి నేరస్థుల కియ్య వారది తా మదివర కేర్పరచుకొన్న స్థలమునకు తీసికొని పోదురు. అవసరముగల్గినప్పుడు దొమ్మర వాండ్రు, మాలమాదిగ వాండ్రు, ఎరుకలవాండ్రు మొదలగు తక్కువ జాతివారితో కలిసి నేరములు చేయుట కెంతమాత్రము సందేహించరు గాని నేరముచేసిన పిమ్మట వారితో కలిసియుండరు.

వడ్డరు తాము చేసిన నేరములు ఒప్పుకొనరు. తమ జాతివారిపై నేరములు మోపరు. మగవారు నేరములలో చిక్కుకొనియున్నప్పుడు ఆడవారు విశేష శ్రమనిచ్చుచుకొన్ని సమయముల వారిని అధికారుల స్వాధీనమునుండి విడిపించు కొని తీసికొనిపోవుటయుగూడ గలదు. మగవారు నేరములు చేసి దూరదేశములకు పారిపోయి, అచ్చట కొంతకాలముండి దొంగసొత్తు అమ్ముదురు. అప్పుడు వారి ఉనికిపట్టు తెలిసి కొనుట మిగుల కష్టము.

వడిసెలలు. లాఠీలు, కన్నపుకర్రలు, గండ్రగొడ్డళ్ళు, వీరి ముఖ్యమగు పనిముట్లు.

3 వీరు సాధారణముగ దొంగసొత్తు రూపు మార్చుకుండ తమాస్సీవర్లకు ఇత్తురు. కరిగించవలసిన యెడల నమ్మకము

గల కంసాలిచేత కరిగించుకొందురు. ఎచ్చటనైనను దిగియుండు నప్పుడు దొంగసొత్తు మామూలుగ తమ గుడిసెల సమీపమున పాతిపెట్టుదురు కాని సాధారణముగ తమ గుడ్డలో నుంచుకొనరు. వీరు దూరమందుండురహస్యస్థలముల దానిని పంచుకొని తక్కువ వెలకు అమ్ముకొందురు.

విధవలు తిరిగి పెండ్లి చేసికొనుటయు, మారుమనువుల చేసికొనుటయు నంగీకరింతురు. బాల్యవివాహములు అంగీకరింతురుగాని తరుచు చేయుటలేదు.

హిందువులకు ముఖ్యమగుపండుగలన్నియు చేయుదురు. వెంకటేశ్వరస్వామి యెడల వీరికి అమిత భక్తి యుండుటచే ఎక్కడ వున్నను ఆదేవుని గొలుతురు. తిరుపతి స్వామికిని గుంటూరు ముల్లా మస్తానునకును ముడుపులుగట్టదురు. వీరి నాయకునిపేరు గంగరాజు. ఇతడు కులవివాదములు మొదలగా వాటిని పరిష్కరించును.

5. న క్కల వాండు.

వీనాదులు ఈ రాజధానిలో బల్లారి జిల్లాలో మిగత తెలుగు జిల్లాలలో నివసించు తెగవారు. ముఖ్యముగ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, జిల్లాలలోను, ఉత్తరాంధ్ర, చిత్తూరు, కడప జిల్లా

28 9 2 0 2

కొన్ని ప్రాంతములయందును, విశాఖపట్నం జిల్లాలోని కొండ ప్రదేశములుగల తాలూకాలలోను, గంజాం జిల్లాలో దక్షిణ భాగమందును గలరు.

వీరు 1. రెడ్డియానాదులు, 2. చల్లయానాదులు, 3. అడవియానాదులు, 4. నక్కలవాండ్రు, 5. కప్పలవాండ్రు, 6. చెంచువాండ్రు అని ఆరు తరగతులవారు.

1. రెడ్డియానాదులు :— పంటరెడ్లు వీరిని తమవద్ద ముఖ్యముగ పంటవారుగ నుంచుకొనుటచేత వీరు నిలకడగ వారివద్దనేయున్నారు. చల్ల, అడవి యానాదులను వీరు కుల భ్రష్టులుగ జూచుటచే వారితో ఏవిధమగు సంపర్కము వీరికి లేదు.

2. చల్లయానాదులు :—వీరు గ్రామములపైట గుడి సెలలో నివసించుచు అడవిపంటవల్లను, వేటవల్లను, గ్రామ స్థులకు చిల్లరపనులు చేయుటవల్లను స్థిరములేని జీవనోపాధులచే కాలము గడుపుకొనుచున్నారు.

3. అడవియానాదులు :—వీరు తలదాచుకొనుటకై నయిండ్లులేక అడవులలో తిరుగుచుండుటచే వీరిని అడవియానాదులనియందురు. వీరికినెల్లూరు జిల్లాలో కన్న పుచోరీలు చేయుటయే వృత్తి.

4. నక్కలవాండ్రు :—వీరు గంజాం జిల్లాలో దక్షిణ

భాగమందును, గోదావరి జిల్లాలో పెద్దాపురం, రామచంద్రపురం, ఆలమూరు, రాజోలు తాలూకాలలోను, విశాఖ పట్నం జిల్లాలో పాలకొండ తాలూకాలోను అనేకగుంపులుగ చెదిరియున్నారు. వీరు నక్కలను వేటాడితినుటచే వీరికి నక్కల వాండ్రని పేరువచ్చినది. వీరు తూర్పుయానాదులమని చెప్పుకొందురుగాని దక్షిణమునందుండు వీరికూటస్థులు తమతెగ వాగుగ వీరిని చెప్పుకొనరు.

5. కప్పలవాండ్రు:—వీరు ఎక్కడకువెళ్ళక నెల్లూరు జిల్లాలోనేయున్నారు. వీరు కప్పలనుతినుటచేత వీరినీపేర బిలచెదరు.

6. చెంచువాండ్రు:—వీరు ఉత్తరాంధ్రజిల్లాలో నివసించియుండి చెంచుదేవతను పూజించుటచే వీరికిపేరు వచ్చినది. వీరు కప్పలను తినరు. కప్పలవాండ్రు తమకుండలు ముట్టుటసయితము వీరంగీకరించరు.

వీరు చామననల్పుగనుండు పొట్టివారు. వీరు నల్లనికండ్లు, నిడుపుగలముఖములు, సొట్టముక్కులు, వెడల్పులేనిఎదురొమ్ములు, ఎత్తైనదవడయముకలుగలవారు. వీరికి ముఖముపైని శరీరముపైని విశేషముగ రోమములుండవు. తలవెంట్రుకలు ఉంగరములు చుట్టుకొనియుండును. పొత్తికడుపుపైని కొద్ది వెంట్రుకలుండును. ముక్కులకు కుట్లుండును. వీరు సామాన్యముగ మొలకొకగుడ్డ చుట్టుకొనుట అరుదుగాని గోచిమాత్రము పెట్టుకొందురు. వారమునకొకసారియైన స్నానము

చేయకపోవుటచే వీరిదేహములు అతిదుర్వాసనగనుండును. తరుచుగ స్త్రీలు శమశరీరముకప్పుకొనుటకు అవసరమగు గుడ్డ పీలికలు చేర్చి కుట్టుకొని కట్టుకొందురు. చేతులకు గాజులు, చెవులకుయి త్తడికమ్మలు, ముక్కునకుబులాకీ, మరియు నితర చిన్న వస్తువులు యిప్పటికాలమునకు తగినట్లు పెట్టుకొందురు. ఇతర దేశద్రుమ్మర్లు కట్టుకొనులాగుననే ఒకచోటనే కాపురముండువారి గుడిసెలుగూడ నుండును. ఒకతట్టునుండి లోపలికి పోవీలగులాగున రెండడుగుల చతురముగలదారి విడిచి, వెదుళ్లు వంచి వాటిపై గడ్డిగాని జొన్నదంటుగానివేసి తమగుడిసెలు కట్టుకొందురుగాని అవి అంతగబాగుండవు. ఎద్దుమాంసము తప్ప యితర మాంసములు తిందురు. పచ్చి మాంసము ఎండ బెట్టుకొనిగాని వెచ్చబెట్టుకొనిగాని తిందురు. వీరు సారాయి విశేషముగ త్రాగుదురు.

తెలుగు గ్రామ్యపదముల యాసగనొక్క మాట్లాడుదురు. వీరు మాటలను తొందరగనుచ్చరించుటయేగాక దీర్ఘాచ్చులను కురుచుగగూడ నుచ్చరింతురు. అరవదేశములో నివసించువారు తెలుగుకలిసిన అరవము మాట్లాడుదురు.

వీరు వేళ్ళయొక్కయు, ఓషధులయొక్కయు వైద్య సాధనములెక్కువగ తెలిసినవారగుటచే కొన్ని రోగములు చికిత్సచేయుటలో గట్టివారు.

వీరు సాహసమగు నేరములు చేయదలచినప్పుడు ఎరుకల వాండ్రతోను, పచ్చెపవాండ్రతోను జేరుదురు.

తరుచుగ వారివలె మారువేషములు వేసి వారిపై యనుమానము పుట్టెను.

ఉత్తర సర్కారులలో చల్లయానాదులు, అడవియానాదులు నేరములుచేయువారిలో మొదటివారుగ నెన్నదగినవారు.

వీరు బందిపోటు, రాజమార్గములపైని దోపిడి, నేరములను చేయుచు అప్పుడప్పుడు చౌరస్యము కూడ చేయుదురు. నిలకడగనుండు యానాదులు గొర్రెల లేక మేకల చోరీలు కడుసాహసముగ చేయుటలో నిపుణులు. వీరు సర్వసామాన్యముగ అమావాస్య మొదలు నాలుగు రోజుల వరకు నేరములు చేయుదురు.

‘సిక్కాలుకోలు’ అను ఒక ఇనుపపనిముట్టు వేళ్ళు మొదలగునవి త్రవ్వకొనుటకు ఉంచుకొన్నట్లు వీరు పైకి సాకు చెప్పుదురు గాని అది నిజముగా వీరి కన్నపుకోల. అది రెండు వైపుల మొనగల్గి ఒక వైపు కర్రపిడి వేయబడిన సామాన్యపు యినుపపనిముట్టు. చప్పుడుగాకుండ, వేగముగ దానితో గోడలకు కన్నములు త్రవ్వగలరు. బాగుగ దోచుకొనువరకు ఒకరాత్రి చాలయిండ్లకు కన్నములు త్రవ్వదురు.

వీరు దొంగసొత్తు అమ్ముటకు స్త్రీల నియమింతురు. సంజచీకటివేళ వీరు తాములల్లిన చాపలనమ్ముటకును, బిచ్చమెత్తుటకును గ్రామముల వెంట బోవుచు, చౌకగ వస్తువులు

అమ్మదామని అగ్రామమందుండు అడవారిచెవిని వేతురు. వారు తరుచుగ వీరివస్తువులకాసింది కొందురు. దొంగసొత్తు బుట్టలలో పట్టుకొనిపోయి కోమట్లకు విక్రయింతురు. అడవి యానాదులు, తమ స్త్రీలను విచ్చమెత్తునపుడు సమాచారములు కనుక్కొని రమ్మని పంపుదురుగాని సారాయి అంగడి వారిచ్చు సమాచారములు తమకుపకరించునని వీరు ముఖ్యముగ వారిచ్చువాటినే నమ్ముదురు. నిలకడగల యానాదులు తమస్త్రీలకీ పని పెట్టరు. అడవియానాదులు కల్లు సారాయి అంగడివారితో అతిస్నేహముగనుందురు.

వీరు తాముచేసిన నేరములగురించి వెంటనే ఎకరరు పడుదురుగాని తమతోజేరి నేరములుచేసినవారి నెంతమాత్రము బయలుపర్చరు.

వీరిలో విధవలు వివాహమాడవచ్చును. అడవారు పెక్కువివాహములాడవచ్చును. మగవారుభార్యలను సులభముగ విడిచిపెట్టవచ్చును. వీరు పిల్లలకు బ్రతికియున్న బంధువులపేర్లు పెట్టక తమకులవేబ్బుపేరు పెట్టుదురు. అందులో ముఖ్యముగ కవిటి, కమలమ్మ, నాగమంజ పేర్లలోనేదైన నొకటి పెట్టుదురు. వీరికెక్కడను కులగురువులులేరుగాని తమ పెద్దలలోనొకని కులనాయకునిగ జూతురు. వీరు మూఢులగుటచే అంకమ్మ, పోలేరమ్మ మొదలగు దేవతలను మాత్రము పూజింతురు.

II ప్రకరణము.

1. దొంగ ఎరుకలవాండ్లు.

ఎరుకలవాండ్లు కొరవజాతికి చెందు తెలుగు తెగ వారు. వీరనేక భాగములుగ చెదిరియున్నారు. వీరు పెక్కు భాషల మాట్లాడుచు, వేరువేరు ఆచారములు గలిగి కొందరు నేరములు చేయువారుగను, మరికొందరు నేరములు చేయని వారుగను, ఉన్నారు. ఇప్పుడు నిగహాలోనున్న దొంగ ఎరుకలవాండ్లు దేశద్రిమ్మరులనియు, గజదొంగలనియు గోదావరి, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాలలో పేరుగలదు. నేరములుచేయు ఇతరజాతులవారితో వీరి కెంతమాత్రము సంబంధము లేదు. (1) గోదావరి జిల్లాలోను, (2) గుంటూరు జిల్లాలోను, (3) నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోను నేరములుచేయు దొంగ ఎరుకలవాండ్ర వృత్తాంతములు వేరువేరుగ ఈక్రింద ఇవ్వబడియె.

(I) దొంగ ఎరుకలవాండ్లు

వీరిని వడ్డి ఎరుకలవాండ్రని కూడ బిలుతురు.

•అమెరికా లోని పరిశ్రమలు

వీరు గ్రామములదగ్గరనుండు తోపులలోను, పోలీసు స్టేషనుల ఎదుటనుండు బయిళ్ళయందును దిగుదురు.

వీరు మకాముచేయు గ్రామములలోగాని, ఆ సమీపములగాని వీలు చిక్కినప్పుడెల్ల నేరములు చేయుచు, గోదావరి, కృష్ణా, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో తిరుగుదురు.

వీరెప్పుడు కాలిమార్గములను, రోడ్లపైన పోవుదురు. కొద్ది జాతి వారితో చేరునట్లు వీరు కనపడరు. జయిలునుండి విడుదలై వచ్చు ఇతర జిల్లాల ఎరుకలవాండ్రను తమ గుంపులో జేర్చుకొందురు. ఈ క్రొత్త మనుష్యులు ఇతర గ్యాంగులకు చెంది పరారీలుగ నుందురు. వీరిని అడిగినప్పుడు తాము ఆ గుంపునకు చేరిన ఎరుకలవాండ్రమని చెప్పుట కంటే తమ వృత్తాంతము నధికముగ తెలియనివ్వరు. దీని నిజము తెలిసికొనుటకు వీరి వ్రేలిముద్రలను తీసికొని 'ఫింగర్ ప్రింట్ బీరో' కుపంపిన వారిచ్చు సమాచారము కొన్ని సమయముల నుపయోగించును.

వీరు తెలుగు, ఎరుకలభాషయు మాట్లాడుదురు. ఈ ఎరుకలభాష సంకరమైన అరవముగా నుండును.

వీరు త్రాళ్ళుపేని, ఈతచాపలనుఅల్లి, కోతులనుఆడించి, బిచ్చమెత్తి, పల్లెటూరి ఆడవారికి పచ్చాకు పొడిచియు జీవితముని చెప్పుదురు. వీరు పండుల, గాడిదెల వ్యాపారము సూడ చేయుదురు.

వీరు స్వల్ప చోరీలు చేయుదురు. గొప్ప నేరములు చేయగల పన్నాగములు పన్న లేరు. ఒకవేళ గొప్ప నేరము లేవైన చేసినను లేక చేయుటకు ప్రయత్నించినను పేరుబడ్డ ఇతర గుంపులలోని ఎరుకలవాండ్లు వీరితో నున్నట్లు గ్రహించ వచ్చును.

వీరు తరుచుగ దొంగతనము చేయునప్పుడు దౌర్జన్యము చేయరు. నేరములు చేయుటకు వీరికి ప్రత్యేకమగు ఆయుధ ములుగాని పనిముట్లుగాని లేవు.

సాధారణముగ దొంగసొత్తు తాముండు స్థలసమీప ముల దాచి, అచ్చటనుండి వెళ్ళునప్పుడు దానిని వెంట తీసి కొని పోదురు. బంగారము మొదలగునవి కరగించలేరు. ఆ నగల రూపుమాపకుండ వాటిని రిసీవర్లకు అమ్ముదురు.

వీరు కల్లు త్రాగుదురు. ఒకని స్వాధీనములోలేని ఆడది ఎన్నిమారులైన పెండ్లి చేసుకొను వాడుక వీరి కులమందు న్నను, స్త్రీలు వ్యభిచారులుగ కనబడరు.

వీరు కలరా మొదలగు అంటురోగములు దేశములో ప్రబలి యుండునప్పుడు పోలేరమ్మ, మారెమ్మ, పోతరాజులకు ఉత్సవములు చేయుదురుకాని ఈ దేవతలకు ఎక్కడను గుళ్ళు గాని విగ్రహములుగాని లేవు. తుని గ్రామములోగాని నక్క పల్లి గ్రామములోగాని ఈ పండుగలు చేయుట వీరికిష్టము.

(2) దొంగ ఎరుకల వాండు

వీరు సాధారణముగ అడవులలోను, గ్రామముల బయటను, తమ పశువులకు నీరు, మేత దొరకు చెరువు లేక నది సమీపములనుండు మరుగు ప్రదేశముల నివసించుదురు. వీరెన్నడును సత్రములలో దిగరు. సాధారణముగ వర్షాకాలములో వీరు యిచ్చు సొమ్ము నపేక్షించి వీరితో వ్యభిచరించువారి యిండ్లలో నుండురు.

వీరు గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోను నైజాం రాజ్యములోను నేరములు చేయుటకు తిరుగుచుండురు.

వీరు రైలు ప్రయాణము లెప్పుడు చేయరు. వీరు త్రాగని రోజు లేదు. ఎక్కువగ పందినూంసము తిందురు. వీరి ఆడవారు వ్యభిచరించుటలో ఎక్కువగ పేరుపడినవారు కాకపోయినను జారత్వము లేకపోలేదు. తమ కులస్తులవద్ద తీసికొన్న ఋణములు తీర్చువరకు వీరు కొన్ని సమయముల తమ ఆడవారిని వారివద్ద నుంచుదురు. వీరు నేరములు చేయుటకు ఏనాడులు, మాలమాదిగలు మొదలగు వారితో జేరుదురు.

వీరు కర్వేషాకు అమ్మి, బిచ్చమెత్తి, ఊపూ, ధాన్యము మొదలగువాటిని ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి మోసి, వ్యవసాయదారులకు తమ పశువులను అద్దెకుతోలి, పంట

కోత కాలములో కూలిపనులు చేసియు జీవించునట్లు కష్ట
బడుదురు.

వీరు ప్రయాణస్థులవలె నటించుచు జనులతో కలిసి
వారివద్దనుండి సమాచారములను పోగుచేయుదురు. గ్రామ
ములలో కర్షేపాకు అమ్మి, బిచ్చమెత్తెడి తమ ఆడవారి
నుండియు, రిసీవర్లనుండియు, నేరములు చేయుటకు మాత్రము
తమతో జేరు ఆయా గ్రామములలోనుండు ఎరుకలవాండ్రు
నుండియు, ఇతర నేరస్థులనుండియు, తమ పిల్లలనుండియు వీరు
సమాచారములు తెలిసికొందురు.

వీరు రాజమార్గములపై బందిపోట్లు, దౌర్జన్యముతో
కూడిన దోపిళ్ళు, ముందుగ నాలోచించుకొని చేయు కన్నపు
చోరీలు, పశువులచోరీలు చేయుదురు. స్త్రీలను దోపిడిచేయ
తటస్థించినపుడు వారిని తరుచుగ చెరుచుటయు గలదు.

భాగ్యవంతుల ఇల్లొకటి చూచుకొని కన్నపుచోరీ
చేయ పన్నాగముల బన్నెదరు. సామాన్యముగ అట్టి ఇండ్లు
వీరుండు స్థలములకు దూరముగ నుండును. అతిశీఘ్రముగ
ఆ ఇండ్లకుపోయి నేరములుచేసి తెల్లవారకమునుపే తమ
మకాములు జేరుదురు. ఇద్దరు ముగ్గురు మాత్రమే నేరములు
చేయుదురు. ఇతరులు వీరికేదయిన ప్రమాదము రానైయు
న్నప్పుడు సంజ్ఞలు చేయ వేచియుందురు. మామూలుగ
ద్వారబంధమువద్ద నొక కన్నము త్రవ్వి తల్పు గడియ తీయు

వీరికి దొరుకు ఆస్తి అంతయు తీసికొనిపోదురు. ఒంటిపైనుండు విలువగల నగలు బలవంతముగ త్రేపుకొందురు. ఆ సొత్తంతయు బైటనున్న తమవారికి ఒప్పగింతురు. దానిని వారు ముందుగ నేర్పర్చుకొన్న స్థలమునకు వెంటనే తీసికొని పోవుదురు. వీరిని వెంటనే పట్టుకొనక జాగుచేసిన యెడల దొంగసొత్తంతమాత్రము దొరకదు.

విశేషముగ కల్లు, సారాయి అమ్మకమగునప్పుడును, గొర్రెల, మేకల చోరీలు చుట్టుపట్ల జరుగునప్పుడును, వీరు ఆ సమీపముల నున్నారని బాగుగ తెలిసికొనవచ్చును.

వీరు గోడకు కన్నము త్రవ్వటకై ఉక్కుతోగాని, ఇనుముతోగాని చేయబడిన కర్రల నుపయోగింతురు. కత్తులు, లాతీలు, వడిసెలలు మొదలగునవి గూడ వీరికి పనిముట్లు. ఎరుకలవాండ్రు పిరికివాండ్రగుటచే తుపాకిదెబ్బ చప్పుడు వినే వినుటలో మైశ్యకొలది దూరము పారిపోదురు.

వీరు దూరముగనుండు పొదలోగాని భూమిలోగాని దొంగసొత్తు జాగ్రత్తగ పాతిపెట్టి దానిపైని గొంతుకూర్చుందురు. సొమ్ముమాత్రము తమ గుడిసెలకు తీసికొని పోదురు. బంగారపు నగలు కరిగించక వాటిని రిసీవర్లకిచ్చి అందుకు వారిచ్చు సొమ్ము తెచ్చుకొని త్రాగుటకు, వ్యభిచరించుటకు పూర్తిగ వినియోగింతురు. వీరందరు దొంగసొత్తు తాము మాత్రమే పంచుకొనక జయిలులో నున్నవారి కుటుంబములకు కూడ సమానముగ పంచుదురు.

వీరు అంకమ్మ, మారెమ్మ, కొల్లాపురమ్మ, పోలేరమ్మ మొదలగు దేవతలను గొల్తురుగాని దేవాలయములులేవు. వీరికి పశువులధికముగ నుండుటచే (పొంగల్) సంక్రాంతిపండుగ అతి వైభవముగ చేయుదురు. వీరు వెంకటేశ్వరస్వామిని కూడ పూజింతురు.

(3) దొంగ ఎరుకల వాండ్లు

వీరు తమతో తీసికొని పోవలగులాగు గుడిసెలు కట్టుకొని సామాన్యముగ గ్రామములకు బైటనుండు మైదానములలోగాని, గ్రామములకు అడవులకు సమీపమందుండు చెర్వుల ప్రక్కనుగాని నివసింతురు.

వీరు దత్తమండలములోను, మైసూరు, హైదరాబాదు రాజ్యములలోను నేరములు చేయుదురు.

వీరు ఎక్కువ ధైర్యసాహసములు గలవారు. దూర ప్రయాణములు రైలుమీదను, దగ్గర ప్రయాణములు కాళి నడకను చేయుదురు. ఎక్కువ గుట్టుగలవారగుటచే నిజమెన్నడు చెప్పరు. పిల్లలకు కూడ ఆ విద్యనే చిన్ననాటనుండియే నేర్పుదురు. స్త్రీపురుషులందరూ త్రాగుదురు. వీరి స్త్రీలు వ్యభిచారులు.

వీరిలో చాలామంది తెలుగు, హిందుస్తాని, అరవము మాట్లాడుదురు.

వీరు బిచ్చమెత్తుకొని , కర్వేపాకు, త్రాళ్ళు అమ్ము కొనియు జీవించుదురు.

వీరు స్వల్పచోరీ మొదలు రాజమార్గములపై బంది పోటు వరకుగల నేరములన్నిటిని చేయుచు, తమ పాల్పడిన వారిని నిర్దయులై పలువిధముల బాధల పెట్టుదురు.

వీరిలో స్త్రీలు, బిడ్డలు, ముసలివారు, బిచ్చమెత్తుకొను టకును, కర్వేపాకు, త్రాళ్ళు అమ్ముటకును గ్రామములలో తిరుగుచున్నను, కన్నపుచోరీలు చేయతగిన ఇండ్లు, అందు విషయమగు సమాచారములు తెలిసికొనివచ్చి వీరికి తెలుపు టయే వారికి మొదటిపని.

వీరు నేరములు చేయునప్పుడు మారువేషములను వేతురు. తమ పాల్పడిన వారిని నిర్దయులై ఎదుర్కొని ఆస్తి దొంగిలించకమునుపే వారిని బాధపెట్టుదురు. కన్నపుచోరీలు చేయుటకు ఇంటిలో ప్రవేశించవీలగు చోటును తెలిసికొన ప్రయత్నింతురు. పిమ్మట ఎంతమాత్రము చప్పుడు చేయకుండ నేరము చేయుదురు. సాధారణముగ వీరు నేరముచేయునప్పుడు అరవములో ఇంటివారిని దూషింతురు. పేర్లతో పిలుచుకొ నరు. నేరములుచేయుటకు అప్పుడప్పుడు నేరములుచేయు ఇతరజాతివారితో జేరుదురు.

గునుపము కన్నపుచోరీచేయుటకు వీరికి ముఖ్యము ధము. గండ్రగొడ్డళ్లు, చేతిగొడ్డళ్ళు, వంకరకత్తులు గూడ తమతో తీసికొని పోదురు. తాము ఎదుర్కొను నప్పుడుగాని తప్పించుకొను నప్పుడుగాని ఉపచరించు లావుపాటి వెదురు కర్రలగూడ నుంచుకొందురు.

వీరికి రిసీవర్లు ఎవరు లేనందున దొంగసొత్తు స్వల్ప వెలకు విక్రయింతురు. నగలు కరిగించలేరు. కొన్ని సమయముల నగలరూపుమాపి కాపుల భార్యలకు ఇత్తురు. తాము దిగియుండు స్థలసమీపముల దొంగసొత్తు పాతిపెట్టుదురు. వీరి గుంపును ముట్టడించునపుడుగాని వీరి గుడిసెలు సోదా చేయునపుడుగాని ఆడవారు తరుచుగ చిన్ననగలు తమనోటిలో దాచుకొందురు. మరికొన్ని సమయముల నేరములు పట్టుబడకుండుటకై ఆడవారును, మగవారునుకూడ వాటిని మ్రింగివేయుదురు. ఈ గుంపువారు ప్రయాణము చేయునప్పుడు దొంగసొత్తు దాచుటకు వీరికి అవకాశము చిక్కదు గనుక అట్టి సమయముల వీరిని తప్పక సోదా చేయవలయును.

వీరి వివాదలన్నియు పంచాయితీలపై పరిష్కరించుకొందురు. 'పొంగల్' మొదలగు పండుగులనన్నిటిని వీరు చేసికొందురు. పోలేరమ్మను, వేదగిరి నరిసింహను, తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామివారిని మ్రొక్కుకొని వారిని దర్శించుటకు వెళ్లుచుందురు.

2. కొరచవాండు

వీరు పెద్దదగు కొరవ జాతిలోనెక తెగవారు. వీరు దక్షిణ దేశములోనున్న కొరవవారికిని ఉత్తరాదినియున్న ఎరుకలవాండ్రకును, చెందు తెగవారు. వీరు దత్తమండలములో విశేషముగ నున్నారు. అచ్చట వీరిని కొరచవాండ్రందురు. (1) చిత్తూరు జిల్లాలోనున్న కొరచవాండ్రను నవాబు పేట కొరచలనియు, (2) బెల్లారి జిల్లాలోనున్న కొరచవాండ్రను రుద్రపాద కొరచలనియు బిలుతురు. ఈ రెండు తెగల వారు కడుసాహసమగు గజదొంగలు. వీరి వృత్తాంతము ఈ క్రింద యివ్వబడును.

(I) నవాబుపేట కొరచవాండు

వీరు మొదట నెల్లూరునుండి చిత్తూరు, ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలగుండ అనంతపురము పోవు వర్తకులుగ కనిపెట్టబడిరి. వీరుపోవుస్థలములలో జరుగుసంతలలో దొరకు ధాన్యమునకు అపరదినుసులకు బదులుగ తమతో వర్తకమునకై తీసికొని పోవు ఉప్పు, నువ్వులు, ఆముదాలు మొదలగునవి విక్రయించుచు వచ్చిరి.

వీరు పట్టణములబయట నివసించుచు నేరములు చేయ
దలచినప్పుడు మాత్రము కొండలలోనికిగాని అడవులలోనికి
గాని పోవుచుందురు.

వీరియొక్క నిలకడతావు చిత్తూరు జిల్లాలోని వాయల
పాడు తాలూకా. ఉత్తరమున భద్రాచలము మొదలుకొని
దక్షిణమున గుడియాతెం, తిరుపత్తూరు వరకునుండు ప్రదేశము
లలో వీరు నేరములు జేయుదురు. ముఖ్యముగ వీరు కడప,
అనంతపురము, నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఉత్తరాంధ్రా, చెంగల్ప
ట్టు జిల్లాలలోను, ఈ జిల్లాలకు సమీపముననుండు మైసూరు
రాజ్యమునకు చెందు తాలూకాలలోను నేరములు చేయు
దురు. వీరిలో పురుషులు దోపిడి నేరములు చేయుటకు
రయిలుపైని, రోడ్డుపైని గుంపులుగ పోదురు. సాధారణముగ
వీరు అడవులగుండను, కాలినడకలను, గుట్టలపైని గూడ
పోదురు.

స్త్రీ పురుషులందరు కల్లు, సారాయి విశేషముగ
త్రాగుదురు. ఆడవారు వ్యభిచరింతురు.

వీరు ఇండ్లలోను, రోడ్డుపైని బందిపోట్లు, దోపిళ్ళు,
కన్నపుచోరీలు, రావు (యిత్తడి నగలు బంగారపు నగలుగ
దగాచేసి అమ్మడము మొదలగు నేరములుచేయుటయేకా
కుండ గొర్రెలు, మేకలు, పందులు, కోళ్ళు మొదలగు వానిని
కూడ దొంగిలింతురు. ఒక గ్రామములో నెక్కువగ కోళ్ళ
చోరీలు జరుగుచుండిన వీరచ్చట నున్నట్టు స్పష్టమగును. విశే

షముగ కల్లు అమ్మకమగుటయు ఆ చుట్టుప్రక్కల తాటిచెట్ల నుండి కల్లు దొంగిలించుటనుబట్టియు వీరాసమీపముల నున్నట్లు దెలిసికొనవచ్చును. బందిపోటు, దోపిడి, కన్నపుచోరీలు చేయునప్పుడు తగుచుగ దౌర్జన్యము చేయుదురు. పిల్లలు నేరములు చేయరు. నేరములుచేయు నితరజాతివారితో వీరు జేరునట్లు కనపడదు.

కర్వేపాకు అమ్ము మిషపైని గ్రామములలోనికి పోవు వీరి స్త్రీలనుండి సమాచారములు వీరు ముఖ్యముగ తెలిసికొందురు. నేరములు చేయకపూర్వమే ఇండ్లవివరము, చుట్టుప్రక్కలనుండు గ్రామములదూరము, సమీపమందుండు అడవి, ఆయుధములు గలవారి సంఖ్యయు, జాగ్రత్తగ తెలిసికొందురు. వీరు మారువేషములు వేయరు.

వీరు కన్నపుచోరీ ఎక్కువ తెలివితేటలతోను, హస్తలాఘవముతోను జేయుదురు. మామూలుగ గడియలవద్ద గోడకు కన్నము త్రవ్వదురు. అప్పుడిద్దరు, క్రిందపడురాళ్లు చప్పుడు కాకుండ యుండుటకు ఆ పనిముట్టునకు క్రిందుగ బట్టపరిచి పట్టుకొందురు. కొన్ని సమయముల చూరుగుండగాని వీలగు నితరస్థలములనుండిగాని లోనికి ప్రవేశింతురు. వీరిలో తెలివితేటలు గలవారు ఆ గ్రామములోనుండు గొప్ప భాగ్యవంతుని యింట్లోప్రవేశింతురు. ఇతరులు బయట నిలబడి వారి నెవరును పట్టుకొనకుండ చూచుచుందురు. ఒక యింటిలోనికి పోవుటకు రెండుమూడు మార్గములున్నప్పుడు, ఇద్దరుముగ్గురు మనుష్యులు లోనికి పోయి అచ్చట చాలామంది పరుండియు

న్నను వారి మధ్యనుండి నడచుచు వారిని లేపకుండ మాట్లాడు
కొందురు. విలువగు ఏ వస్తువును వదలిపెట్టకుండ దొంగిలించు
టయే నబాబుపేట కొరచల గట్టిసామర్థ్యము. వీరు నేరము
చేయు ఇంటిచుట్టుపట్ల కుక్కలున్నయెడల గంజాయిపొడి
చల్లిన మాంసమును అవి మొరగకుండనుండుటకు వేతురు. అడ
వులలో చెదరిపోయిన వీరివారు నక్కకూతలు కూసియు గుడ్డ
గూబలవలె అఱచియు ఒకరినొకరు తిరిగి కలసికొందురు. వీరు
పోయినమార్గము తమవారికి తెల్పుటకై మార్గములపైతంగేడు
యాకులును, గుడ్డపీలికలను వేయుదురు. కొండమార్గముల
పోవునప్పుడు రాళ్లుపేర్చి వీరు పోయినమార్గమును తమవారికి
చూపుదురు.

పట్టపగలు రాజమార్గములపై బందిపోటు నేరము మా
మూలుగ జేయుదురు. నేరములు చేయుటకు పోకపూర్వమే
మార్గస్థులను అడ్డగించుట కొక ప్రదేశమును, ఆ సమీపమున
తాముండుట కొక యడవిని వీరు జూచుకొందురు. వీరిలో
కొందరు మార్గస్థులవలె నటించుచు ప్రయాణస్థుల రాక కెదు
రు చూచుచుందురు. ఇతరులు ఆ సమీపమున దాగి
యుందురు. ఆ సమీపముననుండు ఎత్తగు ప్రదేశమందొకడు
కూర్చొని బాటసారుల రాక తనవారికి పశువుల కాపరి యర
చినట్లరచి తెలియజేయును. ఈ కేక వినినవెంటనే బాట
సారుల నడ్డగించుప్రయత్నముపై తనవారుందురు. ప్రయాణీ
కులు ఒకరిద్దరయినయెడల రోడ్డువద్దనున్నవారు వారిని జేరి
కొంచెము పొగాకు, సున్నము యిమ్మని అడుగుదురు. వీరిట్లు

వారితో మాట్లాడుచుండునపుడు వీరి గుంపువారు వెనుక పాటున వచ్చి వారివద్దనుండుసొత్తు కొట్టి దోచుకొందురు. వీరు సాధారణముగ దివిటీలను గూడ నుపయోగింతురు.

ఈ గుంపునకు చెందు ముసలివారు, కుంటివారు, 'రాపు' నేరముచేయుచు సులభముగ సొమ్ము సంపాదించు చుందురు. ఈ గుంపువారు అమ్మతెచ్చు ప్రతివస్తువు బంగార పుదేయని జనులెప్పుడు నమ్ముటచే వీరికావెరైనమ్మకము మిగుల లాభకారిగ నున్నది. వీరు ఇత్తడి నగలు తాము చుట్టివచ్చు సంతలలోను, ఉత్సవములలోను కొని వాటిని బ్రహ్మజెముడుపండ్ల రసముతోను, మరియొకవిధమగు ఆకు తోను, మెరుగువచ్చువరకు బాగుగతోమి, వాటిని బంగారపు నగలని చెప్పుచు స్వల్పధరలకమ్ముదురు. పలుకుబడి గలవారును గౌరవస్తులవలె కనపడువారును గూడ వెంటనే వీరివద్ద ఆ నగలను కొందురు.

వీరు తమ గ్రామములలో నుండక పైన దాగియుండురు. వీరు బయటపోవునపుడు పశువులనుగాని ఇతర వస్తు సామాగ్రినిగాని తమతో తీసికొనిపోరు. బందిపోటునేరము చేసినపిమ్మట ఆ నేరముచేసిన చోటునకు దూరమందుండు అనుకూలమగు యడవిలో నిలుతురు. వీరికక్కడ అన్నము, ఇతరసామానులు తెచ్చియిత్తురు. రెండురోజులకు సరిపోవు తినుబండారములు మాత్రము నేరములు చేయుటకుపోవునపుడు వీరు తమతో పట్టుకొని పోదురు. వీరు కొంతకాలము ఆగవలసివచ్చినప్పుడు వీరువారు సమీప గ్రామములకు

పోయి తిండిసామాగ్రులు కొందురు. జయిలునుండి విడుదలైన తారీఖు మొదలు యిరువదిరోజులు గడచువరకు ఎవడును నేరము చేయపోకూడదు. మరియు తనతో తనకర్రను గాని ఆయుధమునుగాని తీసికొనిపోవ మరచినవాని నెల్లప్పుడు వెనుక విడిచిపెట్టుదురు.

కర్రలు, కత్తులు, దివిటీలు, రాళ్లు మొదలగునవి వీరి నేరపు పనిముట్లు.

వీరు నేరములలోని దొంగసొత్తు తమగుడిసెలకు తీసుకొనిపోరు. వీరు తమ రిసీవర్లకు దానిని అందచేయకమునుపు తమరుండు ప్రదేశములకు దూరమున లేక అడవులలోను సామాన్యముగ పాతిపెట్టుదురు. కొన్ని సమయముల నాలుగైదు అడుగుల లోతున దానిని భూమిలో పాతిపెట్టుదురు.

నేరములుచేయు తమవారందరికి దొంగసొత్తు పంచుదురు. దొంగిలించుటకు ఇంట్లో ప్రవేశించిన వారికెప్పుడు రెండువంతుల నిచ్చుటయే కాకుండ నూటికి పది రూపాయల వంతున బహుమానము కూడ నిత్తురు. ఎవ్వడైన ఒకప్పుడు రెండువంతులిమ్మని పోట్లాడిన పరుండియుండు ఆడవారిని లేపకుండ వారి మొలవడ్డాణముగాని ముక్కుపుడకగాని తీసిపట్టుకొనివచ్చిన అటులనే ఇత్తుమని వానికి బదులు చెప్పుదురు. కుంటివారికి, ముసలివారికి, జయిలులో నున్నవారి కుటుంబములకును సాధారణముగ వారికివ్యవలసిన వంతులో సగముమాత్రము నిత్తురు. వీరు దొంగసొత్తు పంచకమునుపే తమవా

రిపై వచ్చు కేసులలో వాదించుటకు నియమించుకొను వకీలు నకిచ్చుటకు కొంతసామ్మ దానినుండి తీసి వేరుగనుంచుకొందురు. దొంగబట్టల కొద్దివెలకమ్ముదురు. కొన్ని సమయముల దూరమునందున్న తమబంధువులకు పంపుదురు. ఆ స్తినెప్పుడును ఇండ్లకు చేరినపిమ్మట పంచుకొందురు.

వీరికి ప్రాపకులు రిసీవర్లుకూడ గలరు. వీరు దేశ్ ద్రిమ్మర్లగుటచేత తామిచ్చుదొంగసొత్తుభద్రపర్చుటకు వారు ముఖ్య వశ్యకులు. వీరిలో ఒకడొకడు తనవంతునకువచ్చిన దొంగసొత్తు లాభసాటిగ విక్రయించిపెట్టుటకు వారిచేతికిచ్చును. వీరిని దగా చేయదలచిన రిసీవర్లకుగాని ప్రాపకులకుగాని ఎక్కువబాధ కలుగును. ఇంకను దొంగసొత్తు నిచ్చెదమని అట్టివారి నొక రహస్య స్థలమునకు పిలుచుకొనిపోయి వారిని దోచెదరు. ఒకప్పుడు ఖాసీ చేయుటకు గూడ సాహసించుదురు. వీరి రిసీవర్లు, ప్రాపకులు ఇతర స్థలముల నివసించక వీరెల్లప్పుడు నుండు తావులనే చాలావరకు నివసించుదురు.

వీరు యుగాది, దీపావళి, సంక్రాంతి, మారెమ్మ పండుగలు సేయుదురు. కొల్లపురమ్మ, మారెమ్మ, గంగమ్మ, అంకాలమ్మ, తిగుపతివెంకటేశ్వరులు వీరిదైవములు.

2. దుద్రపాదంకొరచవాండు

వీరు బళ్లారిజిల్లా సిరిగిరి పోలీసు స్టేషను సరిహద్దులలో నివసించుదురు. వీరందరికి వీరి గ్రామములలో నిండ్లుగలవు. కొందరికి కొంత భూవసతికూడ గలదు.

బందిపోటు నేరములు చేయుటకు సమాచారము వచ్చినప్పుడు వీరు గుంపులుగ బోదురు. బాంబాయి రాజధానిలోని కై కాడిలకును వీరికిని బాంధవ్యములుండుటచే వీరు షోలాపూర్, ధార్వార్, బీజపూర్ లోను, హైదరాబాద్ రాజ్యమునందును నేరములు చేయుదురు. దుద్రపాదము చుట్టు మండు గ్రామములలో తాము పదిలముగ దాగియుండ వీలగునట్లు బ్రిటిష్ రాజ్యమునకు బైటనే వీరు నేరములు చేయుదురు.

వీరు కొరచ, కొరవ లేక ఎరుకల యని పిలవబడు అరవ సంకరముగు కులభాష మాట్లాడుదురు.

వీరు నేరములు చేయనప్పుడు చీల్చిన వెదుళ్ళతో చాపలు, తడకలుచేయుటయు, ఈతచాపలనల్లుటయు, వీరి ముఖ్యవృత్తి. చేటలు, బుట్టలు, త్రాళ్లు, అనేకరకముల నారతో వలలు, పడుగు సరిచేయుటకు నేతగాండ్లు ఉపయోగించు పొడుగాటి కుంచెలుకూడ చేయుదురు.

•
2
0
5
3
2
6
0
3
4
3
3

వీరిలో నేతములు చేయువారు తమ ముఖములకు బూడిద, బొగ్గుపొడి పూసికొని మారువేషములు తరుచుగ వేయుదురు. వీరు పోల్చి వీలులేనంతచక్కగ మారువేషములు వేయుదురు. పోలీసువారినుండి తప్పించుకొనుటలో గూడ మిగుల చురుకైనవారు.

వీరు బందిపోటు, దోపిడి, కన్నపుచోరీ, పశువులచోరీ చేయుదురు. ముఖ్యముగ బందిపోటు నేరము చేయుదురు.

వీరు రాజమార్గములపై బందిపోటు చేయుపద్ధతి కడు చోద్యముగ నుండును. తమలో నొకనికి బాగుగ మారువేషమువేసి నేరముచేయ వీలుయున్నదో లేదో కనుగొనుటకు ముందుగ వానిని బంపెదరు. వాడు సున్నము, తమలపాకులు అడుగు మిషపైని పోయి అచ్చట స్థితిగతులు తెలిసికొనును. బండ్లలో నుండువారివద్ద తుపాకులున్న వేమోయని తెలిసికొనుటకు కొన్ని వేళల బల్లపై రాళ్ళవర్షముకూడ కురిపింతురు. వీరు కూడ కొన్ని సమయముల తుపాకుల నుపయోగింతురు. వీరు తమపాల్బడినవారిని భయపెట్టుటకు ఇనుపగొట్టములలో మందు దట్టించి కాల్చిలోబరుచుకొందురు. వెలగలవస్తువులు ఎక్కడ దాచిరో తెలిసికొనుటకు తమ పాల్బడినవారిని దివిటీలతో కాల్చుచు లేశమైన పరితపించక పశుప్రాయులుగ ప్రవర్తింతురని కూడ వీరికి పేరుగలదు.

దక్షిణదేశమున ప్రక్కగోడలకు కన్నముత్రవ్వి కన్నపుచోరీలు చేయునట్లుగాక వీరు ఇంటిపైకప్పు పగులగొట్టి కన్నపు

చోరీలు మామూలుగ చేయుదురు. సాధారణముగ బల్లారి ప్రాంతముల గోడలు రాతితోను మంటితోను కట్టుదురు. ఇంటిపైకప్పు కర్రతోను, మంటితోను, కట్టుటచే పైకప్పు గుండ ఒకయింటిలోనికి సులభముగ ప్రవేశించ వీలుండును.

మామూలుగ పశువులచోరీలుచేసిన కొన్ని దినముల వరకు అనగా వాటిస్వంతగాండ్రు ఆపశువులను వెదకుట మాను వరకు వాటిని బహుదూరము తోలుకొని పోదురు. పిమ్మట వాటిని తమ స్వంతపశువులతో కలిపి ఎంతమాత్రము పట్టుబడకుండ సంతలలో అమ్ముదురు. వీరు కొన్ని సమయముల నొకబండి కుదుర్చుకొని, బండివాడు మార్గముతప్పి కొంతదూరము పోయినపిమ్మట వానిని తన్ని ఆ బండిని, ఎడ్లనుకూడ ఆమ్మివేయుదురు.

వీరు నేరములుచేయ వెళ్లినప్పుడు వీరి స్త్రీలు పిల్లలు వీరిని వెంబడించరు.

(3) కొరవవాండ్రు

దక్షిణ దేశములో వీరిని కొరవవాండ్రును. దక్షిణ జిల్లాలకు ప్రక్కనున్న దత్తమండలములో కొరచ వాండ్రును. ఉత్తరసర్కారులలోను, నిజాంరాజ్యములోని తెలుగు

200253

దేశమందును, ఎరుకలవాండ్రందురు. బొంబాయి, గుజరాటు, రాజపుటానా, సెంట్రల్ యిండియాలో కై కాడీలందురు. బరోడాలో మురగాండ లేక పామలాయని అందురు. వీరుండుస్థల ములనుబట్టి వీరిన్ని పేర్లచే పిలువబడుచున్నారు

వీరు ఇండియా దేశములోనున్న దొంగల గుంపులలో నెల్ల పెద్దదిగగన్నడు నెకగొప్ప అరవ సంతతివారు. వీరు సాత్తుపాటి, కావాడి, మేండ్రకుట్టి, మేనపాటి అను నాలుగు గోత్రములవారు. పూర్వ కాలములో వీరందరు దక్షిణ ఇండియాలోని దేవాలయములయందు నౌకర్లుగ జేరి పలువిధములుగ కొలువుచేయుచుండెడివారు. అందులో సాత్తుపాటివారు విగ్రహములకు నగలు, పుష్పములు, బట్టలు, అలంకరించువారు. గను, కావాడివారు మ్రొక్కుబళ్ళు కావడిలో తీసికొని పోయి స్వామికి అర్పించువారుగను, మేండ్రకుట్టివారు స్వామికి చెప్పలజోడొకటి కుట్టి అర్పించువారుగను, మేనపాటివారు పూజాసమయముల స్వామియెదుట పాడుచు ఉత్సవములలో రథములు లాగువారుగను ఉండెడివారు.

వీరిని ఉప్పుకొరవలు, కర్వేపకొరవలు, దబ్బకొరవలు, గంపకొరవలు, కావలిగార్ కొరవలు, కుంచికొరవలు, రాతి కొరవలనియు వీరి వృత్తిధర్మముల బట్టియు, జీవించు రీతుల బట్టియు, పిలుచుచున్నను వీరందరొక్కరీతిగనే బందిపోటు నేరములుజేసి జీవింతురు. వీరిలో ఉప్పుకొరవలు, కర్వేపకొరవలు, దబ్బకొరవలు, పచ్చాకుకొరవలు, గంపకొరవలు

కడుదుర్మార్గులు. వీరీరాజధానిలో నన్ని వైపుల నిండియున్నారు.

సాధారణముగ వీరు గ్రామములబైట దిగుదురు. మామూలుగ గుట్టలుగల మెరకస్థలములు జూచుకొందురు. స్త్రీలు, పిల్లలు ఎప్పుడు వీరితోనే యుందురు.

వీరు చూచుటకు ఆసహ్యముగనుండు ఎడ్డె మనుష్యులు. తలవెంట్రుకలు పొడుగుగ పెంచి తలపైని సిగచుట్టుకొందురు. మొలకొకగుడ్డ చుట్టుకొందురు. అనేకరంగుల గుడ్డలతోకుట్టిన వడిసంచికూడ ఒకటుండును. వీరిస్త్రీలు చిప్పలతోను, గవ్వలతోను, మధ్యమధ్య పలురంగులుగల పూసలతోను, కూర్చబడిన దండలను మెడయందు ధరింతురు. మణికట్టుమొదలు మోచేతివరకు ఇత్తడికడియములును, ఇత్తడితోగాని, సీసముతోగాని, వెండితోగాని ఎక్కువమోటుగ చేయబడిన ఉంగరములు నడిమివ్రేలికితప్ప నితరవ్రేళ్ళకును, పెట్టుకొందురు. వీరు సాధారణముగ నల్లని ముతక చీరొకటి కట్టుదురు. గుర్తిచుటకు ఎంతమాత్రము వీలులేకుండునట్లు అంచులు చింపివేసిన డొంగచీరెలుగూడ కట్టుదురు. రెవికె తొడగరు.

వీరు వింతయగు నాచారములుగల యనాగరికులు. వీరు తమ భార్యలను, పెండ్లికాని కొమార్తెలను అమ్మటయు కుడువబెట్టుటయుకూడ గలదు. అట్టిసందర్భములలో వారికి సంతానముకలిగినను ఆదియొకతప్పుగ భావించక, అప్పుదీర్చి వారిని తిరిగి తెచ్చుకొందురు.

వీరికొక ప్రత్యేక కులభాష గలదు. అది అరవమునకు చేరినట్లగపడును. వీరు నివసించే స్థలమునుబట్టి అరవము, తెలుగు, కన్నడము మాట్లాడుదురు. వీరు యాసగ మాట్లాడుదురు. వీరొకరితోనుకరు యితరులకు తెలియని మరుగు భాష మాట్లాడుదురు.

ఉప్పు, కర్వేప, గంప, దబ్బ, కావలికార్, కొరవల యొక్క ముసలివాండ్రు, స్త్రీలు, ఈతచాపలు, వలలు, వెదురుతడకలు, నీరుతోడుకొనుత్రాళ్ళు, చుట్టకుదుల్లు పాటుపడి చేయుచు, కరక్కాయలు, ఉస్తికాయలుకూడ పోగుచేతురు. ఒక గ్రామమునుండి వేరొకగ్రామమునకు వీటిని అమ్ముకొనుచు తిరుగుచుందురుగాని వీటినమ్ముటచే తమ జీవనోపాధికి కావలసిన సొమ్మురాదు.

వీరు స్వల్పచోరీలుమొదలు రహదారిబందిపోటు నేరమువరకునుండు అన్నిరకముల నేరములు చేయుదురు. ఆ నేరములు మిగుల దౌర్జన్యముగ చేయుదురు.

సంతలనుండి బాటలపైవచ్చు బాటసారులపై బందిపోటుచేయుట వీరికెక్కువయిష్టము. వీరిలోనుకడు గొప్పరైతువలె వేషమువేసికొని బండ్లదొడ్డికపోయి, ప్రయాణమెవరెవరు చేయుదురో, ఏమేమి దోచవచ్చునో మొదట తెలిసికొనును. వీడు తనవారు కాచియుండు స్థలమునకు బండ్లవెంబడి పోయి వారికి తామిదివరకు ఏర్పరచుకొనియున్న సైగలను చేయును. అంతట వారందరు ఆ బండ్లనడ్డగింతురు. అప్పుడీ దొంగరైతు

బాటసారులకు అనుమానము కలుగకుండుటకై అచ్చటనుండి తొలగిపోవును. తమ నేమాత్రమెదిరించినను వీరెక్కువ దౌర్జన్యము చేయుటయేగాక ఖాసీలుకూడ చేయుదురు. దివిటి బందిపోట్లలో ఎక్కువ దౌర్జన్యము చేయుదురు. కావలివాండ్ర నెదుర్కొని చంపి ఆడవారిని ఏమాత్రము కనికరములేకుండ నవమానింతురు.

వీరు కన్నపుచోరీలు చేయుటలో గట్టిపారు. సమీప గ్రామములకుపోయి సమాచారములు పోగుచేసికొనివచ్చుటకు వీరి నాయకుడు ముసలివారిని, స్త్రీలనుబంపును. తాము తయారుచేసిన వస్తువులు తీసుకొనిపోయి చుట్టుప్రక్కగ్రామములలో చాలదినములు సంచరించి తమగుంపునకు పనికల్పించుటకు కావలసిన సమాచారములు తెలిసికొనివచ్చి తమ నాయకునికి తెలియజేతురు. ఆతడు పెరుమాళ్ళను కొలిచి, కొందరిని మకాములోనుంచి మిగిలినవారిని ముగ్గురుమొదలు అయిదుగురు వరకునుండు గుంపులుగ నేర్పరచి నేరములు చేయుటకు పంపును. నేరముచేయబోవుస్థలము దూరమందున్నయెడల కావలసిన అన్నము మాటకట్టుకొని వెదురు కర్రలు పుచ్చుకొని ప్రతిగుంపు పోవలసినస్థలమునకు పదకొండు, పండ్రెండు గంటలలోపలనే చేరులాగున బయలుదేరి తమతమ పనులపై పోదురు. వీరు తమతో తీసుకొనిపోవు “సిల్లాకోలు” అను కన్నపుకోలతో గడియవద్ద గోడకు కన్నము త్రవ్వి, ఇంటిలోపలినుండి బయటకు తాము స్వేచ్ఛగా వచ్చుటకు దారేర్పరుచుకొందురు. ఇంటిలోపలను, బైటనుకూడ కాల్చిన

నిప్పుపుల్లలుండును. ఇద్దరు, ముగ్గురుమాత్రమే ఇంట్లో ప్రవేశింతురు. మిగతవారు బయట ఇంటిచుట్టు కావలియుండి ప్రమాదమేదైన రానున్న యెడల సంజ్ఞలచే లోనివారికి తెలుపుదురు. వీరి ప్రయత్నము కొనసాగి నేరముచేయుటలో నెగ్గినయెడల దొంగసొత్తు బైటనున్న తమవారికందింతురు. వారు ఆ గ్రామమునకు కొంతదూరములో ముందుగ తామేర్పరుచుకొన్న స్థలమునకు కొనిపోదురు. అచ్చట వీరందరు జేరుదురు. వీరందరాసొత్తు అచ్చటనుండి వెంటనేతీసికొని తమమకామునకు దూరమందుండు మరుగుప్రదేశములలో తెల్లనారకమునుపే పాతిపెట్టి నగదుమాత్రము పట్టుకొని నెమ్మదిగ తమగుడిసెలకు జేరుదురు. కొంతకాలము గడిచినవెనుక వీరు దానిని తమలోతాము సమముగ పంచుకొని వీలగుస్థలముల పాతిపెట్టుకొందురు. కొన్ని సమయముల వీరిపై అనుమానమెక్కువ లేకుండయున్నప్పుడు తమయిండ్లలోనే మధ్యరాటకు సమీపమున దాదాపు ఒకగజములోతున క్రిందకన్నముత్రవ్వి దొంగనగలు పాతిపెట్టుదురు. లేదా చుట్టునుండు మట్టిగోడలలో పూడ్చుదురు. వీరు నేరములు చేయుచున్నప్పుడు ఆకస్మికముగ పట్టుకొనదలచిన, తమ కర్రలయొక్కయు, ఆయుధములయొక్కయు, సహాయముచే పారిపోవ ప్రయత్నించుదురు.

తప్పిపోయిన పశువులను నిర్భయముగ అమ్మవీలగులాగున విశేష దూరస్థలములకు తోలుకొనిపోదురు. పశువుల చోరీ చేసినప్పుడు గుంపులోనిమిగతవారు తమపై గ్రామస్థులకుగల అనుమానము నివర్తింపజేసికొనుటకు ఆస్థలము విడిచి

తప్పుజాడలు చూపించుచు సాధారణముగ మరియొకప్రక్కకు పోదురు. వీరిలోకొందరు పట్టపగలు గొర్రెలచోరీ చేయుటలో మొనగాండ్రు. చిన్న పొదలవద్దగాని, గుట్టలసమీపమునగాని, మేయుచుండు గొర్రెలమందను వీరిలోనెకడు చూచిన, కాపరిచూడకుండ ఒంటరిగమేయుచున్న గొర్రెను మెల్లగ పట్టుకొని దానినాలుక పైకిలాగి ఈతముల్లుగాని తుమ్మముల్లుగానిగుచ్చి అరవకుండచేయును. పిమ్మట దానికాళ్లు త్రాటితోకట్టి దానినక్కడ వదలి తనతోవను తాను మార్గస్థునివలెపోవును. పాపమాజంతువు ఇతర గొర్రెలతోకలిసి పోజాలక సాయంత్రమువరకు అక్కడ పడియుండును. గొర్రెలకాపరి అదితప్పిపోవుట తనమంద లెక్కపెట్టుకొనువరకు తెలిసికొనజాలడు. రాత్రి ఈ కొరవ అచ్చటకుపోయి దానిని జంపి తోలు, మాంసము తీసికొని వెళ్లిపోవును.

వీరి స్త్రీలు, పిల్లలు పట్టణములలోను, గ్రామములలోను తాముండునప్పుడు కోళ్లచోరీ చేయుదురు. వీరికయింటివద్దగాని గుడిసెవద్దగాని కోళ్లనుచూచిన బియ్యముకొంచెముచల్లి అవి తమతోవచ్చులాగున మార్గముపొడుగునను కొంచెముకొంచెముగ చల్లుచు ఆ యిండ్లుదాటి కొంతదూరము పోయినవెనుక అవి కూయకుండ వాటిమెడ నులిమి తమ జుట్టలలో దాతురు.

పండ్రెండుమొదలు ఇరువదినాల్గు అంగుళములవరకు నిడుపుగల్గి ఒకకొనను పిడివేయబడి మరియొకకొనను ఉక్కుపొన్నుగల ఇనుపపనిముట్టు వీరు ఉపయోగింతురు. లావు

పాటి వెదురుకర్రలు, వడిసెలలు, కొడవల్లు, పాళకత్తులుగూడ వీరి ఆయుధములే.

వీరు దొంగసొత్తు తగినధర వచ్చినతోడనే విక్రయింతురు. సాధారణముగ రూపాయ ఎత్తు బంగారము ఒకరూపాయకు విక్రయించుదురు. వీరు తమవద్దనుండు ఎక్కువసొమ్ము కాసులుగమార్చి బొంతలలో పెట్టి కుట్టుకొందురు. వీరు దొంగసొత్తు గాడిదెలను కట్టుచోట్లను, పెంటకుప్పలలోను, పేడకుప్పలలోను, పొయిలలోను, మరుగుదొడ్లలోను పూడ్చి పెట్టుదురు. స్త్రీలు తమవద్ద నగలు దాచుటలో తెలివైనవారు. ఒక పోలీసుఉద్యోగస్థుడు వీరుండుతావునకు పోయిన వీరు నీళ్ళుతెచ్చు మిషపైని తమకుండలలో దొంగసొత్తు వేసికొని వెళ్ళి దానిని పాళిపెట్టుటకు త్వరపడుదురు. వీరు అతివేగముగ దానిని పాతిపెట్టి ఆస్థలమువద్ద గొంతుకూర్చుందురు. వీరికి గ్రామములోని స్త్రీపురుషులు రిసీవర్లు. వారు వీరికి చోటిచ్చుచు, ముందుగ కావలసినసొమ్మునిచ్చుచు సావకాశముగ వీరుతెచ్చియిచ్చు దొంగసొత్తు విక్రయించుదురు. చాలాభాగము వీరితో కల్లు, సారాయి గిడ్డంగివాగు వ్యవహరించుదురు.

వీరు నేరములు ఎకరరుపడరు. ఒకవేళ ఎకరరుపడినను కేసువిచారించు కోర్టులోగాని మేజిస్ట్రేటువద్దగాని దాని నొప్పుకొనరు.

వీరు పెక్కుభార్యల పెండ్లాడవచ్చును. విధవ స్వేచ్ఛగా

వివాహమాడవచ్చును. వయస్సువచ్చిన పిదప స్త్రీలకు వీరు వివాహముచేయుదురు.

ప్రతి గుంపునకొక నాయకడుండును. ఆ గుంపువారు అతనిని ఎన్నుకొని మిగులగౌరవముగ జూతురు. అతనిమాటయే చట్టము. అతడు సర్వాధికారి. వీరు శకునములు పాటించుదురు.

వరుసగ వీరు కొన్ని నేరములలో జయమొందినప్పుడు, వేపచెట్టుక్రింద పెరుమాళ్ళపేరిట తాము కట్టిన విగ్రహమును జేరి, బంగారునాణెముల నర్పింతురు.

III ప్రకరణము.

దండాసీలు.

ఈరాజధానిలో వీరు గంజాం జిల్లాలోను, బెంగాలు రాజధానిలోని ఒరిస్సాజిల్లాలోను విశేషతొందరనిచ్చు ఓడ్ర తెగవారు. వీరు రాధాకృష్ణుల వంశస్థులుగ చెప్పుకొందురు. విశాఖపట్నం జిల్లాలో కొంచెముగనున్నారు. వీరిప్పుడన్ని వృత్తులనవలంబించుచు జనులతో కలిసిమెలిసియున్నారు. దక్షిణాదిని కళ్ళర్లు మరవర్లవలెను, నెల్లూరులో వీనాదులవలెను, వీరిని జనులు గ్రామకావలినారుగను, నౌకర్లుగను, నియమించి వీరుచేయు కావలిపనికి 'మేరా'లను భత్యమును, ఈనాము

లనుయిచ్చి తమసొత్తు భద్రపర్చుటకు వీరిని జబాబుదారులుగ జేయుటచే వీరురాత్రులు గ్రామములలో గస్తీతిరిగి నేరముల నాపి, జరిగిన నేరములను కనిపెట్టుదురు.

వీరందరును కష్టపడి పనిచేయు దృఢకాయులు.

వీరు తెలుగు, హిందుస్తాని, ఓడ్ర భాషలు మాట్లాడుదురు.

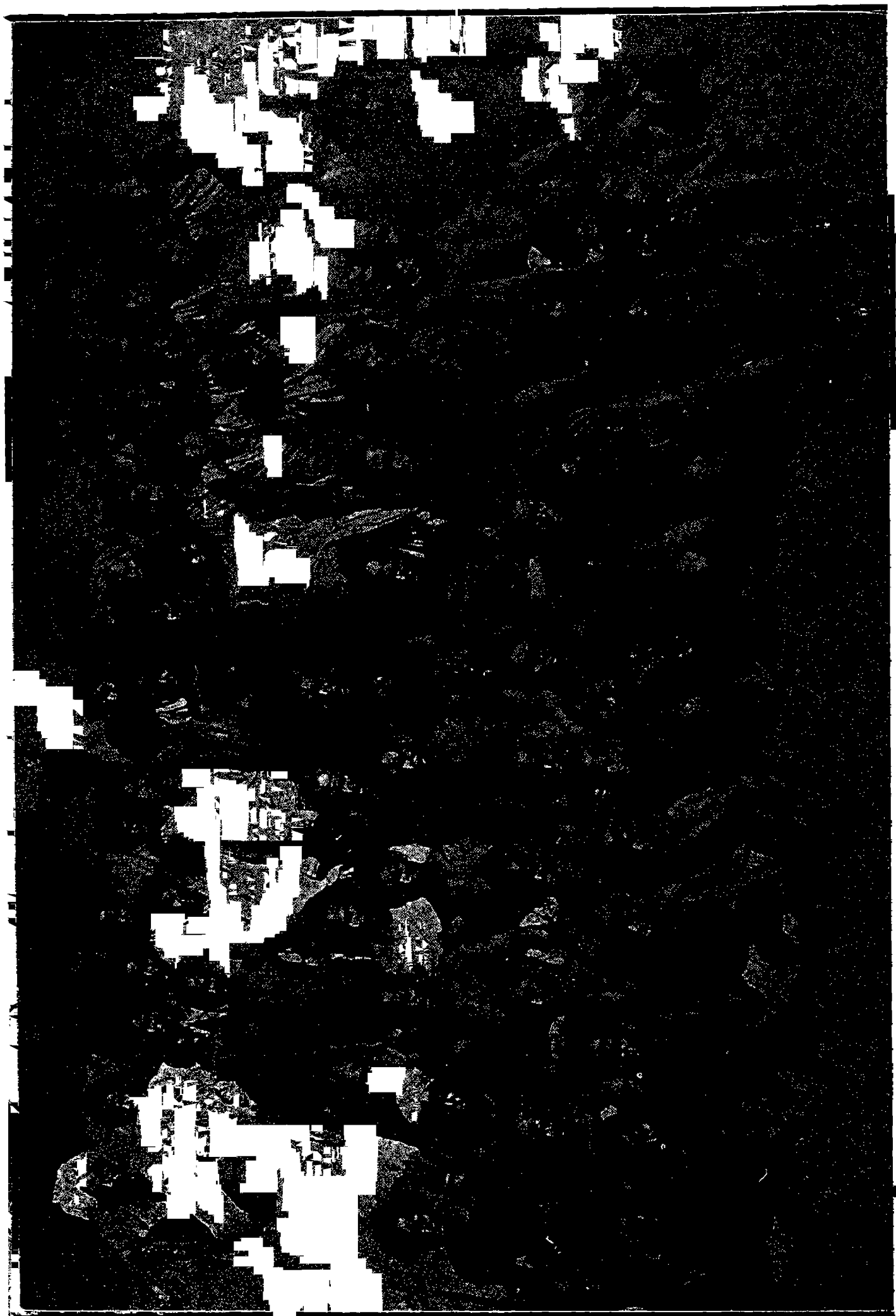
వీరు బందిపోటు, దోపిడి, పశువులచోరీ, మొదలగు నవి చేయుటకంటె కన్నపుచోరీ విశేషముగ జేయుదురు. వీరు గొర్రెలను, పొలములలోని ధాన్యపుకుప్పలనుండి ధాన్యమును తినుటకై దొంగిలించి, కొండలలో తరుచుగ దాచుకొందురు.

వీరేగ్రామములలోను, ఆగ్రామములలో కావలివారు గను, రైతులవద్ద నొకర్లుగనుండు దండాసీలకు తెలియకుండ నేరము లెంతమాత్రము చేయలేరు. వీరిని గ్రామములలో కావలివారుగను, నొకర్లుగను నియమించునప్పటికిని వీరు దొంగవృత్తినింకను పూర్తిగ మానలేదు.

వీరు సాధారణముగ నేరములు చేయబోవుటకు ముందు దొంగవృత్తిలో గట్టినేర్పరియగు తమ ముఠానాయకుని సలహా తిసికొందురు. అతడు వీరితో నేరముచేయుటకు పోనప్పటికిని వీరు పట్టుబడకుండ నేరముచేసినప్పుడు దొంగసొత్తులో కొంతభాగమును ఆనాయకునికిత్తురు. బర్హంపురం

లోని దండాసీలు కటక్, పూరి జిల్లాలలో నేరములు చేయుటకు రైలుప్రయాణము జేతురు. తిరిగి తమయిండ్లకు వచ్చునప్పుడు రోడ్డుప్రయాణముగాని రైలుప్రయాణముగాని జేయుదురు. వీరు రైలుప్రయాణము చేయునప్పుడు ప్రజలు తమను జగన్నాథమునుండివచ్చు లేక పోవు యాత్రస్థులుగ భావించుటకై తులసిపూసలదండలు ధరింతురు. నేరములలో జయము గలిగిన నెకపశువును బలియిత్తుమని తమగ్రామదేవతకు ఆనగట్టుదురు.

వీరు విశేషముగ కన్నపు-చోరీలు గడప క్రింద కన్నము త్రవ్విగాని వీధిగుమ్మపు గడియవద్ద గోడకు కన్నముత్రవ్విగాని చేయుదురు. దొడ్డిగుమ్మముగుండ యింటిలోనికి ప్రవేశింతురు. అవసరమునుబట్టి ప్రక్కగోడలకుగూడ కన్నములు త్రవ్వదురు. వీరొక యింట్లో ప్రవేశించిన ఎంతగట్టికొయ్యపెట్టెనైనను సులభముగ పగులగొట్టుదురు లేదా చానిని ధైర్యముగ మోసికొనిపోయి కొంతదూరములో పగలగొట్టుదురు. నిద్రబోవు పిల్లల ఒంటిపై నగలనుగూడ తీసికొందురు. పట్టుబడుదుమనే భయమెంతమాత్రము లేక ఇత్తడిసామాగులనుగూడ దొంగిలింతురు. ఏదైన నేరముచేసినట్టు ఒక దండాసీ అనుమానించబడినపుడు వాడు పోలీసువారు ఆకేసు విషయములో చర్యజర్పుట మానిరని తెలిసికొనువరకు నెలల తరబడిని దూరమందుండు గ్రామములకు పారిపోయి కనపడకుండ దాగును.

వీరు కన్నపుచోరీ చేయుటకై ఆకుగునపము, సూదిగునపము, పలకగునపములలో ఒకటిరెంటిని తమతో తీసికొని పోదురు.

స్వగ్రామములలోనే రిసీవర్లును, దాగుటకు చోటిచ్చు వారునుకూడ వీరికిగలరు. ఒకానొక సమయమందు గ్రామోద్యోగస్థులుకూడ సహాయులగుదురు. పోలీసువారు నేరముచేసిన వారినందరిని పట్టుకొనమని వాగ్దానముచేసి, అప్పుడప్పుడు వీరు చేసిన నేరములజాడలు పీరినాయకునివద్దనుండి తెలిసికొందురు. వీరొకప్పుడు కొంతదొంగసొత్తును, శిక్షవేయించుటకు నేరము చేసినవారిలోనుకరిని, పోలీసువారికి ఒప్పగించి చెరసాలకు పోవువాని కుటుంబపోషణకై కొంతదొంగసొత్తు దాచిపెట్టుదురు.

వీరు విష్ణుమతస్థులు “రామనంది” అనగా రామానుజులవారిశిష్యులు. వీరి కులస్థుడగు “బెహరా” బ్రాహ్మణులవలెనే వీరి మతవిషయములగు కార్యములను చేయించును.

IV. ప్రకరణము.

కొండదొరలు.

వీరు విశాఖపట్నంజిల్లా విజయనగరము, చీపురుపల్లి, గజేపతినగరము తాలూకాలలో విశేషముగనున్నారు. విశా

ఖపట్నం జిల్లావిడిచి ఇతరజిల్లాలకుపోయి గొప్పరై తులవద్ద కావలివారుగను, పాలికాపులుగను కుదిరియున్నప్పుడు తాము కాపులమనియు, వెలమలమనియు చెప్పుకొందురు.

వీరు రైలుపడినప్పటనుండి విశేషదూరదేశము ప్రయాణము చేయుచున్నారు. కొందరు రంగూనులోనున్నట్లు తెలియుచున్నది. మరికొందరు నిజాంరాజ్యమునకు, కృష్ణా, గోదావరి, గంజాం జిల్లాలకును ఇంకనితరదూరదేశములకు 'తూర్పువాండ్లు' అని పేరుపెట్టుకొని పోవుచున్నారు.

వీరు కొన్ని వేళలయందు ఒకరిద్దరు ఆడవారిని, ఒక కంసాలిని తమతోతీసికొని బయలుదేరుదురు. వీరు నాకరీ సంపాదించుకొనబోవు కాపులవలె నటించుచు సాధారణముగ కొండ్రకిందనుంజెడి తోటలలోను, తోపులలోను, పాతసత్రములలోను దిగుదురు. తేనెపట్లు, ఎలుకలు, కుందేళ్ళు మొదలగువాటిని వెదుకు విషపైనిపోయి నేరములుచేయ నిండ్లు చూచుకొందురు. సామాన్యముగ కల్లుగాని సారాయిగాని త్రాగుదురు.

వీరు తెలుగుభాష మాట్లాడుదురు.

వీరు కావలివారుగ నియమింపబడినపుడు తమయజమానులకు విశేషసమ్మకము గలుగువరకు బాగుగ నడుచుకొనుచు పిమ్మట తమతెగవారికి రహస్యముగ సమాచారములనంపి, వారు తమయజమానుల ఇండ్లలోగాని ఆగ్రామము

• లోని యితరయిండ్లలోగాని గొప్పకన్నపుచోరీలు చేయుటకు వీరు సహాయపడుదురు.

నేరములుజరిగినపిమ్మట ఈదొంగపాలికాపు ఇందును గురించిన కలవరము సద్దులణుగువరకు కొంత కాలము తన యజమానివద్దనుండి పిమ్మట బంధువుల చూచివచ్చుమిషపైని యజమానివద్ద సెలవుతీసుకొని తనవారినిచేరి తనవంతుదొంగ సొత్తు పుచ్చుకొనును. వీరు పుట్టుకనుండి దొంగలుగ నుండుటచేన్యాయముగజీవించుట వీరికెంతమాత్రముయిష్టముండదు.

వీరు కన్నపుచోరీ చేయుటలో గట్టివారు. నిద్రించు స్త్రీల చెవులనుండికమ్మలు తరుచుగ త్రెంపుకొందురు.

వీరు కన్నపుచోరీచేయ వెళ్ళినప్పుడు ఒకడు సాధారణముగ గడియలకెదురుగగాని లేదా గడపక్రిందనుగాని కన్నము త్రవ్వను. మరియుకడు కన్నముత్రవ్వనప్పుడు చప్పుడు గాకుండ పైనుండిపడు ఇటికలను, రాళ్ళను తనబట్టలోపట్టును. గ్రామస్థులు వీరికి తొందరగలుగజేసి వెంబడించునపుడు వారిపై రువ్వుటకు కొన్ని రాళ్ళుకూడ పోగుచేసికొందురు. వీరు నేరము చేయుటకు అయిదారుగురువంతున గుంపుగుంపుగ బోదురు.

వీరివద్ద పన్నెండు, పదిహేను అంగుళముల పొడుగు గల్లి త్రికోణాకారముగగాని ఇటుకరాయివలె నిడుపువాటుగ గానియుండి ఒకకొన వాడిగనుండొక ఇనుపపనిముట్టు ఉండును

వీరు కొన్ని సమయముల తమతోతీసికొనిపోవు ఆడ
వాండ్రచేత దొంగసొత్తు రైలుపై యిండ్లకుబంపి తాము
మాత్రము తమయిండ్లజేరకపూర్వమే నేరములుచేయుటకు
క్రొత్తస్థలములను వెదుకుదురు. వీరివద్ద కల్లు, సారాయి
దుకాణదారులుకూడ దొంగసొత్తు కొందురు.

V. ప్రకరణము.

దొమ్మర వాండ్లు

వీరు ఈ రాజధానిలోని పెక్కుజిల్లాలయందును నిజా
ము, మైసూరు రాజ్యములయందును చెదిరియున్న యొక పె
ద్దతెగవారు. వీరి తెగలో ననేకములగు సంతర్భాగములున్న
వి. నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాలలో నివసించువారు మిగుల
దుర్మార్గులు. దొమ్మరిజాతిలో వీరొక ప్రత్యేక శాఖగను
న్నారు. వీరి పూర్వులు నెల్లూరు జిల్లాలోని రెడ్లవద్ద కొలు
వుండియుండుటచే వీరిని రెడ్లదొమ్మరులు అని బిలుతురు.

వీరికి భూవసతి లేదు. పందులు, గాడిదెలు మొదలగు
జంతువుల నుంచుకొందురు. వీరు సంఖ్యానియామకములేకుం
డ గుంపుగుంపులుగ దేశాటనముచేయుచు కొద్ది కాలముగాని

చిర కాలముగాని వేర్వేరు స్థలముల మకాముచేయుదురు. వీరు బసచేయుస్థలములయందు చూచుటకు బండిగూటివలెకనపడు గుడిసెలు వంపువెదుళ్ళతోను, దుప్పట్లతోను అతిసులభముగ తీసికొనిపోవీలగులాగున కట్టుకొందురు. గ్రామముల బయట ఒకమైలుదూరమందుండు పొలములలోగాని చెరువు ప్రక్కల నుగాని మకాముచేయుదురు.

నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాలు దత్తమండలములోని కొన్ని భాగములు వీరు నేరములుచేయుటకు తిరుగుప్రదేశము లని చెప్పవచ్చును. వీరు రైలు, తపాలాఫీసుల నెంతమాత్రము ఉపయోగపర్చుకొనరు. మరియు పనిచేయు స్థలసమీపముల నేరములెన్నడును చేయక కొంతదూరమందుండు గ్రామములకు పోయి, నేరములుచేసి తెల్లవారక మునుపు తిరిగి తమ మకాములకు తప్పక జేరుదురు.

వీరు దృఢశరీరముగల బలాధ్యులు. వీరు తలపై మూడువైపుల జలపాలనుంచుకొని వేరొక జాతివారివలె కనబడుదురు. పలువిధములగు శరీరవ్యాయామములు చేయుట లో స్త్రీపురుషులందరును నేర్పరులు. వీరిస్త్రీలు ఎక్కువ అందక తైలు. వీరికి జసినాటనుండియు గడయెక్కి ఆడుట, త్రాటిపైనాడుట, మొగ్గలు, పట్టాలువేయుట మొదలగునవి నేర్పుదురు. మరికొందరికి సంగీతము చెప్పించుటచేవారు జారతముచే జీవనము చేసికొందురు. వీరు అతీజారులగుటచే కాపు, కమ్మరయితులతో నెక్కువగ వ్యభిచరించుచు వారిప్రాపకము

విశేషముగ గల్గి తమవారికి మిగుల సహాయులుగనున్నారు. సామాన్యముగ దొమ్మరవాండ్రు కల్లుత్రాగుచుడు. వీరు గోవునుపూజించుటచేత దానినితప్ప ఇతరజంతువులమాంసము భక్షింతురు. పండిమాంసము ఎక్కువగ తిందురు. సాధారణముగ పల్లెటూరి జనులు వీరినిజూచి మిగుల భయపడుటచే వీరుచేయు నేరములెక్కువగ పైకిరావు.

వీరు సంకరమగు తెలుగుభాష, తమభాషయగు ఒక మాదిరి మహారాటిభాషయు మాట్లాడుదురు.

బిచ్చమెత్తుకొనుట వీరివృత్తిగ పైకగపడునుగాని కొయ్యదువ్వెన్నలు, ఈతచాపలు విక్రయించియు, గాడిదెలు, పందులు, పశువులు మొదలగు పశువుల వ్యాపారముచేసియుగూడ జీవించునట్లు నటింతురు. వీరికి కొన్ని పశువులుండుటచే వీరు పశువులచోరీ చేయుటకు వీలగుటయేగాక సమయమువచ్చినప్పుడు తమ గౌరవాధిక్యతను గూర్చి చెప్పుకొనగల్గుచున్నారు.

వీరు బందిపోటు, దోపిడి, కన్నపుచోరీ మొదలుగాగల నేరములన్నియు చేయుదురు. పశువులను, గొర్రెలను చోరీచేయుటలో నేర్పరులు. వీరు తమ బిడ్డలు తెలివితేటలతో నేరములుచేయగలందులకై పసితనమునుండియు కోళ్ళు మొదలగునవి దొంగిలించుట వారికి నేర్పుదురు.

వీరు స్వయముగాగాని ఆడవారినుండిగాని సమాచారములు తెలిసికొందురు. స్త్రీలు దువ్వెనలు, చాపలు అమ్ము

నట్లు గ్రామములలోకిపోయి నటించుచు నేరముచేయుటకను
కూలమగు సమాచారములు తెలిసికొందురు. వ్యభిచారము
చేజీవించెడు స్త్రీలుగూడ కొన్ని సమాచారములు తమవృత్తి
వలన తెలిసికొని వచ్చి వీరికి తెలియపర్చుదురు.

వీరు ఒక్కొక్కతడవ యిద్దరిద్దరు లేక ముగ్గురుముగ్గు
రు బయలుదేరి ముందేర్పర్చుకొన్న యొకతావున గుమిగూడి
పిదప నేరముచేయదలచుకొన్న స్థలమునకు పోవుదురు. దోపి
డి, బందిపోటునేరములు చేయునప్పుడు వీరి పాల్పడువారిని
జడిపించుటకు ముందుగ కొన్ని రాళ్ళు రువ్వి వెంటనే యింటి
లోనికిపోయి అవసరమున్న యెడల ఇంటిలోనివారినికొట్టి, తమ
చేతికి దొరుకునంతసొత్తు పట్టుకొని వారిప్రాణములు కుడుట
బడకపూర్వమే పారిపోవుదురు. వీరెల్లప్పుడు మారువేష
ములు వేసికొని నేరములు చేయుదురు. నేరములుచేయు ఇత
రతెగవారివలె పురుషులు తమ మకాములువిడిచి బైటకు
పోరు. వీరు పట్టుబడినప్పుడుగాని శిక్షనొందినప్పుడుగాని
దొంగపేర్ల నెంతమాత్రము చెప్పక నిజమగుపేర్లు చెప్పుదురు.
గొప్ప నేరములుచేయుటకై వీరుతరుచుగ దొంగదాసర్లతో
జేరుదురు. పట్టుబడకుండ నేరముచేసిన పిమ్మట దొంగసొత్తు
విక్రయించునపుడుతప్ప ఇతరసమయములయందు అన్యుల
సహాయముగాని సలహాగాని కోరరు.

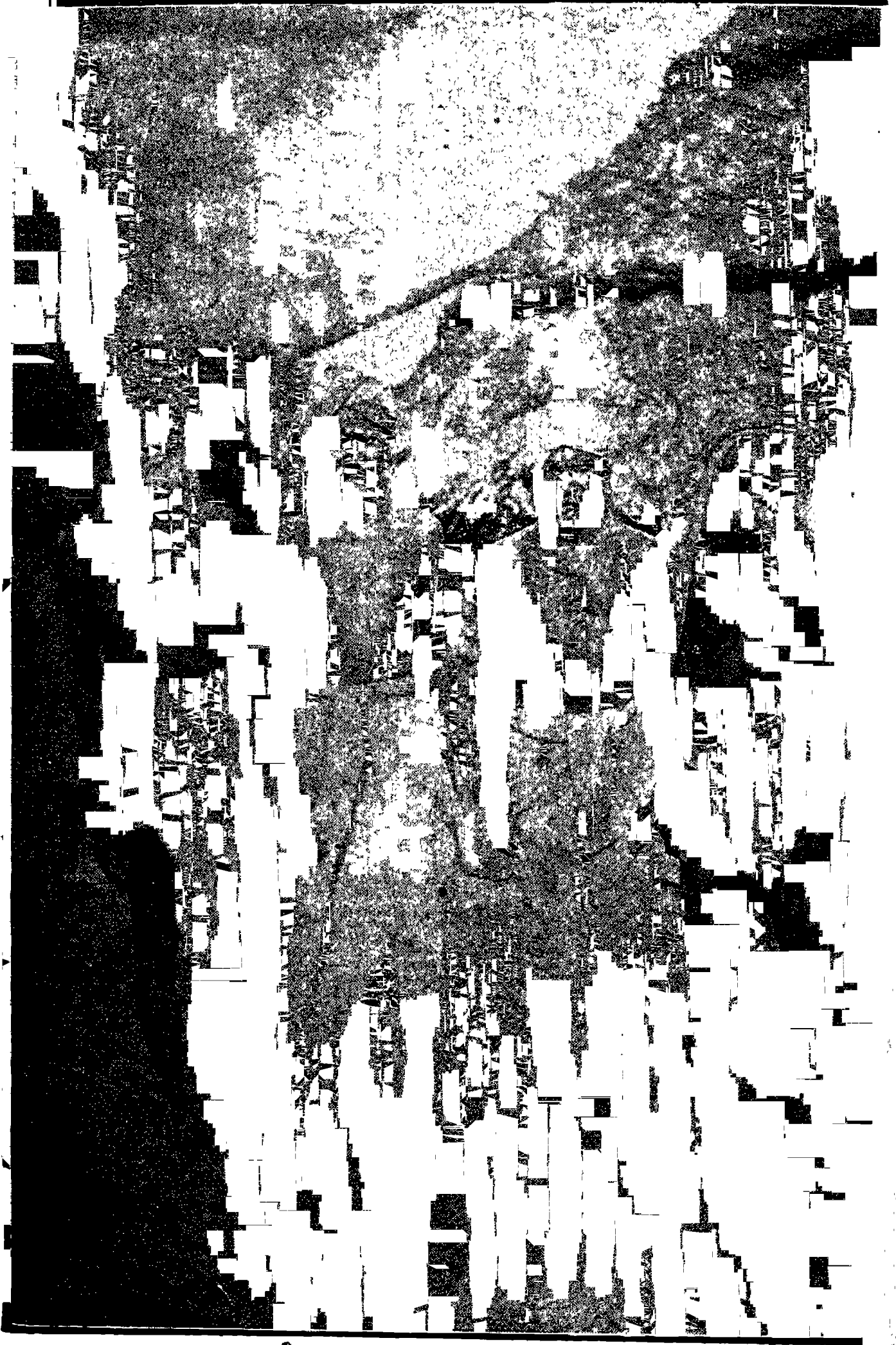
బందిపోటు, దోపిడి మొదలగు గొప్పనేరములు చేసి
తిరిగివచ్చునప్పుడు తప్పిపోయిన తమపంథులను, గాడిదలను

వెదకుటకు వెళ్ళినట్లు బొంకుదురు. వీరు నేరములుచేసినట్లు ఎంతమాత్రము ఒప్పుకొనక నిరపరాధులమని మొండివాదము చేయుదురు. ఊరూరతిరుగు నేరస్థులకంటె వీరిని నిగహాలో నుంచుట సులభమేగాని, నేరములుచేయునప్పుడు వీరిని కనిపెట్టి పట్టుకొనుట బహుదుర్లభము.

వీరు నేరములుచేయునపుడు ఎదుర్కొనుటకు తప్పించుకొనుటకు కర్రలు, లాఠీలు ముఖ్యముగ నుపయోగింతురు.

సాధారణముగ వీరు దొంగ నగలనుకరిగించి రూపుమార్చి వాటిని విక్రయింతురు. దొంగసొత్తు నెంతమాత్రము తమవద్ద దాచక కొద్దివెలకు రిసీవర్లకు అతిత్వరితముగ విక్రయింతురు. మామూలుగ దొంగసొత్తు తాముండుతావునకు మారమున నుండు నిర్జనప్రదేశములలో పాతిపెట్టుదురు. వీరు గాడిదెలను కట్టియున్న స్థలములలో కొన్ని సమయముల పాతిపెట్టుదురు. వీరివద్ద కాపులు, కమ్మలు దొంగసొత్తుకొందురు. తరచుగ వీరు దొంగసొమ్ముతో పశువులనుకొందురు. పోలీసువారు వీరివద్ద క్రొత్తపశువులను కనిపెట్టినయెడల వాటినిగురించి వీరు చెప్ప వృత్తాంతములను ధృవపర్చుకొనవలయును.

వీరిలో బాల్యవివాహములు లేవు. విధవలు స్వేచ్ఛగ వివాహమాడవచ్చును. పురుషులు పెక్కు వివాహములాడవచ్చును. ఇతరజాతిస్త్రీలను తమలోకల్పుకొని వారికిగలుగు సంతతిని దొమ్మర్లుగనే వీరు భావించుదురు. చనిపోయినవారిని పాతిపెట్టి గోలీలుకట్టుదురు.

ಲ ೦ ಬಾ ಡ್ಡೆ ಉ .

వీరి నాయకునిపేరు ముట్టిగురు. అతడే వీరికులపెద్ద. వీరిపై వానికి సర్వాధికారముగలదు. ఇతడు కడపజిల్లా చిట్టి వేలులో నుండును. నేరములు చేయించుటకును, గుంపులోని వారికి కష్టసమయములలో నుంచినలహానిచ్చి సాహాయము చేయుటకును, కులపంచాయితీలు పరిష్కరించుటకును ప్రతి గుంపునకును పెద్ద ఒకడుండును.

వీరు విష్ణుమతస్థులగుటచే విష్ణుమూర్తి వీరి ముఖ్య దైవము. ఆయనను కొలుచుటకు తిరుపతి వెళ్ళుదురు.

VI ప్రకరణము.

లంబాడీలు

లవణాని యనుపదమునుండి వచ్చినరూపము లంబడీ. లవణమునగ ఉప్పు. వనచారి యనుపదముయొక్క రూపము బ్రీంజారి. వనచారియనగ అడవిలో తిరుగుచుండువాడు. వీరు సుగ్రీవుని సంతతివారుగ చెప్పుకొందురు. వీరు రైలులేనికాలములో ఉప్పుకావల్లు మోయుచు నడవులలో సంచరించుచుండెడివారు. వీరిని సుగాలీలనికూడ బిలుతురు.

వీరు ఈరాజధానిలో బల్లారిజిల్లాలో నున్నంత ఎక్కువగ మరెయ్యితర జిల్లాలలోనులేరు. వీరు ఇండియాదేశ

మంతట విశేషముగ వ్యాపించియుండుటచే వీరినిగురించి విస్మరించి చెప్పనవసరములేదు.

వీరు ఆర్యుల ముఖవై ఖరియు ఎత్తైనముక్కులును గల్గియుందురు. వీరిఆడవారు విచిత్రమగు దుస్తులు నగలు ధరించుటచే బాగుగ తెలిసికొనవచ్చును. వీరు మార్వాడీదేశము నుండి వచ్చియున్నట్లగపడుదురు. వీరిలో పురుషులు అలసట సహించి దూరపుప్రయాణముల చేయసమర్థతగల సొగసైన బలశాలులు. వీరు గ్రామములబైట గుడిసెలలో నివసింతురు. పొట్టియిజారు, ధోనతి, పలురంగులతలరుమాళ్లు, టోపీలు మామూలుగ వీరు వేసికొను దుస్తులు. వీరి ఆడవారు సాధారణముగ ఆయాస్థలములందుండు యితరస్త్రీలకంటె కొంచెము పొడుగుగను, గూపవంతులుగను ఉందురు. వీరు ధరించు విస్తారమగు నగలనుబట్టి వీరిని సులభముగ గుర్తింపవచ్చును.

వీరిస్త్రీలు బుట్టాలువేయబడిన ఎర్రని లేక అకుపచ్చ రంగుగల కార్వారుగుడ్డ లంగాలు గట్టుదురు. ముందువైపునను భుజములమీదకు బుట్టాలువేయబడిన రెవికెతోడిగి వెనుక ప్రక్కను పలురంగులుగల దారములతో దానినిముడివైతురు. ఈదారపుకొనలు గవాలతోను, పూసలతోను అలంకరింతురు. బుట్టాలువేయబడిన కార్వారుబట్ట ఒల్లెగ వేయుదురు. ఆబట్ట కొన్ని కుచ్చులుగలిగి గవ్వలుకట్టిన దారములతో ప్రక్కగ వ్రేలాడుచుండును. వీరు లేక్కలేనన్ని నగలు ధరింతురు. పది లేకయిరువది చేరులుగల పూసలపేరులచివర నొకగవ్వను

కొలికిపూసగ గుర్రపువెంట్రుకతో గ్రుచ్చుకొందురు. ఈ కొలికిపూసను 'చీడ్' అందుగు. ఇత్తడితోగాని కొమ్ముతోగాని చేయబడిన పదిలేకపండ్లెండు కడియములు మోచేతుల వరకు ధరించి, కుడిమణికట్టునకు ఒక అంగుళము వెడల్పు గలిగి బుట్టాలువేయబడిన పట్టుగుడ్డ కట్టుకొందురు. వివాహమయిన పడుచులుమాత్రము దంతముతోగాని కొమ్ముతోగాని చేయబడిన అందెలు పెట్టుకొందురు. భర్త గతించిన వెనుక వాటిని తీసివేయుదురు. వీరు తమకణతల కిరువైపుల నుండు వెండ్రుకల కుచ్చులకు 'ఘుజ్జీ' అనబడు విచిత్రమగు ముల్లు వేయుదురు. అవిలేకున్న పెండ్లికానట్టు తెలిసికొన గలము.

వీరు తమలోతాము లంబాడి లేక లభానిభాష మాట్లాడుదురు. అది హిందుస్తాని మార్వాడిభాషల మిశ్రమము. తెలుగు, కన్నడముకూడ మాట్లాడుదురు.

వీరు వ్యవసాయముచేసి, పశువులమేపి, వంటచెరుకు, గడ్డియు విక్రయించి జీవింతురు. ఈడిగవాండ్రు కల్లుగీయుటకును, మోసికొనిపోవుటకును తమకు సాహాయ్యులై పనిచేయుటకు వీరిని తరుచుగ నియమించుదురు.

వీరెల్లప్పుడు అడవులలో తిరుగుచు మైసూరురాజ్యములోను దత్తమండలములోను గొప్ప బందిపోటు నేరములు చేసి విశేష శ్రమనిచ్చిరి. వీరు 1877-1882 సంవత్సరములకు మధ్యను నూటికి తక్కువగాకుండ బందిపోటు నేరములు సేసి.

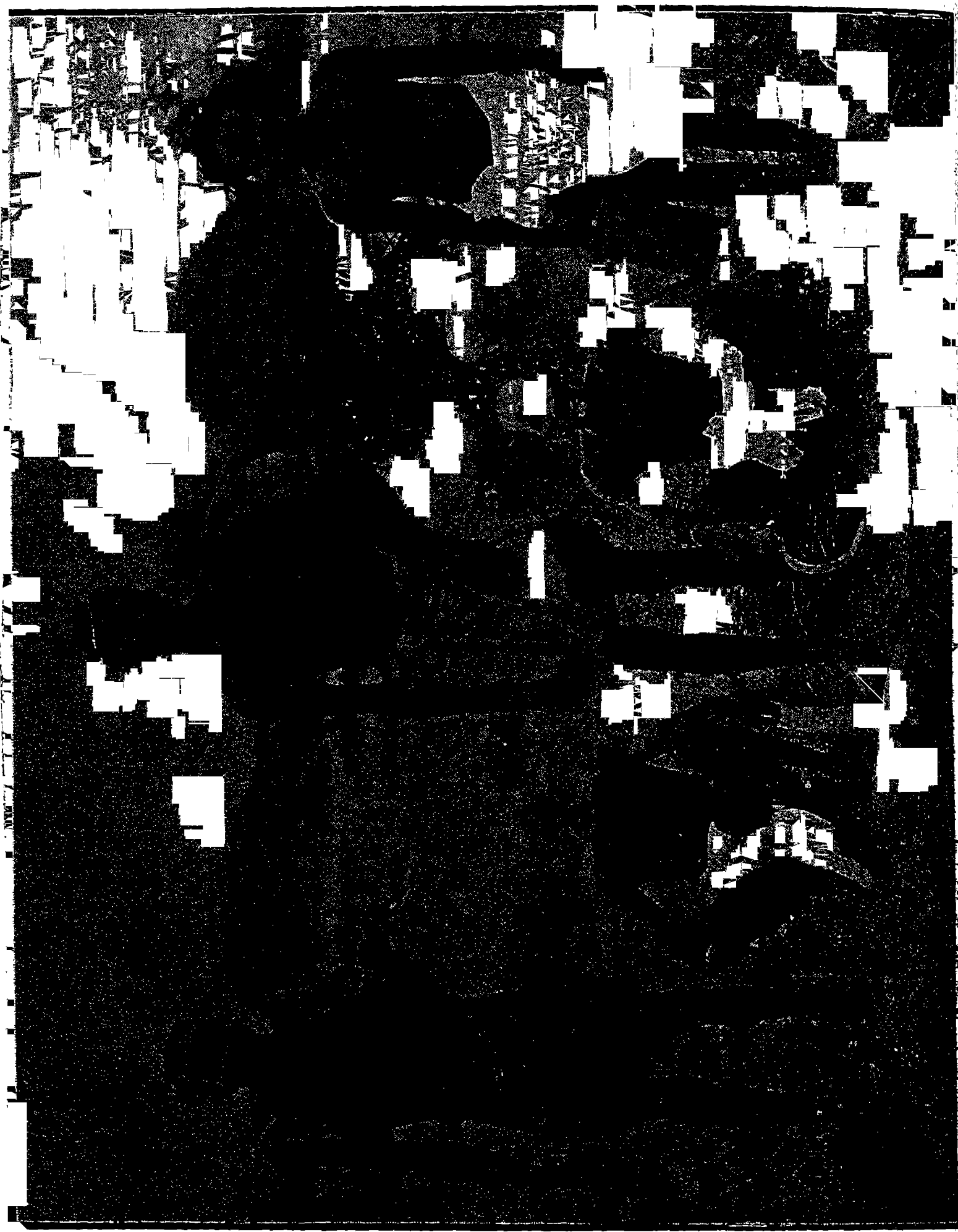
మైనూరు గవర్న మెంటువారు ఆ నేరములన్నియు నొకపట్టిగ నచ్చొత్తించిరి.

వీరిప్పుడు రాజమార్గములపైని, ఇండ్లలోను, చెదిరియుండు పల్లెలలోను బందిపోటు నేరములు తగుమాత్రముగ చేయుచు, పశువులచోరీలు, ధాన్యపుచోరీలు చేయుదురు. వీరు దొంగతనముగ సారాయిబట్టీలుపెట్టి సారాయికూడ తయారు చేయుదురు.

కొడపళ్ళు, గుండుకత్తులు లేక కర్రలు వీరి యాయుధములు. వీరికాటంకము కల్గునప్పుడు దౌర్జన్యముచేయుదురు. నేరములు చేయుటకు బయలుదేరకమునుపు శకునములు జూతురు.

వీరివద్ద దొంగసొత్తు అండగు కొందురుగాని ముఖ్యముగ సారాయిఅంగడివారు, కోమట్లు కొందురు. తరుచుగ గ్రామాధికారులుకూడ కొని విశేషలాభము పొందుదురు. గుర్తించదగిన సొత్తును వీరు మకాముచేసియుండు స్థలములకు తీసికొనిపోక నదులలోని ఇసుక తిన్నెలు మొదలగు అనుకూలస్థలములలో పాతిపెట్టుదురు. దొంగిలించిన పశువులను కొంతకాలము గడిచినపిమ్మట విడిగాగానిజేంటగగానిదూరము జర్గు పశువులసంతలలో విక్రయింతురు.

వీరి ప్రతి తండాకు ఒక్కొక్కపెద్ద యుండును. అతనిని నాయకుడందురు. అతడు వీరిపై యధికారముగల పెద్దయగుటచే వీరి కులతగయిదాలు పరిష్కరించి జల్మానాలు

వనూలుచేయును. నేరములు చేయుటగూడ ఏర్పాటుచేయు చుండును.

సంఘములో వీరు కాపులకంటె తక్కువగను, వనాదులు, ఎరుకలవాండ్రు, వడ్డెరుకంటె నెక్కువగను. తలచబడుదురు. వీరి వివాహసాంప్రదాయములు బహువిచిత్రముగ నుండును. బాల్యవివాహములు చేయుదురు. విధవావివాహములుగూడ నిరాటంకముగ జేతురు. ఇతరజాతి స్త్రీలను వీరు పెండ్లిచేసుకొన నంగీకరించినను వారికిగలుగు సంతానము మూడుతరములు దాటువరకు నిజమైన లంబాడీ మతస్థులుగ భావించరు.

వీరందరికి ఆటపాటలయందు విశేషప్రీతి. స్త్రీ పురుషులందరును యధేష్టముగ తిని, త్రాగి త్రుళ్ళుచుందురు. వీరు పాడునపుడు నగారా లేక థోల్ (ఒకవిధమగుమద్దెల) వాయించుదురు. కొన్ని సమయముల రామాయణ, మహాభారతములలోని కొన్నికథపట్లను పాడ మొదలుబెట్టుదురుగాని తరుచుగనవి యసందర్భముగ నుండును.

VII ప్రకరణము.

జో గి వాండు

వీరు రెండుతెగలుగ విభజించబడిన తెలుగుజాతి బిచ్చగాండ్రు.

i ఒక తెగవారు ఉత్తరార్కాటు జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతముల పూసల నమ్మకొనుచుందురు. వారిని పిచ్చిగుంజోగులందురు.

ii మరియొక తెగవారు ఉత్తరార్కాటు, దక్షిణార్కాటు, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు జిల్లాలలో మందులను పెంచుచు తిరుగుచుందురు. వీరే నేరములు చేయువారు.

వీరు ఒక గ్రామము బైటగాని నీళ్లు లేని చెర్వుప్రక్కగాని నిలుతురు. వీరు తమగుడిసెలు అయిదు వెదురుబద్దలనవంచి తాటియాకు నేసి కట్టుకొందురు. ఈ గుడిసెలు ఒక వైపున పూర్తిగ తెరిచబడి మిగతవైపుల మూయబడుచుండును. మారువేషములు వీరెంతమాత్రము వేయరు. తమరున్న స్థలములకు దూరముగ నేరములు చేయుటకు పోడు. వీరు గుడిసెలు తమగాడిదలపై తీసికొని పోదురు. వాటిని వేయు గంతలలో దొంగ గుడ్డలు దాయుదురు.

వీరు ఉత్తరార్కాటు, దక్షిణార్కాటు, చెంగల్పట్టు, చిత్తూరు జిల్లాలలోను, నీలగిరిలోను నేరములు చేయుదురు.

వీరు పాముమంత్రములు బాగుగ నెరుగుదురు. మంత్రములు, మందులనుగురించి ఎక్కువగ ఎరిగియున్నట్లు నటించును. వీరు ఎడ్డిమనుష్యులు, శరీరదారుధ్యము గలిగిన రూపములు. చిన్నగుడ్డలు కట్టుటచే మగవారిని బాగుగ గుర్తించవచ్చును. ఆడవారు వ్యభిచారులు. వీరు సంతలలోను ఉత్పాద

ములలోను యిత్తడిమురుగులు పూసలపేరులు వేసుకొని బాగుగ దుస్తులు ధరించి ఇటునటు తిరుగుచు సోదెచెప్పచు కనబడుదురు. అంచులుగల రంగుచీరెలు రెవికెలు ధరించెదరు. కుక్కలను పెంచుట వీరికిష్టము. వాటిపై తేలు, వేప చెట్టు, మొదలగు గుర్తులజూపు వాతలు వేయుదురు.

వీరు తెలుగు అరవము కూడ మాట్లాడుదురు.

వీరికి చెప్పతగినంత భూమి లేదు. ఏమియు పనిచేయక సోమరులై బిచ్చమెత్తియు, పండులను పెంచియు జీవించునట్లు కనబడుదురు. వీరి ఆడవాండ్లు నాగస్వరము వాయిించుటలో నేర్పరులగుటచే భిక్షుటనమునకు పోవునప్పుడు దానిసికూడ తమతో తీసికొనిపోవుదురు.

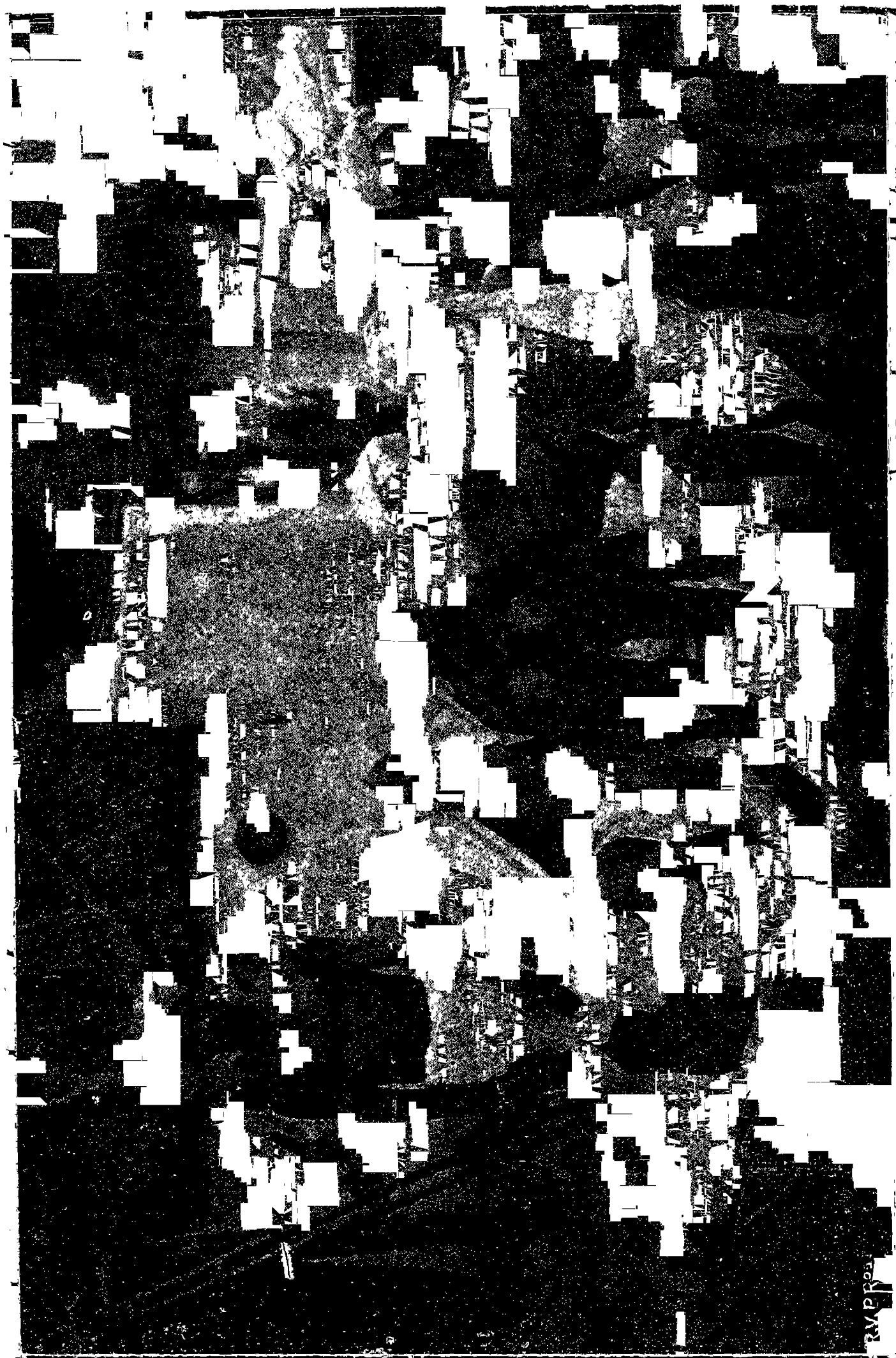
వీరు దోపిడి, బందిపోటు మొదలగు నేరములు చేయుదురు. నేరములు చేయునప్పుడు దౌర్జన్యము చేయుదురు. వీరి పిల్లలు కళ్ళములలోని ధాన్యమును, వీలైనప్పుడు బండ్లమీద కొనిపోవు ధాన్యపు బస్తాలకు కన్నములపొడిచి ఆధాన్యమును దొంగిలింతురు. వీరు దోపిడి, బందిపోటు నేరములు చేయుటకు తమ పెద్దవారితో పోరు.

వీరు నేరములుచేయ నుద్దేశించినపుడు సమీపమునందుండు తమ జాతివారితో ఆలోచించుటకు నిర్జనస్థలమందుండుక వేపమ్రానుక్రింద అందరును చేరుదురు. అప్పుడక్కడ పెరుమాళ్ల స్వామిని గొలుతురు. పిమ్మట పది, పదిహేనుగురు

వరకు గుంపులుగ గూడి లావైన వెదురులారీలు తీసికొని
తలకు గుడ్డచుట్టుకొని, మొలకు గోచిపెట్టుకొని బయలుదేరు
దురు. తాము దిగియున్న స్థలముదాటి కొంతదూరము బండ్లు
పోవువరకు నాగి పిమ్మట ఆ బండ్లను ఇద్దరు లేక ముగ్గురు
చొప్పున అడ్డగించి వాటిని త్రోవతప్పించి, తిరగత్రోసి
వాటిలో ప్రయాణము చేయువారివద్దనున్న సొత్తంతయు
దోచుకొందురు.

వీరు తమగుంపుపెద్ద చేతికి దొంగసొత్తుదాచని త్తురు.
తన గుడిసెవద్ద దానినాతడు దాచి తరువాత విక్రయించును.
వీరు బసజేసియుండు స్థలసమీపగ్రామములలో పైకిగౌరవ
ముగగనపడు నూనెలమ్మువారు, కల్లులంగడివారు గ్రామాధి
కారులును దొంగసొత్తు వీరివద్దనుండి కొనుదురు. వీరిపైని
ఎంతనిగహాయించినను పుదుచ్చేరి మొదలగు స్థలములలో
నుండు రిసీవర్ల సహాయముచే వీరు శిక్షతప్పించుకొన గలుగు
చున్నారు. ఉత్తరార్కాటు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలలోనుండు
జోగివాండ్లు అనేకులు పుదుచ్చేరిలో నిప్పుడుదాగియున్నారు.

వీరి కులపెద్ద జంగమనబడును. కులతగవుల నాతడు
తీర్చును. శకునములయందు వీరికి వెర్రినమ్మకము. పెళ్ళి
కట్టుబాట్లు వీరిని బాధించవు. నిధవలు స్నేచ్ఛగ పెండ్లియాడ
వచ్చును. వయస్సుతో ప్రసక్తి లేకుండ పడుచులు తమకు
తోచినప్పుడు పెండ్లియాడవచ్చును. మాలమాదిగలతో
వీరు జేరరు. శూద్రులయిండ్లలో భుజింతురు. కొంతసొమ్ము

RM PR 001

జల్మానాగా పుచ్చుకొని విధవలను వ్యభిచరించనిత్తుడుగాని
వారిని పసుపునీళ్ళు పోసికొననివ్వరు.

VIII ప్రకరణము.

భట్టాజులు లేక భట్టు తురకలు.

వీరు చిత్తూరు జిల్లాలో చంద్రగిరి, పీలేరు డివిజను
లలోనున్నారు. వీరు అలిగిరి సంతతివారు.

వీరు అతిపిరికివారగుటచే హానికరముగాని పనులు
చేయుటయందుమాత్రము జోగరూకతకయు, ఓరిమియు గ
లవారు.

వీరు మామూలుగ బ్రాహ్మణులవలె నటించుచు, నిష్ఠ
గల బ్రాహ్మణులవద్ద చూడబడు రుద్రాక్షమాలలు, సాలిగ్రా
మములు, పంచపాత్ర, ఉద్ధరణి, తులసిమాలలు మొదలగు
వస్తుసముదాయములు సంపాదించి పాటిని తమతో తీసికొని
పోదురు. జందెము వేసికొని, అన్ని తెగల బ్రాహ్మణులు
చెప్ప మంత్రములు, లింగార్చన మొదలగునవి చెప్పుదురు.
వీరిని తెలుగుబ్రాహ్మణులు చూచినమాత్రముననే బ్రాహ్మ
ణులుకారని పోల్చుగలుగుటచే వీరు దొంగతనముల నెప్పుడు

అరవదేశమునందు చేయుదురు. వీరచ్చట తెలుగుదేశస్థులుగ
జూడబడుదురు.

వీరు ఉత్సవములలోను, సత్రములలోను, రైలుస్టేషన్
ములలోను, వంటపూటియిండ్లలోను, గృహస్థులయిండ్లలోను
బ్రాహ్మణులవలెను, నౌకరులవలెను సులభముగ ప్రవేశించి
దొంగతనముచేయుదురు. కొన్ని సమయముల వీరు తమ మూ
టలు యితరుల మూటలతో కలిపియుంచి తమ మూటలకు బడు
లుగ వారి మూటలు తీసికొని చల్లగ జూరుదురు. కొన్ని సమ
యములయందు వీరిలో నెకడు ఏదైన నొకపట్టణమున భాగ్య
వంతునింట నౌకరుగజేరి ఆయన స్థితిగతులన్నియు బాగుగ
తెలిసికొనును. పిమ్మట ఈ దొంగనౌకరునకు యింటివారి పరి
చయము కలిగి అతనిపైవారికి మంచినమ్మకము గలుగువరకు
మిగిలిన తనవారు ఆ పట్టణముననేయుండి వానిసహాయమున
దొంగతనముచేసి పారిపోదురు. కొంతకాలమైన పిదప ఈదొంగ
నౌకరుకూడ తనవారినిచూచు మిషపైని తనయజమానివద్ద
సెలవుతీసికొని వెళ్ళిపోవును.

వీరు నేరములుచేయుటకు తమ యిండ్లనొదలి కడు
దూరముపోయి, తిరిగి యిండ్లు చేరకమునుపే దొంగసొత్తు
నమ్మి నగదుగ చేసికొందురు. వీరు మామూలుగ ముగ్గున
నల్లరుచొప్పున బయలుదేరిపోయి నెలలతరబడిని తమ
యిండ్లకు రాకయుందురు. వీరిలో కొందరు వేరుగ చీలియ
న్నప్పుడు తామొక మాదిరిగకుట్టి ఉపయోగించిన విస్తళ్ళ

మొందుగ నియమించుకున్న స్థలములయందుంచి తమవారికి
తమ ఉనికిపట్లు తెల్పుదురు. అనుభవజ్ఞులు ఆ విస్తరాకులను
గుర్తించి కొద్దికాలముక్రిందట నాచుట్టుపట్ల వీరు వచ్చియు
న్నట్లు తెలిసికొనగలరు. వీరు తమ గ్రామము జేరిన
పిమ్మట దొంగసొత్తంతయు సమానముగ తమలో తాము
పంచుకొని నేరములు చేసినవారికి రెండుభాగముల నిత్తురు.

ఈ భట్రాజులందరు దొంగలుకారు. కృష్ణాజిల్లాలో
భట్రాజులుగల యొకగ్రామము కలదు. వారందరు వ్యవసాయ
దారులు. భట్రాజులలో దేశద్రుమ్మరులుమాత్రమే దొంగలు.

IX ప్రకరణము.

గూడుదాసర్లు.

వీరు పూర్వము ఉత్తరార్కాటుజిల్లాలో గొల్లకుప్ప
ములో నివసించినట్లగపడును. వీరచ్చట పోలీసువారి నిగహం
తప్పించుకొని దొంగతనములుచేయుచు దక్షిణార్కాటుజిల్లా
పలకొలై గ్రామము చేరి ఆచుట్టుపట్ల గ్రామములలో తరుచుగ
తిరుగుచుండిరి. వీరిప్పుడు దక్షిణార్కాటు, సేలము, కోయం
పత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, తంజావూరు, మధుర, చెంగల్పట్టు,
జిల్లాలలోను, ఉత్తరసర్కారులలోను గలరు.

వీరు సామాన్యముగ గ్రామములకు దూరముననుండు చెర్వుప్రక్కలనుండు తోపులలోను, గ్రామములలోనుండు సత్రములలోను, చావిళ్ళలోనుగూడ నుందురు.

వీరు తమనుగురించి సమయోచితముగ చెప్పుకొందురు. సాధారణముగ దాసర్లమని విష్ణుభక్తులమని చెప్పుకొందురు. కాషాయవస్త్రములు, రుద్రాక్షలుధరించి పండారములమని గూడ నటింతురు. వీరు నెమలిపించుములుగూడ తమతో తీసికొనిపోదురు. కాశీనుండిగంగతెచ్చుచున్నట్లు నటించుచు నీరు నింపిన బుడ్డికొక పసుపుబట్టచుట్టి కాశీకావళ్ళు మోసికొని పోదురు. ఉత్తరహిందూస్థానమునుండి తీసికొనివచ్చినట్లు చెప్పుచు సాలిగ్రామములు, రుద్రాక్షలు విక్రయింతురు. బ్రాహ్మణులవలె కనబడుటకు జందెములు వేసికొందురు. వీరు కల్లుసారాయి విశేషముగ పుచ్చుకొందురు. వీరు తక్కువజాతివారితో జేరరు. సామాన్యముగ స్త్రీలు వ్యభిచారులు కారు.

వీరు తమభాషయైన తెలుగు, అరవము మాట్లాడుదురు. మరికొందరు హిందూస్తానిగూడ మాట్లాడుదురు.

వీరు బందిపోటు, దోపిడి. కన్నపుచోరీ, పశువులచోరీ, స్వల్పచోరీ, జేబుదొంగతనము మొదలగు నేరములు చేయుదురు. వీరెచ్చటనైన ఆగినప్పుడు అక్కడ చెడునడతగలవారిని పరిచయముచేసికొని వారినుండి సమాచారములు తెలిసికొని

వారికి కొంతసొమ్ముని త్తురు. వీరు యితరజాతివారితో నేరములుచేయుట కెప్పుడును జేరరు.

వీరు మందనుండి తప్పిపోయి ఒంటిగ మేయు గొర్రెలనుపట్టుకొని అరవకుండ నాలుకలోముండ్లుగుచ్చి పగలంతయువాటిని ప్రాణములతో నొకపొదచాటున దాతురు. ఆ గొర్రెలకాపరి తనమందను తిరిగిదొడ్డికి చేర్చువరకు తప్పిపోయినగొర్రెలను కనుగొనలేడు. పిమ్మట ఆ తప్పిపోయిన గొర్రెలకై వాడు వెదుకునుగాని దొరకవు. సూర్యాస్తమానమైన పిమ్మట ఈ గూడుదాసర్లు తాముదాచిన గొర్రెలను యింటికి గొనిపోదురు. వీరడవుల సమీపగ్రామములలో నిల్చినప్పుడు తప్పిపోయిన పశువులనుపట్టుకొని నట్టడవికిగొనిపోయి చంపివానిని కల్లుసారాయి అంగళ్లలో విక్రయింతురు. మార్గస్తుడై వడ్డైన వీరిని ప్రశ్నించిన వానికి కొంతమాంసము నిత్తురు. వీరి పాల్పడినవారు లోబడువరకు దౌర్జన్యము చేయుదురు. వీరిలోననేకులు బిచ్చమెత్తుకొను మిషపైని తమగుంపునుండి చెదరిపోయి పోలీసునిగహ తప్పించుకొందురు. ఆడవారిని వెనుకవిడిచి తిరిగిరాత్రులయందు వారిని కలుసుకొందురు. వీరి భార్యాబిడ్డలు పోలీసు నిగహ తప్పించుకొనుటకై ఫ్రెంచిరాజ్యమునకు వెళ్ళుదురు. మగవారుకూడ అచ్చటికిపోదురు. పిమ్మట వీరందరుజేరి తమనెరుగని క్రొత్తస్థలములకు బయలుదేరుదురు. వీరిని పట్టుకొన్నప్పుడు ఎదుర్కొని మిగులదౌర్జన్యము చేయుదురు. ఉత్సవములలోను, సంతలలోను వీరిపిల్లలు జేబుదొంగ

తనములు నేర్పుగ చేయుటయే గాక కోశ్వదొంగ తనము మొదలగు స్వల్పచోరీలుకూడ చేయుదురు.

వీరు నేరములుచేయునప్పుడు కత్తులు, లాఠీలు ఉపయోగింతురు. మరియొకవిధముగ వీరు నేరములుచేయలేనప్పుడు ఆయుధముల నుపయోగింతురు.

వీరి స్త్రీలు విలువగలచిన్ననగలను తమమర్మస్థానములలోదాచి అతిసులభముగ సోదాచేయుట కవకాశమునివ్వరు. వీరిలో కొందరాడవాండ్లు నగలు తమతోడపైనుంచి దానికొకదట్టమగు గుడ్డచుట్టికురుపుచే బాధపడుచున్నట్టు నటించుచు సోదాచేయనివ్వరు. తరుచుగ రాళ్ళు లేని బంగారపు నగలను కరిగింతురు. వీరు దొంగసొత్తు రహస్యప్రదేశముల భద్రపర్చి సొమ్ములేనప్పుడు దానిని వాడుదురు.

వీరు సాధారణముగ దొంగసొత్తు తమస్త్రీలచేతను, రిసీవర్ల సహాయముచేతను విక్రయించుదురు. దొంగసొత్తుకొనువారికి కొంతలాభముండులాగున తక్కువధరలకే వీరు అమ్ముదురు.

భర్త జయిలులోనున్నప్పుడు లేక చిరకాలము దూరదేశముననున్నప్పుడు స్త్రీలు తమతెగవారితో వ్యభిచరింతురు గాని ఆ సంగతి వెల్లడైనపక్షమున ఆ స్త్రీకి కొంత జుల్మానా విధించి ఆ సొమ్ముపెట్టి వారందరుత్రాగుదురు.

వీరెక్కడున్నను వెంకటేశ్వరస్వామి వీరి కులదైవముగుటచే పెరటాసినెలలో (సెప్టెంబరు నెలలో) ఆదైవమును

ఆరాధించుదురు. అంటురోగములు ప్రబలియున్న సమయముల కూడ ఆతని గొల్తురు.

X ప్రకరణము.

వంగనూరుమాలవాండు.

వీరు చిత్తూరుజిల్లా తిరుత్తని డివిజన్‌యిలాకా వంగనూరు, చెంగలరాయుడుఖండిగ, కృష్ణకుప్పం, మాలపల్లెలలో నుండు మాలజాతిలో నెకశాఖ. ఈ గ్రామములలో వంగనూరు పెద్దదగుటచే నీమూడు గ్రామములలోనుండెడి మాలలకు వంగనూరు మాలలనిపేరు వచ్చినది.

వీరు మాలపల్లెలో గుడిసెలుకట్టుకొని కాపురముండురు. వీరిలో కొందరికి కొంచెము భూవసతికూడ గలదు. వీరికి జీవనము గడపతగినంత భూమిలేదు. వీరు చిరకాలమునుండి విధిమగుపని చేసియుండలేదు యిప్పుడును చేయుటలేదు.

వీరు చెంగల్పట్టు, ఉత్తరార్కాటు, చిత్తూరు జిల్లాలలోను నెల్లూరుజిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతములను, మైసూరురాజ్యములోని కోలారుజిల్లాలోను దొంగతనములు చేయుదురు.

వీరు మంచితరీర దారుఢ్యముగల పొడుగైన మనుష్యులు

వీరు మాట్లాడునది అరవభాష. తెలుగు తెలియదు.

వీరు నివసించు గ్రామ సమీపముల పనిచేసుకొని జీవించ
తగినన్ని సదుపాయములున్నప్పటికి ఏవిధమగు కాయకష్టమును
పడనోపక నేరములుచేసి జీవనముచేయుదురు.

వీరు తరుచుగ రెడ్లవలెను ఇతరగొప్పజాతివారివలెను
దుస్తులకట్టి తాముపోవు గ్రామములయందుండు సత్రములలోను
యిండ్లలోను ఆగుచు నేరములుచేయతగిన యిండ్లనుగురించిన స
మాచారములు పోగుచేయుదురు.

వీరు స్నాల్పు-చోరీ-మొదలు బందిపోటు నేరమువరకు ఆ స్త్రీతో
సంబంధించు నేరములు చేయుదురు. మోసముచేయుటయు,
నేరములుచేయకుండుటకు సొమ్మువసూలుచేయుటయుగూడ
గలదు. వీరి ఆడవారు, పిల్లలు ఏవిధమగు నేరములుచేయరు
మగవారిని పట్టుకొనుటకుగాని, యిండ్లుసోదా చేయుటకుగాని
పోలీసువారు. తమ మాలపల్లెలకు వచ్చినప్పుడు ఆడవాడ
వారిని ఆటంకపర్చుటలో మగవారికి సహాయులగుదురు. పడ
వారు సంవత్సరములకు తక్కువ వయస్సుగలవారు గొప్ప నే
ములు చేయక స్నాల్పు-చోరీ-మూత్రమే చేయుదురు. ఆడవా
వ్యభిచారులు కాకపోయినను చాలాభాగము నేరములలో వీరి
సహాయులయినవారితో వ్యభిచరించినట్లు అనుమానింపబడి
వీరు తమ మగవారు పట్టుబడినప్పుడు నేరములనుండి వా
తప్పించుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేయుదురు.

శ్రీ లక్ష్మీ విజయ వల్లభా

వీరు తమభార్యాబిడ్డలను యిండ్లవద్ద నొదిలి పది, పదిహేనురోజులవరకు నేరములుచేయుటకు పోవుదురు. కన్నపుచోరీలుచేయుటలో వీరెక్కువ తెలివితేటలుగలవారు. సాధారణముగ యిండ్లలోపల ప్రవేశించుటకు ఒకకిటికీని పూర్తిగ తీసివేయుదురు. వీరు దొంగసొత్తుపట్టుకొని రైలుప్రయాణములు తరుచు చేయుదురు. కొన్ని సమయముల జట్కాబండ్లపైగూడ పోవుదురు. వీరు నేరములుచేయునప్పుడు ఆడవారిని చెరచునట్లుగూడ చెప్పుదురుగాని, స్వచ్ఛతకాబోలు ఆ సంగతులు వెల్లడికాలేదు.

సాధారణముగ దొంగసొత్తు ఒకటి, రెండు సంవత్సరములవరకు కూడ అమ్మకపోవుటచే వీరు చేసిన నేరముల్లకని పెట్టి పట్టుకొనుటకు బహుదుస్తరము. దొంగసొత్తు పంగనూరు చుట్టుప్రక్కలనుండు కొండలలోదాయుదురు.

XI ప్రకరణము.

వే పూరి మాల వాండు

వీరు సంకు, పన్నె మాలతెగవారు, దక్షిణార్కాటు జిల్లాలో పేరుబడ్డ గజదొంగలు. వీరు వృద్ధాచలమునకు పడమరవైపున విశేషముగ నున్నారు. వేపూరు అను గ్రామము

నుండి వీరికీపేరు వచ్చినది. వీరిని నిగహలో నుంచుటకొక పోలీసుస్టేషను అచ్చటనున్నది.

వీరు గ్రామముల బయట మాలపల్లెలలో నివసించుదురు. సాధారణముగ వీరు అక్కడ నిలకడగ నివసించుచు నేరములు చేయుటకు మాత్రము చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకు తంజావూరు, తిరుచునాపల్లి, నేలము, ఉత్తరార్కాటు జిల్లాలకు బోదురుగాని తరుచుగ కొన్ని ముఖ్యప్రదేశములయందు మాత్రమే వీరు నేరములు చేయుచుందురు.

వీరు మామూలు మాలవాండ్రతో సంబంధమును చేసికొనక, వారికంటె శుచిగనుండి, మంచిబట్టలగట్టి యిండ్లు వాకిళ్ళు కలిగియుండుటచేతను, వారివలె స్వాభావిక మరణ మొందిన జంతువులమాంసము తినకపోవుటచేతను, వారికంటె ఎక్కువ జాతివారుగ గనపడుదురు. వీరిలో చాలామంది విశేషముగ త్రాగుదురు.

వీరికి వ్యవసాయము పైకగపడు వృత్తి. కొన్ని య కరముల మెట్టభూమి వీరికుండునుగాని దానినుండి వీరి కుటుంబభరణము జరుగదు. నేరములుచేయుటకు పనికివచ్చు సమాచారములు పోగుచేయ వీలున్నప్పుడుతప్ప యితర సమయముల వీరుకూలిపన్నినైన చేయరు.

వీరు నేరములుచేయ వెళ్ళునప్పుడు హిందువులవలెను, తరుచుగ బ్రాహ్మణులవలెను బట్టలకట్టి మారువేషములు వేయుదురు. పశువుల వర్తకులుగ నటించుచు సత్రములలో

నికి, తిండిపెట్టు యితరస్థలములలోనికి సులభముగ ప్రవేశింతురు.

వీరు కన్నపుచోరీ, చోరీలు తరుచుగ బందిపోటు నేరములు చేసి తమ జీవనము గడుపుకొందురు. పశువులను, గొర్రెలను దొంగిలించుటలోగూడ గట్టివారు. కన్నపుచోరీ చేయుటయే వీరి ముఖ్యవృత్తియగుటచే దానిని చేయుటలో పేరు పొందిన మొనగాండ్రు.

ఈ క్రింద చెప్పబోవు మూడు విధములుగ వీరు కన్నపుచోరీ చేయుదురు.

i గోడకును పైకప్పు చూరునకును మధ్యగల స్థలము విశాలముగ చేయుటవల్లను ;

ii తలుపు గడియవద్ద నెకమనిషి చేయిదూరునంత పెద్ద కన్నము త్రవ్వటవల్లను ;

iii ఒక చిన్న పిల్లవాడు దూరతగినంత కన్నము గడపక్రింద త్రవ్వటవల్లను ;

వీటిలో మూడవది వీరికిష్టమగు పద్ధతి.

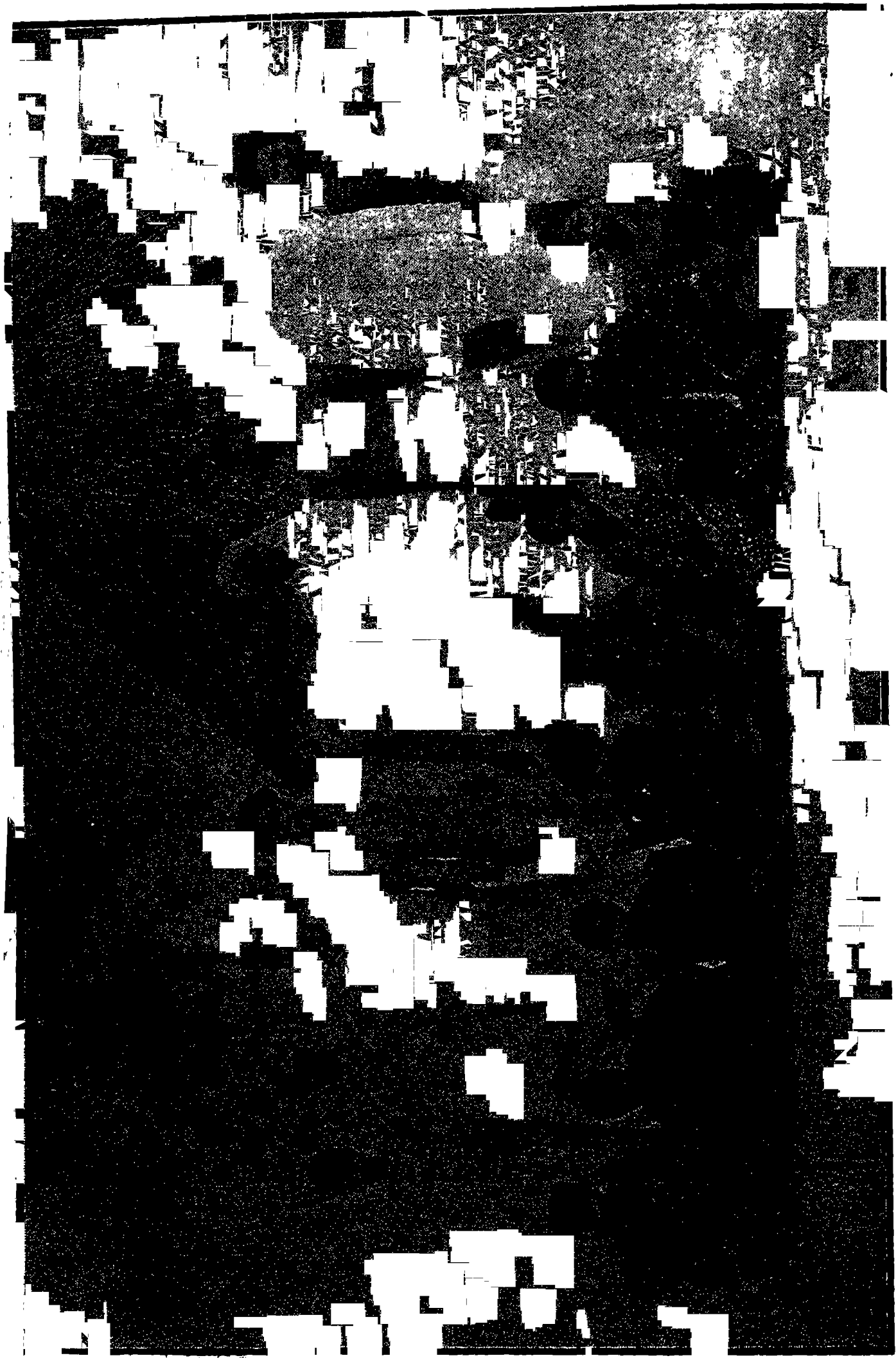
వీరు వానకురియు చీకటిరాత్రులు చూచుకొని తమ మకాములకు నలువైపుల 30 మైళ్ళ లోపలనుండు ప్రదేశములకు గుంపుగపోదురు. మామూలుగ గుంపునకు ఆరుగురుండురు. ఇంటిలోనికి పోవ మార్గమేర్పరుచుకొన్న పిదప బయి

టకు స్వేచ్ఛగ వచ్చుటకుగూడ మార్గముచేసికొని యిద్దరు లోనికి పోవుదురు. ఇతరులు దొంగసొత్తు ఇత్తడి బిందెలు బట్టలు, నగలు వగయిరాలుగల పెట్టెలు మొదలగునవి అందు కొనుటకు బైట దాగియుందురు. లోపలివారు దొంగిలించు వస్తువుల నన్నిటిని అతివేగముగ బైటనున్న తమవారికి అంద జేయుదురు. వీరు తరుచుగ పరుండియుండిన స్త్రీలయొక్కయు, పిల్లలయొక్కయు శరీరములపైనుండు నగలు తీయుదురు. ఆరి తేరిన దొంగగా నెంచబడినప్పుడుమాత్ర మిట్టిపనిని తలపెట్టును.

వీరు దాదాపు పదునెనిమిది యంగుళముల పొడవు గలిగి నాగలికర్రవలె కనపడు 'అరసకుచ్చి' అని పిలువబడు పనిముట్టు నుపయోగింతురు.

వీరివద్ద దక్షిణాస్కాము, తిరుచునాపల్లి, నేలం జిల్లాల లోని గ్రామములలోనుండు రెడ్డి, మాలమూరు కులస్తులు దొంగసొత్తుకొని వీరినాదరింతురు. వీరిచే తమ విరోధులపై గల కార్పణ్యము తీర్చికొందురు. వీరిలో నెవరికైన నాపద తటస్థించిన మాలమూరులు వానికి వకీలు కుదిర్చి ఆకేసునకగు సొమ్మంతయు నిత్తురు. మాలమూరి ఆడవాండ్లు వీరికికావలసిన గింజగిట్రలకు ముందుగ సొమ్మిచ్చి తిరిగి వీరినుండి దొంగసొత్తు పుచ్చుకొనుచు నెక్కువగ వీరితో వ్యవహరింతురు. చోరీ వల్ల ఆస్తి పోగొట్టుకొన్నవారు వీరికి నాల్గవవంతు వెల తుప్పు కూలిగ జాడచెప్పుటకునిచ్చి వీరి వద్దనుండి తమసొత్తు తిరిగి రాబట్టుకొందురు.

• ୨୭୫

ఈ వేపూరిమాలవాండ్రు గూడ నేరములుచేయు యిత
తెగవారివలెనే శకునములు పాటించెదరు. దుశ్శకునములు
వచ్చిన కొంతకాలము నేరములుచేయుటకు పోవుట మాను
దురు.

వీరు వివాహబంధము చుల్కనగ జూతుదు. ప్రతి
కుటుంబమునకు ఒక్కొక్క యిష్టదేవత యున్నను వీరిలో
చాలామంది మంజుష్పస్వామియొక్క భక్తులు. తరుచుగ వీరు
తమ పెద్దలను నాయకులుగ చూచుటచే వారు కులపంచాయీ
తులు, కులపండుగలు మొదలగువాటిలో నధ్యక్షత వహింతురు.

వీరిగురువులగు తాతమాలలు వీరినుండి పన్నులు మొద
లగునవి వసూలుచేయుదురు. వీరిని కులమునుండి వెలివేయ
గల యధికారముగూడ వారికి గలదు.

XII ప్రకరణము.

కే ప్ల మారీ లు

వీరిని తోగమల్లి కొరవవాండ్రనియు, అలిగిరులనియు,
ఈనకొరవలనియుగూడ బిలుతురు. వీరి రక్తస్పర్శగల బంధు
వులు ముఖ్యముగ దక్షిణార్కాటు జిల్లాలోని మారియకుప్ప
ములోను, చెంగల్పట్టుజిల్లాలోని వెంబాకంపేటలోను, కడప
జిల్లాలోని బుగ్గలై తపల్లిలోను, మైసూరునాజ్యములోని మా

లూరులోను, నిజాంరాజ్యములోని శ్రీరంగపురములోను యున్నారు. తిరుచునాపల్లి జిల్లా, తోగమలై పోలీసుస్టేషనుకు తూర్పుగ రెండుమైళ్ళ దూరమందున్న ఇడియపట్టి గ్రామము ముఖ్యముగ వీరుండు స్థలము.

వీరు రైలుపై స్వేచ్ఛగ ప్రయాణములు జేయుదురు. పోస్టాఫీసులనుగూడ నుపయోగించుకొందురు. వీలుచిక్కినప్పుడెల్ల ఈ రాజధానియందన్నిచోట్ల జరుగు ఉత్సవములు మొదలగువాటిలోను, పట్టణములలోను, నేరములుచేయుటకు రైలుపైపోదురు.

కొన్ని సమయముల వీరొక పెద్దగుంపుగ ప్రయాణము చేయ నిశ్చయించుకొన్నప్పుడు, ముందుగనే తాము కలుసుకొనుటకొక చోటువీర్పర్చుకొని చిన్నచిన్న గుంపులుగ తమ స్థలమునెదలి వేర్వేరు స్టేషనులలో రైలులెక్కుదురు. వీరికి ప్రతిదినము కావలసినబియ్యము మొదలగునవి ఒకముతకసంచిలో పోసికొని తీసికొనిపోవుచు ఒకపట్టణమునకు ఒకటి, రెండు మైళ్ళదూరమందుండు ఒకతోటలోగాని మరుగుప్రదేశములోగాని నిలుతురు. పిమ్మట నేరములు చేయుటకు చిన్నగుంపులుగ విడిపోయి ఆ పట్టణమన్నివైపుల తిరిగి తమ మకాములకువచ్చి చేరుదురు.

వీరు కన్యాకుమారిలగ్రామము (కేప్ కామరిన్) మొదలు ఉత్తరసర్కారులవరకు నేరములుచేయ తిరుగుచుందురు. ఈ రాజధానియందంతటను వీరు శిక్షలుపొందినట్టుకనిపెట్టబడినది.

వీరు తిరుచునాపల్లి జిల్లాలో నేరములరుదుగ చేయుదురుగాని కులిత్తలై డివిజనులో నేరములుచేసినట్లు కనపడదు.

వీరు యిండ్లవద్దనున్నప్పుడు చెన్నపట్నం మొదల్యా కులవలె కనబడుదురు. సాదాతెల్లబట్టకట్టుదురు. వీరిలో ననే కులు తలవెంట్రుకలు కత్తిరించుకొందురు. సాధారణముగ అయిదు అడుగులుమొదలు అయిదడుగుల ఏడంగుళములవరకు ఎత్తుగల బలాధ్యులు. వీరిస్త్రీలు రూపసులు, బలాధ్యులును, చూచుటకు మర్యాదస్తులవలె కనపడుదురు. వీరు బాగుగ దుస్తులధరించి అవసరమువచ్చినప్పుడు తమ చుట్టుప్రక్కల నుండువారితో సమయోచితముగ మాట్లాడ నేర్చుకలిగి, గొప్ప ఉత్సవములకు వచ్చుస్త్రీలతో కలిసిమాట్లాడుచు వారికెవ్విధ మగు సంశయము కలుగనీయకుండ దొంగతనములు చేయు చున్నారు. వీరికి నుదుటను, మోచేతిపైనను, గుండ్రముగగాని చంద్రవంకవలెగాని పచ్చేపొడిచియుండును. ఉత్సవదినములలో నుదుటనుండు పచ్చేపై కుంకుమపెట్టుకొందురు. వీరుబండల్ ఖిందులోనుండు సునీరియాలను, పునాలోనున్న భంప్తాలను పోలియుందురు.

వీరిభాష అరవము. ఇప్పుడు వీరిలో కొందరు తెలుగు మళయాళ, కన్నడ, హిందుస్తాని దేశములలో తిరుగుటచే ఆభాషలగూడ మాట్లాడుదురు. పుదుచ్చేరీలోనున్న వారు ఫ్రెంచి భాష మాట్లాడగలరు. వీరిలో పురుషులందరికిని స్త్రీలలో కొందరికిని చదువుట, వ్రాయుట, తెలియును.

వీరు వ్యవసాయముచే జీవించునట్లు తెలియుటకై తమ పేరట కొన్నిభూములు కొనుక్కొని సర్కారుపన్నులు చెల్లించుచున్నారు.

వీరు విశేషముగ మారు వేషములు వేయుదురు. తోగ మల్లి కొరవలెప్పుడును నిజమగు పేరుగాని చిరునామాగాని చెప్పరు. ఇతరులు పోల్చవీలులేనట్లుగ యాత్రలుచేయు కోమట్లవలెను, గొప్ప మిరాశీదారులవలెను, కాకితముల కట్ట, కలము, పెస్సలు, పట్టుకొని ప్లీడరు గుమాస్తాల వలెను, అద్దెలు వసూలుచేయ నియమింపబడిన ఏజెంట్లవలెను, చిల్లరసామానులు విక్రయించువారివలెను, కల్లు సారాయి యిజారాదార్లవలెను వీరు వేషములు వేయుదురు.

వీరు కన్నగాండ్రు, జేబుదొంగలు, పేరుపడిన దొంగలు. వీరు దగానాణెములు చేయుటలోగూడ సమర్థులే. దూరమునుండి సైగలుచేయుచు తరుచుగ స్త్రీలచేతను, పిల్లలచేతను వీరు స్వల్పనేరములు చేయించుదురు.

ఏడేండ్ల లేతప్రాయముగల పిల్లలను తమకులవృత్తిలో ప్రవీణులగునట్లు తరిఫీయతు చేయుదురు. వీరి దొంగతనము పట్టుబడిన ఎకరరు పడవద్దనియును, తమ నిజమైన పేరుల నెప్పుడు చెప్పవద్దనియును వీరికి బోధింతురు. ఇంట్లోవీరి తండ్రి తనప్రక్కను బట్టలమూటనుకటి నుంచుకొని తనకు తెలియకుండ వాటిని దొంగిలించుట మొదటనేర్పును. పిమ్మట ఈ పిల్లలు దొంగిలించుట తఱులోతా మొక యాటగ నభ్యసించుదురు.

వీరికి సంజ్ఞలుకూడ నేర్పుదురు. ముక్కుపైన వ్రేలుంచిన 'ముందుకుపో' అన్నమాట. కుడిమీసముగాని ఎడమమీస ముగాని త్రిప్పిన మార్గము నూచించును. వ్రేలితో గడ్డము పట్టుకొన్న 'తీసికొనిపో' అన్నమాట. వీరికొక చిన్నకత్తి గూడ నిత్తురు. దానిని నోటిలో దాతురు. తండ్రిమాట వినని పిల్లలను కర్రతో కొట్టుదురు లేక కండ్లలో మిరియముల నూరి పెట్టుదురు. పిల్లలు తమ తండ్రులకు, పెద్దలకు సహాయముగ నుండి నారు ఇతరులతో మాట్లాడుచున్నప్పుడు దొంగతనము చేయుదురు. పిల్లలచే దొంగతనముచేయించుటచే వీరికి గలుగు లాభములు రెండు. వారు దొంగతనము చేయుటలో నలవాటు పడుటయొకటి, పట్టుబడినప్పుడు పిల్లలగుటచే దెబ్బలుతిని తప్పించుకొనగలుగుట మరొకటి.

సాధారణముగ ఇద్దరుమనుష్యులు ఒక స్త్రీని, ఒకరిద్దరు పిల్లలను, తమతో తీసికొని యాత్రస్థలములకుగాని, విశేషజన సమూహముండు ఉత్సవములకుగాని పోదురు. వీరిలోనొకడు మర్యాదస్తునివలె బట్టలుకట్టి తాను దొంగిలించతగినవారికై వెదకుచుండును. అట్టివారెవరైన కనబడి, మంచివీలుచిక్కిన రెండవవానికి సంజ్ఞలచేయును. అప్పుడాతడువచ్చి వెంటనే దొంగిలించి దొంగసొత్తు ఆడదానిచేతికిచ్చును. మర్యాదస్తుని వలె నటించువాడు సొత్తు పోగొట్టుకొనినవారితోనుండి వారి నోదార్పుచు పోయినసొత్తు రాబట్టుకొన వారు ప్రయత్నించునపుడు వారిని తప్పుత్రోవతో పెట్టి జూచును. నగలవిన్న పిల్లలు కనబడిన తరుగుంపుపిల్లలను వారితో 'అసియామటకు'

పంప వారు ఆ పిల్లల నగలు అతివేగముగ పెరికి తమప్రక్కను
కాచియుండు వీరికి వెంటనే అందజేతురు. వీరొక స్త్రీవద్దనుం
డుసొత్తు దొంగిలించదలచిన సాధారణముగ వీరి ఆడమనిషి
యొకతె నేరముచేసి దొంగసొత్తు తనగుంపులో నొకమగవాని
కప్పగించును. విశేష జనసమూహములు గలచోట్ల నేరములు
చేసిన తాము పట్టుబడకుండ తప్పించుకొనవచ్చుననియు, అట్టి
యాత్రస్థలములకు దూరదేశములనుండి జనులు వచ్చియుండు
టచే పోలీసువారితో వారు పోగొట్టుకొనిన సొత్తునుగురించి
మొరపెట్టుకొనరనియు, ఎరిగియుండుటచే వీరిట్టి నేరములు
చేయుటయందే మిక్కిలి ఇష్టము.

వీరు రైలుగల ప్రదేశములలో విశేషధనసంపాదన చేయ
గలుగుదురు. ప్రతిగుంపునకు ఒక్కొక్క నియామక ప్రదేశ
ముండును. నేరములుచేయు యితరగుంపులవారు పోవుచో
ట్లకు వీరు వెళ్లుటయరుదుగాని వారి యనుమతిపొంది ఒక
ప్పుడు వెళ్లుచుందురు. స్త్రీలను, పిల్లలను తీసికొని నలుగు
రైదుగురొకగుంపుగగూడి రైలులో వేర్వేరుగదులయందు ప్రవే
శించి బాటసారుల నుల్లాసపర్చుటయందు మిగులసమర్థులగు
టచే తమతోగూడ ప్రయాణము చేయువారెక్కడికి ఎందు
నిమిత్తము పోవునది వేగమే తెలిసికొందురు. వారు అమా
యకముగ వీరిని దొంగలుగ నెంతమాత్రము సంశయింపక
ఆదమరచి నిద్రపోవునపుడు వారి నగలు వెలగల నితర
వస్తువులు దొంగిలింతురు. విమ్మట వీరు ఆ దొంగసొత్తుతో
ప్రక్కస్టేషనులోదిగి, తాముముందుగ నేర్పర్చుకొన్న స్థలము

లోనందరు కలిసికొని పట్టుబడకుండ నేరము చేసినవానికి రెండువంతులిచ్చి మిగిలినది వంతులప్రకారము తాము సమముగ పంచుకొందురు. మామూలుగ ఉత్సవసమయములలో స్త్రీలు నగనాణ్యములు విశేషముగ ధరించి రాత్రుల నడుచు రైళ్ళలో ప్రయాణముచేయుట వీరు కనిపెట్టుటచేత యాత్రస్థులయొక్కయు ఇతరులయొక్కయు సౌకర్యముకొరకు రాత్రుల నడుచు స్వేషల్ రైళ్ళలో వీరెల్లప్పుడు నుందురు. వీరు దొంగిలించుచుండగ పట్టుబడిన విశేష చార్జన్యము చేయుదురు. వీరిపిల్లలు ముఖ్యముగ రాగినాణెములకు పాదరసము పూసి వెండినాణెములని మార్పుటలో నేర్పరులు.

బల్లెమువలెనుండు ఒక చిన్నకత్తి వీరివద్ద నెల్లప్పుడుండును. దానిని నోటిలోదాచుకొని బాటసారుల రైలుసంచుల దారములు, స్త్రీలు, పిల్లలు ధరించు నగలదారములు కోయుదురు. వీరు తమసంచులలో పగిలిన గ్లాసుముక్కలు, ఒకకత్తెర, ఒకయినుపమేకు, 'రెండుమూడురూపాయలు ఒకంగి పెట్టెగూడ వేసికొని తీసికొనిపోదురు.

వీరు దొంగసొత్తు దాయుచోటు పోలీసువానికి ఆచోకి దొరకకుండుటకు ఎంతమాత్రము శుభ్రముగనుంచరు. స్త్రీలు తమ మర్మప్రదేశములలో దొంగనగల దాతురు.

ఇడియపట్టికి చుట్టునుండు గ్రామములలోని పలుకుబడిగలవారు వీరి రిశీవర్లు. ముందేర్పర్చుకొన్న ఒకచెట్టు మొదటగాని ఆనవాలుంచుకొన్న స్థలసమీపమునగాని శీఘ్ర

ముగ తీసికొని పోవలగులాగున వీరు పాతిపెట్టి యుంచు దొంగసాత్తు పుచ్చుకొనుటకు ఈ రిసీవర్లు వీరిని ప్రయాణము లలో వెంబడించుదురు. ఈ రిసీవర్లుమాత్రమేగాక వీరికి తిరు చునాపల్లి, మధుర, తిరునల్వేలిలోను, అరవజిల్లాలలోని మరి కొన్ని పట్నములలోను కూడ మరికొందరు గలరు. వీరు చిన్న గుంపులుగ ప్రయాణముచేయునప్పుడు ఆ రిసీవర్ల సహాయము నొందుచు వారికడ నిలుతురు.

వీరు నేరములలో పట్టుబడినప్పుడు తమ గుంపువారి నెప్పుడు జేర్చరు. ఈ తెగవారందరు జైలులోనున్న వారి భార్యబిడ్డలను పోషింతురు.

వీరు ముఖ్యదై వములుగ నెంచు కాలీయమ్మనుకు, కరు ప్పనుకు, మధురవీరన్నకు ముడుపులు కట్టుదురు. శకునముల యందు వీరికెక్కువ నమ్మకము. వీరు నేరముచేయ బయలుదేగు నప్పుడును, పోవలసినస్థలము చేరకమునుపును, వీరైన నొక దుశ్శకునమైన ఆ ప్రయాణము మానిపేయుదురు. కాకులు, నల్లని పక్షులు ఎగురుటయు పాముకనబడుటయు వీరు పాటించు శకునములు. దారికడ్డముగ కుడినుండెడమకు కాకియు, ఎడమ నుండికుడికి నల్లనిపక్షు లెగురుటయు, దారిలో నేడైన పాముండుటయు వీరికి అపశకునములు.

వీరితెగలో వివాహనిర్బంధములు లేవు. స్త్రీలు వ్యభి చారులైనను పైవారి కెంతమాత్రము లోబడరు. విధవ

వివాహమాడవచ్చును గాని చనిపోయిన తనభర్త తమ్ముని పెండ్లియాడుట వీరియాచారము.

వీరు మధురవీరన్నను, కరుప్పనును పూజించుచు వారికి కోళ్లను బలియిత్తుడు. ఆ గుళ్ళముందరనుండు జండా లపై కోడిరూపముండును. అందుచేత కొరవనాడెప్పుడును కోడిని తినడు. ఒకవేళ తినిన వానికి తలమెప్పి వచ్చును. దేవతల యత్సవములకు ఈ గుంపువారందరును సొమ్ము నియ్యవలయును. ఆప్రకార మియ్యనివారిని వెలివేయుదురు. వీరు కొంత దొంగసొత్తుకూడ నా యత్సవములకై విడిగ దాచియుంతురు. తోగమల్లెలోనున్న దేవాలయము సుబ్రహ్మణ్య స్వామిది. ఆ స్వామికి ప్రతిసంవత్సరము ఉత్సవములు చేయుదురు. అప్పుడు వీరెవరును దొంగతనము చేయకూడదు.

XIII ప్రకరణము.

కల్లరు.

వీరు ఈ రాజధానిలోని తంజావూరు, తిరుచునాపల్లి, మధుర, రామనాడ్, తిరునల్వేలి జిల్లాలలోనేరములుచేయు ముచ్చినేరస్థులు. వీరు మధుర, తిరుచునాపల్లి జిల్లాలలో మిగుల చెరుపడిన దొంగలు.

వీరు పైచూపునకుగాని, దుస్తులు ధరించుటయందుగాని శ్రద్ధగలవారుగ కనపడరు. వీరిలో మగవానికి మొలకొక ముతక తెల్లగుడ్డయు, పైకొక ముతకయంగవస్త్రము, ఒక యర్రచేతిగుమాలా యుండును. వీరు చొక్కాలు తరుచుగ తొడగరు. వీరి స్త్రీలుగూడ వస్త్రములు బాగుగ ధరించరు. ఒక ముతక తెల్లచీరెమాత్రము కట్టుకొందురు. రెవికె తొడగనే తొడగరు. స్త్రీపురుషులందరు తమ చెవితమ్మెలు బాగుగ క్రిందికి సాగతీసికొనుటచే నవి భుజములపై వ్రేలాడుచు కనబడును.

వీరిదివరకు పోనట్టియు తమను దొంగలుగ జనులుతెలిసికొన లేనట్టియు చుట్టుప్రక్కల జిల్లాలలో నేరములుచేయుటకు రైలు ప్రయాణములు చేయుదురు. పోలీసు యుద్యోగస్థుడుగాని ఒక గ్రామస్థుడుగాని వీరినిచూచి ప్రశ్నించిన తాము పశువుల వర్తకులనియు, పశువుల సంతలనన్నిటిని చూడబోవుచున్నట్టును చెప్పకొందురు.

వీరు మారువేషములు వేయరు. వీరొకరికొకరు భూమిపై కొక్కిరిగీతలు గీసియు, ఈలవేసియు సైగలుచేసికొందురు. నేరములుచేయునప్పుడు పేర్ల బిలుచుకొనక “పెద్దవాడు” “చిన్నవాడు” అని సందిగ్ధపదముల బిలుచుకొందురు. ఇరుగుపొరుగు వారి సొత్తునపహరించి జీవించునట్లు వీరు తమపిల్లలకు నేర్పుదురు.

వీరు రాజమార్గములపైని యిండ్లలోను బందిపోటు దోపిడి, కన్నపుచోరీ, పశువులచోరీ మొదలగు నేరములు

చేయుదురు. ఈ నేరములన్నియు చేయుటలో వీరు మిగుల ప్రవీణులు. కన్నపుచోరీ చేయునప్పుడు గడపకింద కన్నము త్రవ్వ పిల్లవాడొకడు దానిగుండ దూరి లోనికిపోయి తలుపుతీయ పెద్దవాండ్రు లోపలప్రవేశించి మిగత వ్యవహారమంతయు తామే జక్కపర్చుకొందురు. నిద్రపోవువారి ఒంటనుండి నగలు తరుచు తీయరు. వీరు విశేషముగ పశువులచోరీ చేయుదురు. వాటిని గుర్తించవీలులేకుండునట్లు కొమ్ములు కోసి వేతురు. చెవులు, తోకలు కోసివేతురు. కొన్ని క్రొత్తనాతలు వేతురు. పిమ్మట వాటిని యడవులలోనికి దోలుకొనిపోయి కొన్నిదినములుంతురు. అప్పుడు వీరిన్నీ హితులు కొంత 'తుప్పు కూలి'నిచ్చి వీరివద్దనుండి తిరిగివాటిని తోలుకొనిపోదురు. ఒకప్పుడు సంతలలో విక్రయింతురు. సిలోను పంపుటకు ఓడపై నెక్కించుటకు తూత్తుగుడి (ట్యూటికరిన్) తోలుకొనిపోదురు.

వీరు మామూలుగ దుడ్డుకర్రలు, అస్పదప్పుడు పడమటి సముద్రతీర హనులు ఉపయోగించుకత్తులుమాదిరి కత్తులు తీసికొనిపోదురు. వడిసెలలు, కన్నపుకోలలుగూడ వీరివద్ద నుండును.

వీరిస్త్రీలు తరుచుగ నేరములుచేయరుగాని దొంగసొత్తు విక్రయించుటలో తమ మగవారికి సహాయపడుదురు. దొంగసొత్తు జలదారులలోను, గడ్డివాములలోను, నూతులలోను దాచి స్వంతదారు జాడచెప్పటకు సొమ్ముయిచ్చినయెడల పానిసొత్తును తిరిగి యిచ్చివేయుదురు.

వీరికి నాటకోటిచెట్లు ముఖ్యరిసీవర్లు. బట్టలుమొదలగు స్వల్పవస్తువులు విక్రయించుటలో కల్లు సారాయి అంగడివాడు వీరికిసాహాయులు. గొప్ప నేరములలోని ఆస్తి చెడగొట్టకుండను, పంచుకొనకుండను నెలలతరబడిని జాగ్రత్తపర్చుదురు.

వీరికి ఎడ్ల పందెములయందాస్తికి మెండు. బాగుగపోట్లాడుటకై చిన్ననాటనుండియు గిత్తలను తయారుచేసి ఏటేట ఒక పర్యాయము వాటి కొమ్ములకు కొంతసొమ్ముగాని నగలుకట్టి వాటిని పందెములకు సిద్ధపర్చియుంచుదురు. ఈచోద్యముచూచుటకు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి విశేషజనము వత్తురు. కర్ణకఠోరముగ డప్పులుమొదలగు వాద్యములు వాయిించుచుదురు. అప్పుడాపోతరించియుండు గిత్తలను స్వేచ్ఛగ వదులుదురు. ఈజనసమూహమునకు వాద్యధ్వనులకు నవి మిగుల భీతినొంది ఒళ్లుమరచి పట్టశక్యముగాకుండ పరుగెత్తుచుండును. అప్పుడు వీరిలోనొక్కొక్కడు ఒక్కొక్కగిత్తవెనుక దానికొమ్ములకు కట్టిన సొమ్మువిప్పుకొనుటకు పరుగెత్తుచు వెంబడించును. ఈ వేడుక మధుర, మేలూరు, తిరుమంగలము తాలూకాలలో నెక్కువగ జర్గును. దీనినే దక్షిణ దేశమందు జెల్లికుట్టందురు.

వీరు బాల్యవివాహములు చేయరు. మారుమనువు కలదు. వీరిలో భార్యాభర్తలు ఒకరినొకరు నిరాటంకముగ విడిచిపెట్టవచ్చును. పెక్కండ్రుకళ్లరు సున్నతి చేయించుకొందురు. ఆ యాచారము తమతెగవారికి చిరకాలమునుండు యున్నట్లు చెప్పుదురు. వీరికులపెద్దను అంబలాకరందురు.

25888

వీరు చేయు నేరములకు భయపడి పెక్కుమంది ధనవంతులు వీరిని కావలివాండ్రుగ తమ యింటివద్ద పెట్టుకొందురు.

XIV ప్రకరణము.

మ ర వ రు

వీరు మధుర, రామనాథ్, తిరునల్వేలి, జిల్లాలతో నున్నారు. వీరొక శతాబ్దముక్రిందట మిగుల దుర్మార్గముగను, అల్లరిగను, యుండి గవర్నమెంటువారికి విశేష తొందర నిచ్చిరి. ఇప్పుడు చాలామట్టుకు వీరు కుదుటబడి నెమ్మదిగ నున్నను, యిప్పటికిని వీరిరుగుపొరుగువారికంటె వీరెక్కువ ధైర్యసైర్యములు కలిగియున్నారు.

వీరు చాలభాగము నిలకడబడినారుగాని కొందరు మాత్రము జీవనము గడువకపోవుటచే తంజావూరు, తిరుచునాపల్లి, కోయంబత్తూరు జిల్లాలకు వలసబోయి భూస్వాములయొద్ద నొకరులుగ ప్రవేశించినారు. తంజావూరు, తిరునల్వేలి జిల్లాలతో విశేషముగ వీరిని కావలిగార్లగ నియమించిరి.

వీరి తలవెంట్రుకలు మిగుల పొడుగుగా నుండును. స్త్రీపురుషులందరు చెవులకు బరువగు నగలు పెట్టుకొని

కొన్ని యంగుళములవరకు చెవితమ్మిలను సాగదీసికొందురు. కొన్ని సమయముల స్త్రీలు వారిచెవులు భుజములపై పడునంత పొడుగుగగూడ సాగదీసికొందురు. పురుషులు తలగుడ్డలు పెట్టుకొనక ఒకగుడ్డ తమ తలకు చుట్టుకొందురు. వీరు శరీర దారుఢ్యముగలిగి పొడుగుగనుందురు. వీరందరును సారాయి త్రాగుదురు. పొగాకు నమలుదురు. మరియు చాలామంది నల్లమందుగూడ వేతురు. జూదమాడి కాలయాపన చేయుదురు. నేరములనుచేయునప్పుడు మారువేషములు వేయరు. వీరిని గుర్తించగలిగిన గ్రామములలో బందిపోటు నేరములు చేయునప్పుడుమాత్రము ముఖమునకు సున్నముగాని మసిగాని పూసికొందురు.

వీరు ముఖ్యముగ బందిపోటు, దోపిడి, కన్నపుచోరీ, పశువులచోరీ చేయుదురు. ఆడవారు స్వయముగ పశువులచోరీలు చేయుదురు.

వీరిస్త్రీలు దొంగసొత్తు బుట్టలలో పెట్టుకొనిపోయి గ్రామములోనుండు కోమట్లకు అమ్ముటకు మగవారికి సాధారణముగ సాహాయపడుచుందురు. నాటకోటిచెట్లుగూడ వీరి వద్ద దొంగసొత్తు కొందురు.

అలగిరిస్వామి వీరిముఖ్యదైవము. వీరా దేవాలయపు పెద్దను తమ మతగురువుగను, యజమానిగను యంగీకరింతురు.

వీరి సాంప్రదాయములు కొన్ని కడు విచిత్రముగ నుండును. సామాన్య హిందూయాచారములకు విరుద్ధముగ

యొక్కయు, పువ్వులయొక్కయు, యాకారములు చక్కగ గీసిన నోటుపుస్తకములు, ఇతరులు అడగకుండగనే తమంతటతాము వారికి చూపుదురు. లంబాడీలకు పశుపులెటులనో, ఎరుకల వాండ్రకు కర్వేపాకెటులనో, దాసర్లకు పూసలెటులనో వీరికి పక్షియీకెలట్లు.

వీరు సొత్తుతోసంబంధించు నేరములుచేయుదురు. స్త్రీలు, పిల్లలు స్వల్పచోరీలు చేయుదురు.

ఈతెగ ఏబదిలేక అరువది చిన్నగుంపులుగ చీలియున్నది. అసలుగుంపులొనివారు ఒకజిల్లాగుండ పోవునపుడు ఎచ్చటనుదాగక బహిరంగముగ ప్రయాణము చేయుదురు. వీరి నాయకుడు రాగితోగాని కంచుతోగాని చేయబడి ఒక శాసనముచెక్కిన పల్లెము తనతో తీసికొనిపోవును. ఈ శాసనము కంచదేవాలయములో స్వామిపాదముల క్రిందనున్న యొకరాతిపై చెక్కబడిన శాసనపునకలని చెప్పుదురు. ఇది సింగపల్లి రామస్వామినాయకర్ యనునొక దొంగలనాయకునకును, అతని సంతతివారికిని, కమ్మలలు, పళ్ళెర్లు మొదలగు నన్నిజాతులవారి వద్దనుండి ఎల్లప్పుడు సొమ్ముగాని, బియ్యముగాని చందాపూర్వకముగ వసూలుచేసికొనుటకు అధికారము నిచ్చుచున్నది. ఒక జిల్లాగుండ అసలుగుంపు సంచరించునపుడు రెండు, మూడు చిన్నగుంపులు బహిరంగముగ వీరిని తరుచుకలుసుకొనక వీరి వెంటనంటి పోవుచుండును. ఈ చిన్నగుంపులవారు కొన్నిమైళ్ళదూరమందుండి యితరవృత్తి నేమియు జేయక నేరములనే చేయుచుండురు.

వీరు నేరములుచేయుటలో విశేష మేమియులేదు. సాధారణముగ దొంగతనము చేయుటకు ఒక వీధిచివర యిల్లు చూచుకొందురు. దొడ్డిగుమ్మము గడపక్రింద కన్నముత్రవ్వి యింట్లోప్రవేశింతురు. ఇతరవస్తువులు ముట్టక లోపలపడుండి యుండువారి మెడలోగాని చెవులకుగానియున్న నగలకుమాత్రము వీరాసింతురు. తమ పాల్పడినవారినుండి నగలు తీసికొను నపుడు వారినెక్కువగ బాధపెట్టుదురు. ఇంటివారు కేకలువేసిన వీరు పారిపోదురు. వీరు తొందరసమయముల నిబ్బరముగ కాలూని శీఘ్రముగ పరుగెత్తగలవారగుటచేతను, ఆయుధ పాణులగుటచేతను వీరిని పట్టుకొనుటకష్టము. వీరికి స్త్రీలు, పిల్లలు సమాచారములు దెత్తురు.

క్రొత్తగా కొట్టితెచ్చుకొను యడవికర్రలే వీరియాయుధములు.

వీరు కూర్చుండుట కుపయోగించు చీపమడతలలో దొంగసొత్తు దాయుదురు. అసలుగుంపువారు పల్లెముచూపిచందాలు వసూలుచేయు మిషపైని తాముజూచు రిసీవర్ల యొక్కయు కమ్మలయొక్కయు సాహాయముచే దొంగసొత్తు విక్రయింతురు.

విషయసూచిక.

రెండవ భాగము - ఇతర రాజధానులు.

పుట.

ప్రకరణము.	I	భంప్తాలు.	97
„	II	చాపరబందులు.	105
„	III	జౌరియాలు.	115
„	IV	ఇరానీలు.	126

అనుబంధము.

(7)

రెండవ భాగము - ఇతర రాజధానులు.

1 ప్రకరణము.

భం ప్తా లు.

‘భంప్తా’ అనిన మోసగాడని అర్థము. వీరు బొంబాయి రాజధానిలోని షోలాపూర్, సతారా, పునా, నాసిక్, అహమద్ నగర్ జిల్లాలలో నెక్కువగ నివసించుచు ఆ రాజధాని యందంతట సంచరించుచు నేరములుచేయు తెలుగు తెగ వారు. వీరిని పలుచోట్ల వేరువేరు నామముల బిలుతురు. వీరు తమ నామములచివర దాస్, సింగ్ అని కూడ జేర్చుకొందురు. ఒక కూటస్థులు తమలోతాము పెండ్లియాడక మరియొక కూటములోనివారిని వివాహమాడుదురు. వీరు మొదట నిజాంరాజ్యమునకో, లేక మరియే యితర తెలుగుదేశమునకో చెందినట్లు కనబడును. వీరు దేశమంతట వ్యాపించియుండుటకు ఇనుపదార్లు విశేషముగ ఏర్పడియుండుటయే ముఖ్య కారణము.

వీరు తమ గ్రామములలో స్థితిపరులుగ నుందురు. వీరిలో పేదగలవారికి షుమారు 50, 60 వేల రూపాయల విలువజేయు భూమి యున్నది. వీరు రైలుపైచోరీలు, జేబు దొంగతనములు చేయుటయే తమవృత్తిగ నవలంబించుచు నేరములుచేయుటలో మిక్కిలి పేరుపడియుండుటచే ఉత్తర

హిందూస్థానములో భంప్తా యనునది దొంగకు మారుపదముగ ఎల్లప్పుడు నుపయోగించబడుచున్నది.

వీరి కులకట్టుబాట్లు వీరినంతగ నిర్బంధించకపోవుటచేత వీరిదొక కులమనుటకంటె కూటమనుట మేలు. తక్కువజాతి వారినితప్ప మహమ్మదీయులు మొదలగు నితరజాతినారినందరిని తమ సంఘములో జేర్చుకొందురు. వీరు దేశసంచారము చేయుచున్నప్పుడు వ్యభిచరించుస్త్రీలు కనబడిన వారిని తమ గుంపులో మొదట ఉంపుడుకత్తెలుగ జేర్చుకొని పిమ్మట పెండ్లి చేసికొందురు. తమదొంగవృత్తి నేర్పుటకు పిల్లలను దొంగిలించుటకూడ వీరిలో గలదు. వీరి గ్రామములలోనుండు దేవాలయములలో బడిపెట్టి తమ పిల్లలకు దొంగతనము, దొంగసొత్తు దాచుట మొదలగునవన్నియు నేర్పుట వీరి యాచారము. వీరిట్లు ఎనిమిది మొదలు యిరువది సంవత్సరముల వయస్సువరకు నేర్పి, వారు నేర్పరులై నపిదప తమగుంపులలో జేర్చుకొందురు.

ముక్కుపోగులు పెట్టుకొనుటకు వీరిస్త్రీలకు ఎడమ ముక్కునకు కుట్టుండును. ముఖముపైని, చేతులమీద పచ్చ పొడిపించుకొనుట వీరిలోవాడుక. తరుచుగ కుడిచేతికంటె ఎడమ చేతిపైని ఎక్కువ పచ్చ పొడిపించుకొందురు. కన్నులచివర త్రిశూలాకారముగనుండు అందమగు పచ్చనొకటి పొడిపించుకొందురు. పెండ్లిచేసుకొన్నవారు తమమెడలో తాళీగ్రుచ్చియుండు ఎర్రపూసల దండనొకటి ధరింతురు. నల్లపూసలచేర్లకూడ ధరింతురు.

వీరు తెలుగుమాత్రమేగాక కన్నడము, మహారాష్ట్రము, హిందుస్తానిగూడ మాట్లాడుదురు. మహారాష్ట్రదేశములో తెలుగు, తెలుగుదేశములో కన్నడముగాని మహారాష్ట్రముగాని మాట్లాడుదురు. వీరు రహస్యముగ మాట్లాడుకొనుట కొకభాష గలదు. తమకుతప్ప నెవరికిని తెలియకుండ కను రెప్పలతోను, వ్రేళ్ళతోను వీరు సంజ్ఞలు చేసికొందురు.

వీరు తమవెంట తీసికొనిపోవు డింగరములు, మురుగులు, గుండీలు, ముక్కుపోగులు మొదలగు స్వల్పవస్తువులు వీరిస్త్రీలు ఆమ్మజూపి అందువల్ల జీవించునట్లు వీరు నటించుదురు.

ఏరెప్పుడును ఒకరిద్దరు స్త్రీలతోకూడ దాదాపు పదిమందికి తక్కువగాకుండ గుంపుగ బయలుదేరి తరువాత రెండుమూడు చిన్నగుంపులుగ చీలిపోదురు. బయలుదేరకమునుపు వీరిలో నొక్కొక్కడు జరీబట్టలు, కోట్లు, శాలువలు, కాలిజోళ్లు, ఒకటి, రెండు తలరుమాళ్లు, అద్దము, విభూతిడబ్బి, కాటుక, శ్రీచూణం, దుద్రాక్షతావళము, వేరువేరు మారు వేషములు వేసికొనుట కుపచరించు కొన్ని పాతగుడ్డలున్న ఒకరైలుసంచిలో పెట్టుకొని తనతో తీసికొనిపోవును. సాధారణముగ వీరు మహారాష్ట్రులవలె మారువేషములు వేయుదురని చెప్పుదురు. కొన్ని వేళల విలువగు దుస్తులు ధరించి రైలుకంట్రాక్టరులవలెను, సారాయి యిజాగాదారులవలెను పోవుదురు. వీరు గుంపులుగ ప్రయాణముచేయుచున్నను ఒకరికొకరు తెలియనివారివలె నటించుచు విడివిడిగ పోవుదురు.

ఒకదానిపై మరియొకటిచొప్పున రెండు, మూడు మారు వేషములు వేసికొని క్రొత్త వేషములో కనబడ నెంచినప్పుడెల్ల పైదుస్తులు తీసివేయుదురు. అప్పుడు లోపల మరియొకవిధమగు దుస్తులుండుటచే వీరిని పోల్చి పట్టుకొనుట కష్టము.

వీరు తమ వృత్తాంతములనెంతమాత్రము తెలియనియ్యరు. వీరికి నమ్మకము పుట్టించియు, వీరి నెరిగినవాని నొకటి వీరితో పరస్పరముగ మాట్లాడించియు వీరిని గురించి కొంతవరకు తెలిసికొనుటకు అనువగు మార్గములు.

వీరు ఇనుపదారులు లేని కాలములలో నేరములు చేయు పద్ధతికిని యిప్పటి పద్ధతికిని మిగుల వ్యత్యాసముకలదు. వీరప్పుడు పట్నముల వెంబడిని, సంతలలోను తిరుగుచు పగటి వేళలయందే ఛోరీలు, జేబుదొంగతనములు చేసెడివారు. ఇప్పుడు యినుపదారులు వచ్చినతరువాత రాత్రివేళల రైలు బండ్లలో దొంగతనములుచేయుటచే, తాముధనికులగుటకు సులభమగు మార్గమని వీరు కనిపెట్టిరి.

ఒక క్రొత్తరైలుమార్గము పడినపుడు దానిప్రక్కనున్న యొక పెద్దపట్టణములో రైలుకంట్రాక్టరులమనుషేరిట వీరొకయిల్లు ముందుగ అద్దెకు తీసికొని, ఆ యింటిలో నెప్పుడును కొందరుండునట్లుగ వంతులేర్పరచుకొని, యింటి కావలి యుండనివారు గుంపులుగుంపులుగ ప్రయాణము చేయుదురు. రైలుస్టేషన్ వద్ద విలువగు వస్తువులున్నవని యూహించతగిన

మూటలతో ప్రయాణముచేయువారిని కనిపెట్టి, వారితో కలిసి బండినెక్కుదురు. వారితో మాట్లాడ మొదలుబెట్టి వారె చ్చటకుపోవునది తెలిసికొందురు. రాత్రి వారు నిద్రావేశులై యుండునప్పుడు వీరిలోనుకడు వారుపరుండ సదుపాయము చేయువానివలె, క్రిందికిదిగి, నిద్రపోవువానివలె నటించుచు, ఒకబట్ట తలనుండి కాళ్ళవరకు కప్పుకొనును. మరియొకడు తన ఎదుటనున్న బల్లపైకి కాళ్లుచాచి క్రిందపరుండినవాడు కనబడ కుండ బట్టకప్పుకొనును. ప్రయాణీకులు గాఢనిద్రలో నున్న ప్పుడు క్రిందివాడు కత్తితోగాని కత్తెరతోగాని వారిసంచులు కోసి ఉలితో నారిపెట్టెలు తెరిచి అందున్న ఆస్తి రెండవ వానికి అందజేయ నిద్దరును ప్రక్కస్టేషనులో దిగిపోదురు. ఆస్తి పట్టుబడునని తోచునప్పుడు గవాక్షములగుండ దానిని మొదట క్రిందపారవైచి తాము రైలుదిగినపిమ్మట వెనుకకు పోయి, తీసి తెచ్చుకొందురు. మరికొన్ని సమయముల సంచు లుమొదలగునవి విప్పకుండగనే వారు నిద్రించియున్నప్పుడు తమసంచినుదలివేసి వారిసంచి నెత్తుకొని పారిపోదురు.

వీరు రైలునడుచునపుడు దిగుటలోగూడ నేర్పరులే. ప్రయాణీకులసొత్తు రైలుబండిలో దొంగిలించ వీలుపడన ప్పుడు వారుదిగిన స్టేషనువద్ద దిగి వారు నిద్రించునపుడు ఆస్తి దొంగిలించి పారిపోవుదురు. ఒకప్పుడు వీరివెంట ఒకపిల్లవాడు గూడ నుండును. వాడు ప్రయాణీకులదృష్టిని తనపై మరిలింప జేసికొని తన పెద్దవాండ్రకు నేరములుచేయ నవకాశము కలి గించును. తరుచుగ ఆపిల్లవాడు నేరముచేసెనని అనుమానిం

తురు. ఆ సందడిలో అసలుదొంగ కనబడకుండా పారిపోవును. పిమ్మట ప్రయాణీకులు ఈ కుర్రవానిపై జాలిదలచి ఒకటి, రెండు దెబ్బలుకొట్టి విడిచిపెట్టుదురు. భంప్తాలు ముఖ్యముగ రైలుస్టేషనుల వద్దను, విశేష జనసమూహములుండు యితర స్థలములయందును తమ పిల్లల సహాయములచే నేరములు చేయుదురు.

వీరిని పట్టుకొనునప్పుడు మిగులశ్రద్ధయు ఓరిమియు కలిగి వీరిపై బాగుగనిగహం యుంచవలయును. ఏపనియు తొందరపడి చేయరాదు. అటులచేసిన గుంపువారది మెళుకువతో కనిపెట్టి తప్పించుకొని పారిపోదురు. వీరొకరినొకరు చూచుకొను విధములబట్టియు, చేసికొను సంజ్ఞలబట్టియు, సామాన్యప్రవర్తనబట్టియు, ఒండొరులకు గల సంబంధము తరుచుగ మనము తెలిసికొనవచ్చును. పోలీసు ఉన్యోగస్థుడు భంప్తాల ననుమానించునపుడు, వారిచే చూడబడకుండా రైలు బండినంతయును తనిఖీచేసి, ఆ గుంపువారినందరిని కనిపెట్టుటకు ప్రయత్నించి పిమ్మట కాలయాపనముచేయక వెంటనే వీరి నందరి నొక్కమాటుగ పట్టుకొననేర్పాటు చేయవలయును. వీరు పట్టుబడినపుడు తమను కాచియుండువాని కంటిలో మన్ను చల్లి పారిపోవుటకు తగినసమయము చూచుచుందురు.

ఏభాగమువిడువకుండా వీరిశరీరమంతయు పూర్తిగ సోదాచేయవలయును. పిమ్మట వీరిమూటలు, సంచాలు సోదాచేయవలయును. కొన్ని సమయముల వీరు నేర్పుగసాత్తు ఒకరి

కొకరు అందించుకొందురు. వీరట్లు చేయకుండ దూరముగ నిలవబెట్టవలయును. మామూలుగ వీరితో ఒకరిద్దరు స్త్రీలు గూడ ప్రయాణము చేయుచు ఆడవారి బండ్లలోపలికి పోయి తమపురుషులవలెనే దొంగిలించుదురు. వీరు తిరిగి యింటికివచ్చు నప్పుడు తమగుంపువారు దొంగిలించియిచ్చు నగలన్నియు తమ మొలచుట్టు భద్రపరచెదరు. గనుక శ్రద్ధతో వీరిని సోదాచేయవలయును. సోదాకాలమప్పుడు వీరు తరుచుగ మలవిసర్జనకు వెళ్ళగోరుట అనుమానించతగిన విషయమే తరుచుగ వీరిమిష పైని వెళ్లి తమబంటిపైని, మర్మస్థానములయందు దాచినసొత్తుతో పారిపోయినట్లుగూడ చెప్పుదురు. వీరు తొడలపై క దెస్సీనోట్లు కట్టుకొందురు. ఆకట్లు విప్పమన్నప్పుడు కురుపులేచి కట్లుకట్టుకొనినట్లు నటించుదురు. వీరు బట్టలుదొంగిలించినపుడు వాటిని సాధారణముగ తమపడకలలో దాచుదురు.

వీరియిండ్లు గ్రామమునంటియుండక ప్రత్యేకము ఒక పల్లెగ నేర్పడి ఒకయింటినుంచి మరియొక యింటికిని తరువాత పల్లెవెలుపలకిని దొంగసొత్తు సులభముగ దాటించుటకు వీలగులాగున కట్టబడి యుండుటచే వాటిని సోదాచేయుట కష్టసాధ్యము; ఇండ్లనుండి బయటకు ఆస్తి పోకుండునట్లు పల్లె వెలుపల పహారాయించి యిండ్లు సోదాచేయవలయును.

వీరిని సోదాచేయవలసిన కాలము గమనించతగిన మరియొక ముఖ్యవిషయము సాధారణముగ వీరికేమాత్రము అనుమానము గలిగినను అతిజాగరూకతతో నుందురుగనుక పగ

టివేళ వీరియిండ్లు సోదాచూచి ఆస్తిపట్టుకొనుట అసాధ్యము అందుచేత రాత్రివేళ వీరుండుపల్లె ముట్టడివేసి ఉదయమున ఏమరుపాటుగ సోదాచేయుట మంచిపద్ధతి.

వీరు పెట్టెలు పగలకొట్టుటకొక ఆరుఅంగుళముల పొడుగు అరంగుళము వెడల్పుగల ఉలి, కత్తి, ఇనుపకాడ, పెట్టెలతాళములు తీయుటకొక యినుపకొక్కెము, జేబులు కత్తిరించుటకొక కత్తెర తమతో తీసికొనిపోదురు. ఒకచిన్న వంకరకత్తి తమనోటిలో పెట్టుకొనివెళ్ళి దానితో సంచుల దారములు కోయుదురు. వీరాకత్తి బుగ్గను పెట్టుకొందురు. వీరట్లు చేయగలుగుటకు కొన్ని ఉప్పురాళ్ళను రేయింబగళ్లు కొంతకాలమువరకు తమబుగ్గను పెట్టుకొని అలవాటు చేసి కొందురు. పై పెదవిక్రిందను, పండ్లచిగురునకును మధ్యను కూడ దానిని దాచుదురు.

నేరములుచేయు నితరగుంపువారివలెనే వీరికిని తమస్థలములయందు రిసీవర్లు గలరు. మార్కాడీలు వీరికి ముఖ్యమగు రిసీవర్లు. వీరియిండ్లు సమీపమందున్నయెడల తమ గుంపువారిలో ఒకరిద్దరిచే దొంగసొత్తు నింటికి పంపుదురు. విలువగలనగలు బంగారకట్టియు, నగదు మనిఆర్డరుచేసియు టపా ద్వారా పంపుదురు. వీరు నేరములుచేసి తిరిగి వచ్చినపిదప దొంగసొత్తంతయు పంచుకొని, తమనాయకుడు నేరము చేయుటకు వచ్చినను, రాకున్నను, వానికి నిండుభాగము నిత్తురు. వీరు ఒకప్పుడు ఆస్తిపంచుకొనుటలో కలహింతురు

2
6
0
2
8
6
3

ఆ జాడలు పోలీసువారికి తెలిసినపుడు, వీరొకనిని కొంత దొంగ సొత్తుతో వారికి ఒప్పగించి, వాడు జయిలులోనుండుకాలము వానిసంసారమును పోషించుదురు.

వీరు దొంగసొత్తు రిసీవర్లకు విక్రయించబోవునపుడు వారితో బేరమాడుటకు ఒకరిద్దరు ముందుగ వెళ్ళుదురు. ఆ స్త్రీ తీసికొని వెళ్ళువారు వెనుక నటునిటు తిరుగుచుందురు. అట్టి సమయమున పోలీసువారు వీరిని అరెస్టు చేయదలచుకొన్న యెడల ఆ స్త్రీగలవారు పారిపోకుండ జాగ్రత్త పడవలయును.

వీరు హిందూమతస్థులు. కాళిని పూజింతురు. షోలా పూర్ జిల్లాలో అకల్ కోట సంస్థానములో కోనాల్ గ్రామములో ముఖ్యమగు కాళీదేవాలయము గలదు. నేరములు చేయుటకు పూర్వము నేరములుచేసినపిమ్మట వీరాదేవాలయమునకు పోయి పూజచేయుదురు. వీరెక్కడనున్నను తమదేవతకొక గుడికట్టుదురు. నేరములు చేసివచ్చినతోడనే దొంగసొత్తు అ దేవత పాదములవద్ద నర్పించి అమితముగ త్రాగి యానందింతురు.

2 ప్రకరణము.

చా ప ర బంధులు.

వీరు తప్పునాణెములు చేయుటలో పేరుపడిన తురకలు. వీరిది బొంబాయిరాజధానిలోని బీజ్‌పూర్.

తమవై పునకు వచ్చువారిని చూడవీలగులాగున సాధారణముగ నీశ్వరమీపమందుండు ఎత్తుప్రదేశముల వీరుబసచేయుదురు. వీరు భయపడునపుడు నాణెములు, వాటి యచ్చులు దాచి, పట్టుబడబోవునపుడు నీటిలో పారవై తురు.

వీరు తప్పునాణెములు చేయునప్పుడు జాగరూకతతో నుండి ఎవ్వరైన సమీపమునకుపోయిన అనుమానింతురుగాని సమీపముగ బోకుండ, స్నానముచేయుటకు పోవు హిందువులను వీరు లక్ష్యముచేయరు.

వీరు భయభక్తులుగలిగి యిండ్లవద్దనున్నప్పుడు గౌరవముగ జీవింతురు. వీరు బిచ్చగాండ్రవలెను, స్త్రీలు చాపలు, బొంతలు చేయువారివలెను పైకి కనబడుదురు.

వీరు నేరములుచేయుటకు వెళ్ళకపూర్వము తమగ్రామమునకు కడుదూరమందుండు స్నేహితునియింటికి పోయి అచ్చట 'ముదార్యఫకీర్లు' వలె మారువేషములు వేసికొని, పేర్లకుచివర 'షా' గాని 'సాహెబు' గాని జేర్చుకొని వారు బిచ్చమెత్తునప్పుడు పాడులాగున వీరుకూడ 'సవాలు' పాడుదురుగాని వారుపాడుదానికిని, దీనికిని ఎక్కువ వ్యత్యాసము కలదు బిచ్చమెత్తుకొనునప్పుడు కిష్టా అనెడి నల్లని టుంకాయచిప్ప చినుటా. మేకతోలుతోగాని గుడ్డతోగాని కుట్టబడిన సంచీయు, వీరివద్దనుండును. ఆ సంచీలో తప్పునాణెములను వాటిఅచ్చులను ధాయుదురు. వీరు మెడలో గాజుపూసల

దండలు వేసికొని పనుపురంగు లేక ఆకుపచ్చరంగు గుడ్డనొకటి తమ తలలకు వెనుకను కొంత జూలువిడిచి చుట్టుకొందురు.

1. స్త్రీలతో ప్రయాణముచేయు నిజమగు ఫకీర్లు తమ వెంట సామాన్యముగ పిల్లలను తీసికొనిపోరు. చాపరబందులు స్త్రీలనెప్పుడు తీసికొనిపోక మొగపిల్లలను మాత్రము తీసికొనిపోదురు.

2. ఈ రాజధానికి బయటనుండివచ్చు ఫకీర్లు సామాన్యముగ నొంటరిగను, కొన్ని వేళలమాత్రము సంసారముతోను, ఒకామెకప్పుడు ఒకరిద్దరు ఫకీర్లతోను ప్రయాణముచేయుదురు. చాపరబందులు ప్రయాణముచేయునప్పుడు సామాన్యముగ నలుగురికి తక్కువగ పోరు.

3. చాపరబందులు మామూలుగ ఫకీర్లు దిగు సత్రములు మొదలగు స్థలములలో దిగక దూరమున మరుగుగా నుండు స్థలముల దిగి నిజమగు ఫకీర్లను చూచుటకిష్టపడక, తప్పునాణెముల నిరాటంకముగ చేయగోరుదురు.

4. కొనుక్కొనుటకు సొమ్ము లేకపోయినను ఫకీర్లు గంజాయి మానలేరు. చాపరబందులు గంజాయి సామాన్యముగ త్రాగుటయేలేదు.

5. ఫకీర్లు సాధారణముగ ఆహారపదార్థములు కొననే కొనరు. ఒకవేళ కొనిన రాగినాణెముల నిచ్చికొందురు. చాప

రబందులు తిండిసామగ్రులు తాముచేసిన తప్పురూపాయలు, చిల్లరవెండినాణెములు యిచ్చి కొందురు.

6. చాపరబందులు తమ ఫకీరువంశక్రమమును గురించి గాని, తమ వృత్తాంతముల గురించిగాని చెప్పట కిష్టపడరు. వీరు ఫకీర్లవలె బియ్యము పుచ్చుకొనక సొమ్ముకై బిచ్చమెత్తుదురు. వీరు తమవద్ద నెంతమాత్రము తప్పునాణెములు అచ్చులు నుంచుకొనక తాము దిగియుండు స్థలములవద్దనుండు పెంటలోగాని, యితరకుప్పలలోగాని దాయుదురు.

వీరు సాధారణముగ ముగ్గురు మొదలు పదుగురువరకు చిన్నగుంపులుగ ప్రయాణము చేయుదురు. వీరు స్త్రీలనెంత మాత్రము తీసికొనిపోక ఒకరిద్దరు పిల్లలనుమాత్రము తీసికొనిపోదురు. వీరినాయకుని 'ఖగడ' అని పిలుతురు. వీరందరు అతని ఆజ్ఞకు లోబడవలయును. అతడు గుంపుయొక్క సొత్తు, అచ్చులు, మన్ను, నీసము తనవద్ద నుంచుకొనును. తప్పునాణెములు చెలామణి చేయువానిని 'భండరు' అని పిలుతురు. అతడు తప్పునాణెములు తన వశమందుంచుకొనును. ఈ గుంపుతో వెళ్లు పిల్లవానిని 'హండివాల్' అని యందురు. అతడు గుంపు మకాముచేయు స్థలములలో ప్రతిపనినిచేయుచు, వీరు తప్పునాణెములు చేయుచున్నప్పుడు ఇతరులురాకుండ కాచియుండును. తప్పునాణెములు వీరు పగటివేళ చేయుదురు.

ప్రయాణము చేయనప్పుడు ఖగడయు, హండివాలును తాము మకాముచేయదలచిన సమీపస్థలములకు తిన్నగ కలి

సిపోదురు. భండర్లు అటులకాకుండ ఆ చుట్టుప్రక్కలనుండు గ్రామములగుండ తప్పనాణెములు మార్చుకొనుచు మొదట వీరందరేర్పర్చుకొన్న స్థలమునకు క్రమక్రమముగవచ్చి జేరుదురు. వీరు వీలయినంతవరకు రోడ్డుప్రయాణము చేయరు. ఖగడ, తామువీర్పర్చుకొన్న స్థలము సదుపాయములేనిదిగ తలచునపుడు, తామందరు మరియొక క్రొత్తస్థలమునకు బోవుచు భండర్లకు ఆ క్రొత్తస్థలము తెలియుటకు తాను ముందుదిగిన స్థలమునుండి క్రొత్తస్థలమునకు వెళ్ళు మార్గములో కొన్ని గుర్తుల నుంచును. అవి రోడ్డునకు ప్రక్కగ నెకయడుగు పొడుగు ఆరుఅంగుళముల ఎత్తుగలిగి వారు పోయిన మార్గమును నూచించు గుర్తులు గల మంటిడిమ్మలు. ఒకప్పుడొకటి పాడై నను యితరదిమ్మల సాహాయముచేతనైన ప్రయాణము చేయవీలగులాగున సాధారణముగ నూరుగజముల కొకటి చొప్పున మూడు దిమ్మలు వేయుదురు.

వీరు తప్పనాణెములు రెండువిధములుగ చేయుదురు. 'ముల్తానీ' గాని మరియు బంకమంటితోనైననుగాని అచ్చులుచేయుదురు. మంటిముద్ద పొడిచేసి, జల్లించి కొంచెము నీళ్ళుగాని నూనెగానిపోసి బాగుగకల్పుదురు. బొమ్మ, అక్షరములు పడులాగున రెండుడిప్పలు మొదట చేతితోచేసి ఒకమంచినాణెము ఆడిప్పలమధ్య నదిమి పిమ్మటపొయిలో దానినికాల్చి కరిగించిన లోహము అంచునుండి లోపలకు పోవులాగున కన్నముపొడిచి పిమ్మట ఆ రెండుడిప్పలు వేరుచేసి మంచిరూపాయ దానిలో నుండి తీసివేయుదురు. తిరిగి ఆ విడి డిప్పలను జేర్చి కరిగిన

తగరము దానిలోపోసి చల్లారబెట్టుదురు. ఇది మొదటపద్ధతి.

రెండవపద్ధతి ఏదన.. వీరు తమ దేశమునుండి తెచ్చుకొను 'బాడప్' మన్ను అచ్చులు చేయుటకు తగినదిగ నెంతురు. అదిలేనప్పుడు మాత్రము 'ముల్తానీ' మంటి నుపయోగింతురు. దీనిని బాగుగ నీళ్ళుపోసి కలిపి రెండుడిప్పలు చేసి జొన్నకంకెతో వీటిలోతట్టున ఎక్కువ నునుపుచేయుదురు. మంచిరూపాయకు కొంచెము నూనెరాసి, ఈ డిప్పల మధ్యపెట్టి గట్టిగనెక్కి అది గట్టిపడుటకు నిప్పులోకాల్చి దానిలో ముందువలె కరిగిన తగరముపోయక, రాగి, సీసము కలిపి కరిగించిన మిశ్రలోహము పోయుదురు. ఈ రెండుపద్ధతులలోగూడ కత్తి, ఆకురాయి మొదలగువాటితో అంచున గీతలు గీయుదురు.

వీరిలో భండర్లకు తప్పునాణెములు మార్పుటకు అమాయకులగు స్త్రీపురుషులను వెదకుటయే పని. వీరు సామాన్యముగ తాము బిచ్చమెత్తి తెచ్చిన రాగినాణెములు చూపివాటికి వెండినాణెముల నిమ్మని కోరుదురు. పాపము వారొకరూపాయ తెచ్చి భండర్లకిత్తురు. వీరది పుచ్చుకొని చూచుచున్నట్టు తలయూచుచు ఆ నాణెము తమదేశములో మారదని చెప్పుచు నెక తప్పునాణెమునిచ్చి దగాచేయుదురు. ఈ విధముగ నన్నిచోట్ల మోసముచేయ ప్రయత్నించుదురు. వీరు "హండివాల్"గ నున్నప్పుడెక్కువ అనుభవశాలులగుటచే రూపాయలు అతి నేర్పుగ మార్చుదురు.

వీరు దిగియుండు స్థలములలో జొన్న కంకులుగల వెదురు గొట్టములు, అనేకరకముల కత్తులు, పెద్ద యినుపగరిపెలు, పటకారులు, సత్తునగలు, సీసపుముక్కలు, నూనె, బంక మన్ను, రోలు, రోకలి, వెండి, రాగినాణెములు అనేకరకముల రాళ్ళు, ఆకురాళ్ళు, కత్తెడ్లు, మంచిమన్ను వీరివద్ద నుండును. ఆ మంటినెక. విగ్రహములాగుననో, మరియొకవిధముగనో చేసి యుంచుకొందురు. లాభకరమగు సమాచారములు ఆ గుంపులోనుండు “హండివాలు”ద్వారా తెలిసికొనవచ్చును. కొన్ని సమయముల తనకు తెలిసినదంతయు స్పష్టముగ ఎకరడు పడమనికూడ వానిని ప్రోత్సహపర్చవచ్చును.

వీరు చెదరిపోయి మకాములో లేనప్పుడు అచ్చటకు వెళ్ళి ప్రయత్నించగూడదు. వీరందరు తిరిగి మధ్యాహ్నము తమమకామునకు జేరుదురు. తప్పునాణెములు చేయుచున్నప్పుడు వీరిని చూడవలెనన్న నీటిదగ్గరకు స్నానముచేయువాని వలె పోయి చూడవచ్చునుగాని నొంటరిగపోయిన ప్రయోజనములేదు. వీరు నాణెములుచేయుట పూర్తియగువరకు వెళ్లకుండుటయే మేలు.

ఒకగుంపును సోదాచేయునప్పుడు ప్రతివానికిని తక్షణమే బేడిలువేసి వేరువేరుగ నుంచవలయును. లేనియెడల వీరితో వీరు అకస్మాత్తుగ జగడమారంభించి ఆ గత్తెరలో అచ్చులు నాణెములు పారవై తురు. సోదాచేయునపుడు వీరి లంగోలీలు బాగుగ తనిఖిచేయవలెను. లంగోటీ ముందువై పు

లోనుగానొక సంచియుండును. దానిలో తప్పునాణెములు దాయుదురు. చిరకాలాభ్యాసముండుటచే వీరు ఆసనములో గూడ నాణెములు దాయుదురు. యిరువదియైదు కాసుల వరకు అచ్చట దాచియున్నట్లు చెప్పుదురు.

సాధారణముగ సీసముకలిపిన లోహముతో వీరు చేసిన నాణెములను త్వరగ పోల్చవచ్చును. శుభ్రమైన కాగితముతో దానిని తోమిన సీసమంతయు పోవును. ఒకప్పుడు మంచినాణెమో తప్పునాణెమో చెప్పలేనంత బాగుగకూడ వీరు నాణెములు చేయుదురు. నాణెములు పరిశీలించునపుడు ఈ క్రింది విషయములు గమనించవలయును.

1. అనుమానముగల నాణెము, సాధ్యమైనంతవరకు అదే వివరముగల రెండు మంచినాణెములలో కల్పి మంచివెలుతురులో పరిశీలించవలయును.

2. మంచినాణెము, రాతిమీదనైన, పలకమీదనైన, మరియేగట్టివస్తువుమీదనైన కొట్టిచూచిన ఖింగుమను ధ్వనినిచ్చును. తప్పునాణెములు బాగుగగ్రమోగవు.

3. మంచినాణెము వెండితోచేయ్యబడి వాడుకనుబట్టి తెల్లగను, మాసినరంగు గలదిగను యుండును. తప్పునాణెము సాధారణముగ యిత్తడి లేక నల్లగమాసిన సీసపురంగు కలిగి యుండును. ఒకవిధమగు మెరుగుగూడ కొన్నిటికుండును.

4. మంచినాణెములకు అంచుచుట్టు ఒకేదశసరి యుండును. తప్పునాణెములఅంచు (ముఖ్యముగ కొట్టిన నాణెములు) కొన్నిచోట్ల దశసరిగను కొన్నిచోట్ల పలచగను ఉండును. నాణెముకూడ హెచ్చుతగ్గులుగ నుండును.

5. మంచినాణెము అంచుచుట్టు బొమ్మకు సరిమూలగ నిలువుగీతలు హెచ్చుతగ్గులు లేక సమానదూరమందు గీయబడియుండును. 1904 సంవత్సరమునుండి చేయబడిన రూపాయలకు అంచుచుట్టు 150 గీతలుండును. తప్పునాణెములలో ఈగీతలు ఏటవాలుగను, గీతకు, గీతకుమధ్య హెచ్చుతగ్గులుండును. అంచులు సమానముగనుండక పగిలియుండును. ఒక తప్పునాణెములోని గీతలు సరిచూచుటకు, అదేవివరముగల రెండు మంచినాణెములమధ్య దానినుంచి ఈ మూటిఅంచులు దగ్గిరగనుంచిన కనిపెట్టవచ్చును. లోపములున్న వెంటనే తెలియును.

6. మంచినాణెములో అంచులోపలనుండు చుక్కల వరస సమముగను, క్రమముగను ఉండి చుక్కలు ఆకారములోను, పరిమాణములోను, సమానమై ఒకటికొకటి సమదూరమందుండును. తప్పునాణెములోని చుక్కలు సమానముగనుండక ఎగుడుదిగుడుగ నుండును. మరికొన్ని తప్పునాణెములలోని చుక్కలు చిన్నవిగను, ఒకటికొకటి చాల దూరమందుండును. 1840 సంవత్సరపు మంచినాణెములలోగూడ నిటువంటివియుండును.

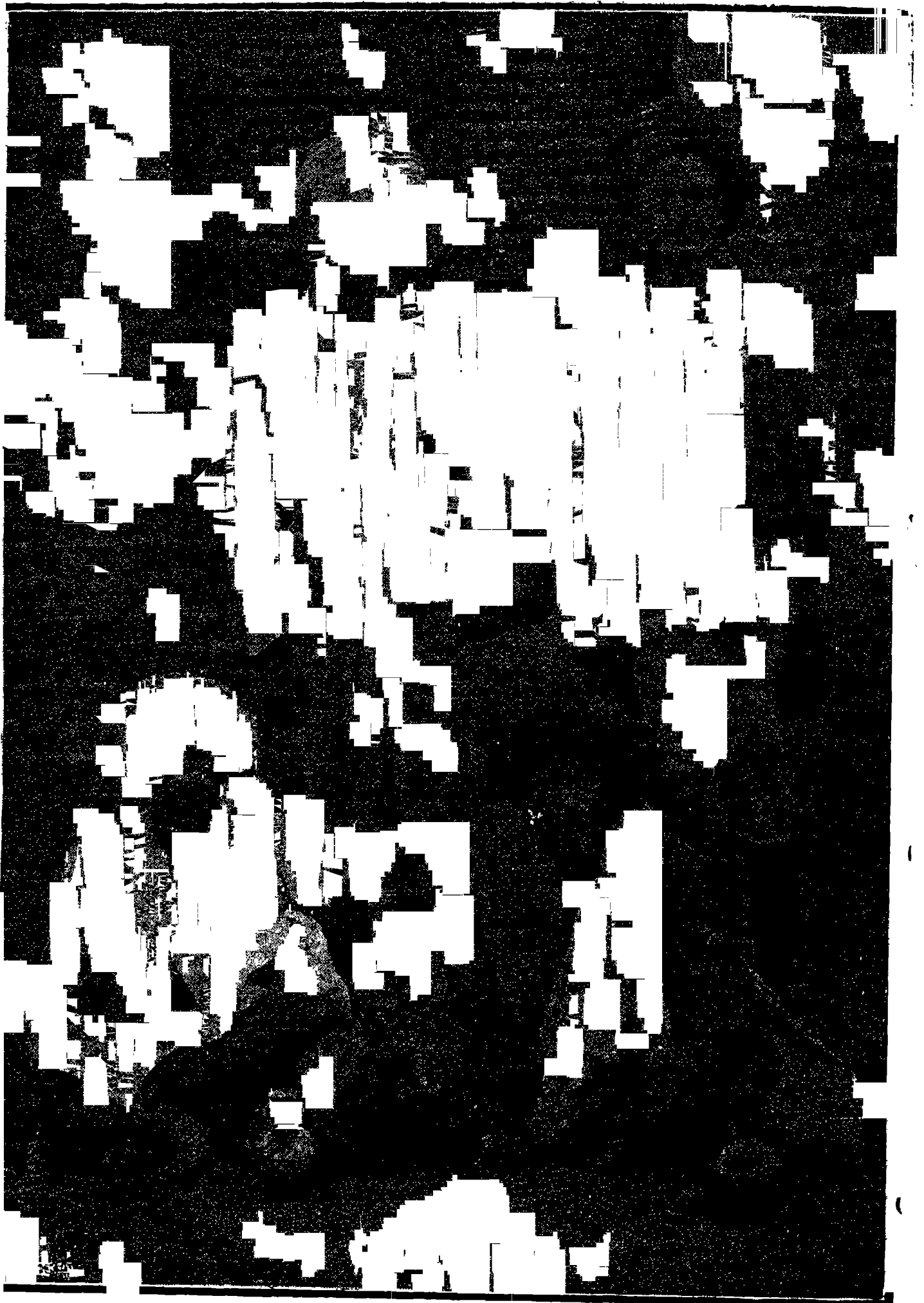
7. మంచినాణెమునకు యిరుప్రక్కలనుండు బొమ్మయు, అక్షరములును స్పష్టముగ వివరించబడి యుండును. చివరల చింకిరిగీతలుండుటయు, ముద్ర స్ఫుటముగ కనుపించుకుండుటయు తప్పునాణెమని అనుమానించుటకు కారణములు. (ఒకప్పుడు మంచినాణెములుగూడ చిరకాలము వాడుటచే యిట్లు కనిపించుట కలదు.)

8. మంచినాణెముపై చెక్కిన అక్షరములు, అంకెలు, కురుచకొనగలిగి స్పష్టముగ వివరించబడియుండును. కొంకిరిగను, ఎగుడుదిగుడులేక జంటగీతలున్న అనుమానించతగినదే. కొన్ని తప్పునాణెములపైని అక్షరములు మంచినాణెములపై నుండు అక్షరములకంటె సున్నితముగనుండును.

9. మంచినాణెములో బొమ్మ, అక్షరములు లేని స్థలము నున్నగను, సమానముగను ఏవిధమగు కొరతయు లేకుండయుండును. ఈ భాగమునున్నగను, సమముగను లేక హెచ్చుతగ్గులుకలిగి మచ్చలున్నయెడల తప్పునాణెముగ అనుమానించవచ్చును.

10. మంచినాణెపు అంచుకొన చేతితోతాకిననున్నగనుండును. అటులుండక మోటుగను, హెచ్చుతగ్గులుగనుండిన తప్పునాణెముగ అనుమానించ తగినదే.

11. పోతనాణెములన్నియు తప్పునాణెములు. వాట పైతట్టున సూదిబెజ్జములంత చిన్న నల్లని మచ్చలుండును.

బౌరియాలు.

వాటిని సూదితోగాని గుండుసూదితోగాని గీచిచూచిన స్పష్టముగ తెలియును.

అచ్చులోనికి లోహముపోయుచోట గీతలు సరిగానుండవు. పోతనాణెములలో అక్షరములు, అంశాలు కొనతేరి చౌకముగ నుండుటకుబదులుగ సాధారణముగ నెప్పుడును గుండ్రముగానుండును.

12. తప్పునాణెములకుపైజెప్పబడిన యంశములలో అధమము రెండులోపములైన తప్పుకయుండును. ఎన్నతగినంతలోపములేనప్పుడు ఒక్కలోపమున్నంత మాత్రమున నాణెము రద్దుపర్చరాదు.

వీరు మూఢభక్తులగుటచే తమగ్రామములనుండి బైలు దేరకముందు శకునములు చూచుకొందురు. ప్రతిఆదివారము, తప్పునాణెములు వాటినిచేయుఅచ్చులు పోగుచేసి తమసీపాడు వృత్తియందు దింపిన “పీర్ మఖిన్”కు పూజ చేయుటగలదు.

III ప్రకరణము.

బొరియాలు.

వీరు ఉత్తర హిందుస్థానమునుండి వచ్చిన నేరములు చేయు శైల్యులు. వీరు చిరకాలమునుండి ఈ రాజధానియందంతటను, నేరములుచేయుచు దక్షిణజిల్లాలలోకూడ పట్టుబడకుండ నేరములు చేయుచున్నారు.

వీరు నేరములుచేయు నితరగుంపువారికంటె చక్కగ
దుస్తులు వేయుదురు. వీరిలోకొందరు నుదుట గోపీచందనము
విభూతి ధరింతురు. మరికొందరు వైష్ణవులవలె నామములు
పెట్టుకొందురు. జందెములు రుద్రదాక్షలు వేసికొందురు. వీరు
తమలో చిమటా, కమండలము, పులిచర్మముగాని లేడిచర్మ
ముగాని, తీసుకొని పోవుచుందురు. వీరివద్ద రామాయణము
భగవద్గీత మొదలగు మతగ్రంథములుండును. దాస్ అనిగాని
గిర్, అనిగాని పేర్లకుచివర వీరు జేర్చుకొందురు. పెద్ద మర్రి
చెట్లక్రింద తమతో తీసికొనిపోవు చర్మములపై కూర్చుని
మతగ్రంథముల నెప్పుడు చదువుచుందురు. నిజమగు బైరా
గులు సయితము వీరిని గుఱించలేక మోస పోవునంత
బాగుగ వీరు ప్రార్థనలు, పూజలు, మతాచారములు మంత్ర
పఠనము చేయుచుందురు. వీరొకప్పుడు గడ్డము పెంచు కొం
దురు. కొన్ని వేళల తల పూతిగ ఊవరము చేసికొందురు.
మరికొన్ని సమయముల కొంచెము జుట్టుంచుకొని ఊవరము
చేయించుకొందురు. వీరిట్లు చేసినను నిజమగు బైరాగులకును
వీరికినిగల భేదము తెలిసికొనుటకు మార్గములు కొన్నిగలవు.

1. వీరు హిందువులందరు కట్టుకొనువిధమున ధోవతి
నొకటి ఒక కాలగుపడునట్లు కట్టుకొందురు. బైరాగులు ఈ
రీతినెప్పుడు కట్టుకొనరు.

2. వీరు చేతులులేని చొక్కాలను తొడుగుదురు.
వీరిని గుఱించవీలులేకుండ వాటిని విప్పివేసినను, అవి వీరి

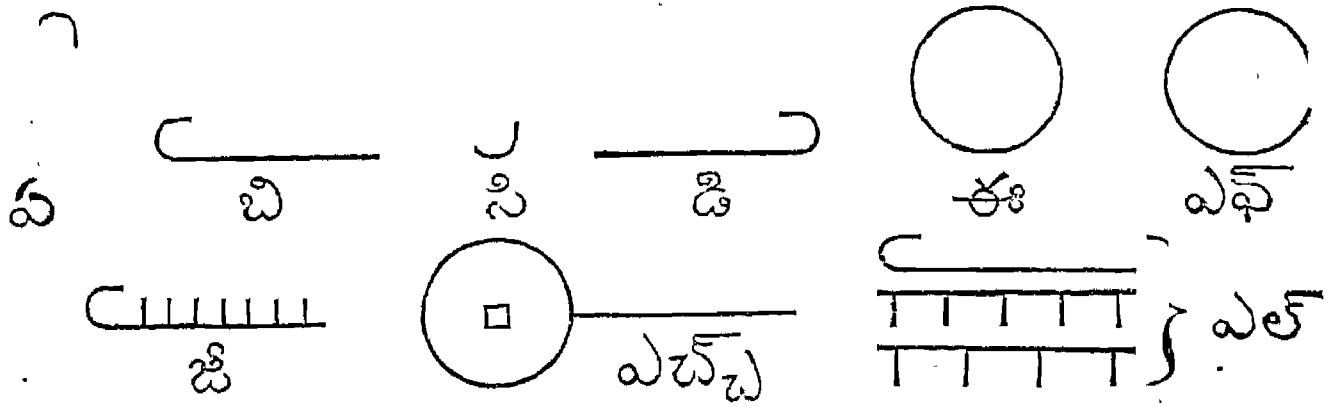
మూటలలోనే యుండును. బై రాగులు చొక్కాలు తొడగనే తొడగరు.

3. వీరెచ్చటనైనను ఊవరము చేయించుకొందురు. బై రాగులు రామేశ్వరము మొదలగు పుణ్యక్షేత్రములవద్ద గాని, పుణ్యనదులవద్దగాని ఊవరము చేయించుకొందురు. మన మొకనియొద్ద గోధుమగింజలుగాని జొన్నగింజలుగాని చూచిన నాతని బొరియాగ ననుమానించవచ్చును. మామూలుగ ఈగింజలనుక చిన్నయిత్తడి లేక సీనారేకు కబ్బిలోవేసి తీసుకొనిపోదురు. వీరది ఒకవిధమగు బౌషధమని చెప్పుదురు.

“జ్ఞాన్”అను ఇనుపపనిముట్టు యున్నవానిని తప్పక బొరియా అనవచ్చును. భాషనుబట్టికూడ దృఢముగ తెలిసికొనవచ్చును. వీరికి ప్రత్యేకమొక భాష గలదు. వీరు ఒంటరిగ తామున్నప్పుడుమాత్రము ఈ భాష మాట్లాడుదురు. ఇతరులతో హిందుస్తాని మాట్లాడుదురు. కొంతమంది బొరియాలుగ కనపడి తమభాష మాట్లాడకున్నప్పుడు వారెవరొ తెలిసికొనుటకు వారిపిల్లలను, విడిగపిలిచి మాట్లాడవలెను. వారు బొరియాలయిన ఆ పిల్లలు తప్పక తమభాషనే మాట్లాడుదురు.

వీరి గుంపుజాడ తీయవలసివచ్చినప్పుడు, వీరు తరుచుగ నిలుచు గ్రామసమీపముననుండు, తోపులు మండపములు తనిఖీచేయుట మిగులప్రయోజనకారి. ఈక్రిందచూపు కొన్ని గుర్తులు కనబడిన వీరుతప్పక ఆ ప్రాంతములనున్నట్లు ఊహించుదురు.

చవచ్చును. ఈగుర్తులబట్టికూడ వీరునికి నిర్ధారణ చేయవచ్చును.

ఏ.బి.సి.డిగుర్తులు ఉత్తరము, తూర్పు, దక్షిణము, పడమర దిశలలో నేవై వునకు వీరు పోయినది దెల్పును. కొక్కెముగల గీతపైనుండు చిన్ననిలువుగీతలు వీరిగుంపు మొత్తము దెల్పును. గుర్తుఈ, వీరు గ్రామములోపల దిగియున్నట్లు దెల్పును. గుంపు రెండుగ చీలినట్లు ఎఫ్ గుర్తు సూచించును. ఏడుగురు మనుష్యులు తూర్పుదిశకు పోయినట్లు జీగుర్తు చూపును. వీరు ఆస్తితో తూర్పువై వునకు వెళ్లుచున్నట్లు ఎచ్ గుర్తు సూచించును. వీరొక స్థలముచూచినట్లున్ను, పిమ్మట మరిరెండు గుంపులువచ్చి తూర్పువై వునకు పోయినట్లున్ను ఎల్ గుర్తు దెల్పును. ఈ గుర్తులు మైలురాళ్ళపైని, చెట్లపైని, రోడ్లుకలియుచోట్లనుకూడ నుండును. వీటి సహాయముచే వీరెక్కువదూరము పోయినను, వీరిజాడలు తీయవచ్చును. రోడ్లుకలియుచోట వీరు కొన్ని సమయముల రాళ్లు కుప్పలుగ పెట్టుదురుగాని, వాటిని మార్పుట కవకాశముండుటచే దానినంతగ నమ్మను. కాలానుకూలముగ వీరి గుర్తుల తరుచు మార్పుటయు గలదు. అదియునుగాక ప్రతి

గుంపునకును ఒక్కొక్క విధమగు గుర్తులున్నట్లు కనబడును. ఈ రాజధానిలోని జనులు దేవనాగరిభాష నెరుగరనికాబోలు వీరు దిగియుండు స్థలములలో బహిరంగముగ తమ రాకపోకలను గురించి గోడలపై దేవనాగరిలో వ్రాయ మొదలుబెట్టుచున్నారు. వీరిని మిగులశ్రద్ధతో కనిపెట్టవలయును. వీరినేవిధమగు ప్రశ్నలు వేయకుండ నెమ్మదిగ కనిపెట్టవలయును. వీరిని కనిపెట్టునప్పుడు వీరు నిజమగు బిచ్చగాండ్రవలె కనబడుదురు. ఆపిమ్మట వీరాగ్రామమువిడిచి తనగుంపువారు నిలిచియుండు తావు జేరుదురు. అప్పుడు వీరి వెంట పోవలయును. వీరు దిగియుండు స్థలము సోదాచేయ నిశ్చయించుకొన్నప్పుడు, తెల్లవారగనే సోదాచేయవలయును. అప్పుడువీరి గుంపువారందరు హాజరుందురు. స్త్రీలను, పిల్లలను గుంపునుండి విడదీసి ముందుగ సోదాచేయవలయును. స్త్రీలు తమపిల్లలచే దొంగసొత్తు సోదాచేయబడిన మగవారికి ఏదైన మిషపైని పంప ప్రయత్నించుదురు. గనుక వీరినెవరిని అచ్చటనుండి ఎంతమాత్రము కదలనియ్యకూడదు. స్త్రీలు 'జ్ఞాన్' పనిముట్టు తమబట్టలో దాచ ప్రయత్నించుదురు.

వీరెక్కువ వెర్రినమ్మకము గలవారగుటచే శకునములు చూడకుండా ఏపనిచేయరు. వీరెప్పుడు ఆదివారము, మంగళవారము, లక్ష్మీవారము, శుక్రవారము, మంచిదినముగ దలచుదురు.

వీరు సాధారణముగ గోసాయిలు, బై రాగులు, సాధులవలె మారు వేషములు వేయుదురు. వీరిని పట్టుకొన్నప్పుడు,

తాము నేపాశదేశస్థులుగ నిప్పుడిప్పుడు చెప్పుకొన మొదలు పెట్టిరి. ఇది అబద్ధము.

వీరు ముఖ్యముగ కన్నపుచోరీలు, చోరీలు చేయుటలో కడు నేర్పరులు. వీరిలో నెకశాఖయని చెప్పుకొను మార్వారి లేక గుజరాతి బారియాలు, తప్పునాణెములుచేసి, మార్పుటలో నేర్పరులు.

వీరు కన్నములు వేయదలచిన గ్రామములకు, పట్టణములకు సమీపమందుండు మంటపములలోగాని, తోటలలోగాని నిలిచి, బిచ్చమెత్తు మిషపైని కన్నము వేయతగిన, ధనికుల యిండ్లకు పోవుదురు. ఇటీవల వీరు ఎక్కువగ మందులు, వాసనద్రవ్యముల పెట్టెలు విక్రయించ మొదలుపెట్టిరి. పట్నములలోను, పెద్దగ్రామములలోను క్రొత్తగ మిఠాయిదుకాణములు పెట్టి, ఈ మిషపై తమవారికి తావిచ్చి, దొంగసొత్తు అతిసులభముగ విక్రయించుచున్నారు. అమాయకులగు యాత్రస్థులకును, వీరికినిగల భేదము తెలిసికొనుట బహుకష్టము.

1. వీరు సంకరమగు గుజరాతి భాష మాట్లాడుదురు.

2. వీరు యితరులకు తెలియకుండ పూజచేయుటకో లేక శకునములుచూచుకొనుటకో గోధుమగింజలు, జొన్నగింజలు గల చిన్నయిత్తడి లేక సీనారేకు డబ్బి తమతో తీసికొని పోదురు.

3. సాధారణముగ జందెము వేసికొనరు.

4. వీరికి గోత్రములు లేవు. గోసాయిలకు, బై రాగులకు గల గోత్రములు చెప్పజాలరు.

వీరిని పోల్చుటకు పైన చెప్పిన 3, 4 అంశములు ఇప్పుడంతగ నుపయోగించవు. వీరిలోయిప్పుడు ఎక్కువమంది జం దెములు వేయుచున్నారు. అది లేకున్న వీరి మారువేషము పూర్తిగాదు. అంతేగాక, యిప్పుడిప్పుడు, అడిగినవెంటనే వీరు తమగోత్రములను గురించియు తమదేశమును గురించియు చెప్పటలో వెనుకదీయక బొంకుచున్నారు. వీరు మాంసము తినుటయు, కల్లుసారాయిలు అమితముగ త్రాగుటయు జాగ్రత్తగ కనిపెట్టిచూచిన వీరు నిజమగు బై రాగులుకాదని చెప్పవచ్చును.

వీరెల్లప్పుడు తమ భార్యబిడ్డలతో ప్రయాణము చేయుదురు. మామూలుగ గ్రామముల బైటనుండు మంటపములలోను, తోటలలోను, దిగి పగటివేళ తమవేషములకు తగినట్టు మందులమ్ముకొనుటకో, బిచ్చమెత్తుకొనుటకో గ్రామములలోనికి పోదురు. వీరు కన్నములు వేయుటకు తగిన యిండ్లను వెన్నెలరాత్రులలో చూచుకొని, వెన్నెలకాలము గడచినపిమ్మట మరియొకచోటికి పోదురు. చీకటిరాత్రులలో పిన్నలు తమ దేవతలకు మ్రొక్కి, కన్నము వేయదగిన యిండ్లకు బయలు దేరుదురు. అప్పుడీగుంపువారు మకాములోలేని తమవారినిగురించి అడిగినవారికి సమాధానము చెప్పుటకై మనిషిపొడుగున రాళ్లు పరచి దానిపై బట్టకప్పి అలసి గాఢముగ నిద్రించుచున్నారందురు. వీరుతిరుగు ప్రదేశములలో సమాచారముల నిచ్చువారి నెంతమాత్రము నమ్మక

తమంతటతామే సమాచారములు తెలిసికొందురు. గడియ వద్ద గోడకు కన్నముయున్న నది బొరియాలు త్రవ్విన కన్న మని చెప్పుదురుగాని ఈ రాజధానిలో జోగివాండ్రు, ఏనా దులు మొదలగువారుకూడ ఈరీతిగనే కన్నములు త్రవ్వట చేత దీనినంతగ పాటించ వీలులేదు. ఈవిధముగ లోపల ప్రవేశించుటకు “బగ్గీ” అనిపేరు. తరుచుగ గడపక్రింద కన్న ముత్రవ్వి యింటిలోనికి ప్రవేశింతురు. కిటికీలలోని యినుప కమ్ములు బలవంతముగవంచి పైకిలాగికూడ యిండ్లలో ప్రవేశింతురు. ఆ స్థియుంచిన సరియైన స్థలము వీరికితెలిసిన దాని దగ్గరగ గోడకు కన్నముత్రవ్వి నిద్రించు స్త్రీల నగలు తీయు టలో మిగుల నేర్పరులు. వీరు బంగారు సరుదులు కంటెలు దొంగిలించ ప్రయత్నించుదురు. తమతో మైనపుముద్ద దూది పట్టుకొనివెళ్ళి నాటిని శత్తిగజేసి నుపయోగింతురు. ఒక గదిలో ప్రవేశించునప్పుడు దీపము వెలిగించిగాని గింజలు చల్లిగాని ఆ స్థియుండు స్థలములు వీరు తెలిసికొందురు. నేర ములుచేయ పోవునప్పుడుగాని నేరములుచేసి వచ్చునప్పుడు గాని, దున్న పోతుయొక్కగాని గాడిదయొక్కగాని చెవికోసి, నేరముచేసిన స్థలమందు మలవిసర్జనము చేయుదురు. ఇట్లు వీ రెందుకు చేయుదురో తెలియదు.

వీరు గునపపుమొనవలె నొకవైపున మొనగల్గి రెండవ వైపున లావుగను, మొద్దుగను, ఉండు ఇనుపపనిముట్లు నొకటి తీసుకొని పోదురు. తమ సామానులు మోసికొని పోవు గుర్రములను కట్టుటకు రాటగ దీని నుపయోగించు

నట్లు చెప్పుదురు. బైరాగుల వేషమువేసినప్పుడు దీనినుంచు కొనక జ్ఞాన్ అను పేరుగల యినుపపనిముట్టు తీసికొనిపోదురు. అది $11\frac{1}{2}$ మొదలు 12 అంగుళములవరకు పొడుగుగలిగి ఒక వైపున మూడుఅంగుళముల మొనగల ఉక్కుపోన్ను వేయ బడియుండును. రెండవకొన చిప్పవలె నుండును ఆమొనతో పొయ్యిత్రవ్వకొని చిప్పవలె నుండుదానితో వండుకొనునట్లు చెప్పుదురుకాని ఈగుంపువారొక రిద్దరు దీనిని తీసికొనిపోవుట యొకవిచిత్రము. క్రొత్త మనుష్యుల ఎదుట “జ్ఞాన్”ను ఒకమ నిషిని పిలిచినట్టుగ ‘జ్ఞాన్ దాన్’ అని చెప్పుదురు. వీరు దీనిని తమమూటలలో దాచుటయు, దిగియుండు స్థలములవద్ద పాతి పెట్టుటయుగూడ గలదు. తమ ఆత్మసంరక్షణకై వీరొక “నట్రీ” అను కత్తిగూడ తీసుకొని పోదురు.

వీరుక్రింద చెల్పురీతిని తప్పనాణెములు చేయుదురు. జల్లించి బాగుచేసిన బంకమన్నుతో రెండంగుళములచతురము ఒకఅంగుళము మందముగల రెండుదిమ్మలుగల అచ్చుచేసి క్రిందదిమ్మయొక్క మట్టమున ఐమూలగ రెండుప్రక్కల పైదిమ్మలోని చిల్లులు పట్టులాగున రెండుచిన్నచీలల నాటుదురు. రెండుదిమ్మలకు లోతట్టున రూపాయికంటె కొంచెము పెద్దది గనుండు గుంటదొలిచి క్రిందిదిమ్మ గుంటలోనికి కరిగినబోహముపోవులాగున గాడిలేర్పర్చుదురు. పిమ్మట కొంచెము తేనె యుఒకవిధమగు రాతిపొడియు బాగుగకల్పి దాని నాగుంటలో నుంచి ఒకరూపాయ నీగుంటలమధ్యనుంచి, దిమ్మలనెక్కి అచ్చుతయారుచేసి, తిరిగి రూపాయను తీసివేయుదురు. సత్తు,

తగరము, కొంచెమురాగియు కల్పికరిగించిన లోహము ఆగాడీల
గుండ గుంటలోనికి పోసి నాణెముచేసి దానిని మంచినాణెము
తో కల్పిపట్టుకొని దానిచుట్టుయున్న గీతలవలెనె నూటిగ
ఈ తప్పునాణెముపైకూడ గీయుదురు.

తప్పునాణెములుచేయు బొరియాలు సంసారములతో
ప్రయాణము చేయుదురు. వీరు యాత్రస్థలమని చెప్పుకొన్న
టయేగాని వేషమేమియు వేయరు. వీరిని సోదాచేయునప్పుడు
అసలుఅచ్చులు మనకు దొరకక, గుండ్రముగ గుంటలుదొలు
వబడిన దిమ్మలుమాత్రము దొరుకును. ఒకప్పుడు వీరివెంట
వచ్చు స్త్రీలవద్ద నుండును. తప్పునాణెములు మోసపర్చి
మార్చునప్పుడు చేతిలో ఆకుమొదలగు వస్తువు నొకదానిని
యుంచుకొందురని జెప్పుదురు.

వీరేదైనకొని ఈ దేశములో మారని ఫరక్ బాడ్ రూ
పాయ నిత్తురు. అది చెల్లదని అంగడివారు చెప్పినప్పుడు
చెలామణియగు నాణెము చూపమని అడిగి పుచ్చుకొని తిరిగి
యిచ్చునప్పుడొక తప్పునాణెము అతినేర్పుగ నిత్తురు.

వీరివద్దనుండు కర్రలోనాణెములు దాచుదురు. ఎక్కువ
నాణెములు ధోవతికి ముందువై పున మడతలలోనుండు సంచి
లోవేసి యుంచుదురు. కుడితొడకు క్రిందుగ మరియొకసంచి
యుండును. ధోవతి, కచ్చ రెండవ సంచిపైబడి, ముడుతలేర్ప
డులాగున కుడితొడకడ్డముగ, దోపుదురు. తప్పునాణెములు
'లనూరియా'అని 'ఫోగ్రి'అని బిలతురు. వీరు తప్పుమొహరు

లుగూడ చేయుదురు. వీరివద్ద నెక్కువగ యినుపగరిశెలుం
డును. వీటిని చూచిన మామూలుగ మన్ను ఉడక బెట్టిన
గుర్తులుండును.

వెనుకనుండు తమగుంపువారు సులభముగ వీరినివెంబ
డించి కలుసుకొనులాగున వీరిస్త్రీలు నడచిపోవుచు మార్గ
ములో పాముప్రాకిన చారవలెనుండు కొంకిరిగీతలు కర్రతో
గీయుదురు. పురుషులుగూడ అచ్చటచ్చట పచ్చియాకునొకదా
నిని రోడ్డుప్రక్కనువేసి దానిపై నెకరాయిపెట్టి, తమజాడల
వారికి దెల్పుదురు.

వీరందరికి పుట్టినపుడు కాల్చిన మచ్చలు మూడుచోట్ల
నుండును. బొడ్డు సమీపమునమాత్రము ఉండవు. ఇవి పెద్ద
విగను స్పష్టముగను ఉండును. ఇవిగాక స్త్రీలందరకు రెండు
కండ్లకు వెలుపలి కొనలందును, ఎడమకంటికి లోపలకొలికి
యందును, ఎడమచేపను, గడ్డముపైనను, అయిదుచోట్ల పచ్చ
పొడిచియుండును.

వీరు వివాహానిబంధనల నిర్బంధములేని సీతిదూరులు.
పురుషులు పెక్కుభార్యల పెండ్లాడవచ్చునుగాని స్త్రీలు
మాత్రము ఒకనికంటె నెక్కువమందిని వివాహమాడరాదు.
మిక్కిలి ప్రియమగుభార్య గృహయజమానిగ నుండును. వీరు
తమగుంపు స్త్రీలతో వ్యభిచరించవచ్చును. విడిచిపెట్టబడిన
స్త్రీ తిరిగి వివాహమాడకూడదుగాని ఆమె భర్తమాత్రము
ఆమెకొక కడియమువేసి, కులమువారందరికి విందుచేసి తిర్గి

ఆమెను ఏలుకొనవచ్చును. దాయాదులను వివాహమాడ
వచ్చును.

IV ప్రకరణము.

ఇ రా నీ లు .

హిందూదేశమున వీరిని ఇరానీలని బిలుతురు. పురా-
ము పరిష్యాదేశమునకు “యిరాన్” అను పేరుండుటచే వీరాదే-
శపువారని ఊహించవచ్చును. వీరిని ‘బెలూచీలు, హిరాబీలు,
మక్రానీలు, కాబూలీలు పరానులు’ అని అనేకవిధముల పిలు-
చుచున్నను వీరివాసస్థానము ఆఫ్ఘన్ స్థానము బెలూచిస్థాన
ముగ నూహించుట పొరబాటు.

వీరు హిమవత్పర్వతముమొదలు కన్యాకుమారి (కేప్
కామరిన్) వరకు హిందుదేశమందంతట నిర్భయముగ నేరము
లుచేయుచు ప్రజల నూరక బెదరించుచు పెద్దపట్టణముల
యందును గ్రామములయందును కొద్దికాలమాగుచు ఎడతె-
గక ప్రయాణము చేయుచుందురు. వీరు సామాను తీసికొని
పోవుటకు కుదుర్చుకొనిన బండ్లబాడిగకూడ నియ్యరు. వీరు
పోయినదేచాలునని గ్రామస్థులు బాడిగలేకయే వీరికి బండ్లు
కట్టుదురు. వీరిస్త్రీల మోటుతనము, మూర్ఖత్వము, కలహ-
నూడు స్వభావము, వీరిపిల్లల దుడుకుతనము, దుర్మార్గతయు,
వీరు దిగియుండు స్థలముల బాగుగ చూడనగును.

వీరు దృఢ కాయులు, కష్టముసహింపగల బలాధ్యులును. వీరిలోకొందరు జేట్టీలు, స్టేల్ మానులు. వీరు లుంగీలు కట్టుకొని మహమ్మదీయులవలె చొక్కాల తొడుగుదురు. వీరి కుడితిసీలు ఒడులుగనుండి భుజములపై వెడల్పుగ కుట్టబడి యుండును. ఒకప్పుడు బుట్టాలువేసిన చేతులులేని చొక్కాలు తొడుగుదురు. కాబూలీలు తొడుగులాగున ఒడులుగనుండు లాగులు తొడగరు. లోపల చిన్నటోపి పెట్టుకొనకయే తలకుపాగా చుట్టుదురు. యిప్పుడిప్పుడు వీరు పట్టుగుడ్డ తలరు మాలుకు చొక్కాలకుగూడ నుపయోగించుచున్నారు. వీరి చెవులకు కుట్లుండుటచే కొందరు చెవికి పోగులు పెట్టుకొందురు. బంగారముతోగాని, వెండితోగాని, చేయబడిన రక్షరేకుల హారములు ధరింతురు. వీరికి ముందరిజుట్టుండును. వీరి స్త్రీలు అందక తైలు, శక్తి సామర్థ్యము గలవారు వీరు. తమ పురుషులకంటె ఎక్కువ తెలివైనవారు. విచిత్రమగు దుస్తులు ధరింతురు. పలురంగుల చీటిగుడ్డతో విశేషముగ కుచ్చెళ్ళు వచ్చులాగున పెద్దతహబందు కుట్టి కట్టుకొందురు దీనికి వెనుకప్రక్క జేబులుండుటచే చిన్న వస్తువులు, ఇతరదొంగ సొత్తునువాటిలో దాయుదురు. చదరపుగుడ్డ నొకదానిని ఐమూలగమడిచి రెండుకొనలు వ్రేలాడులాగున తలచుట్టు కట్టుదురు ఈగుడ్డను “కసవ” అందురు. హిందూస్త్రీలవలె చీరెలు కట్టరు. తమముఖమున కిరువైపుల ముందుప్రక్కను పొడుగాటి జెడల నల్లుకొందురు. బులాకీలు, చెవిపోగులు, ముంగురులు కడియములు మొదలగుకొన్ని మోటుసగలుకూడ పెట్టుకొం

దురు. అరబ్బీ అక్షరములుగల వెండిరక్ష రేకులుగాని వెండినా
ణెములుగానిగల హారములు ధరింతురు. పిల్లలు వెండికడియ
ములు కంటెలు, పెట్టుకొందురు. స్త్రీపురుషులందరును పచ్చ
పొడిపించుకొందురు. వీరు స్నానముచేయకపోవుటచే వీరి
దేహములు బట్టలు, మురికిగనుండి విస్తారముగ కంపుకొట్టు
చుండును.

వీరు చిన్నగుడారములు, వంటపాత్రములు, వ్యాపార,
సామగ్రులు, మురికిబట్టలు, పిట్టపంజరములు, పందెపుకోళ్ళు,
కుక్కలు మొదలగునవి తమతో తీసికొనిపోదురు. వీరు
తాము దిగియుండుస్థలములలో మహమ్మదీయులతో స్నేహ
ముచేసి, అడిగినసొమ్మిచ్చి వారి పిల్లలనుకొనుకొని పెండ్లా
డుదురు. ఒకప్పుడు విశేషముగ తిండిపెట్టి, తిండియరపై
వయస్సువచ్చిన పడుచులకూడ తమలో కలుపుకొందురు.
మరికొన్ని సమయముల అన్నవస్త్రములులేని బీదస్త్రీలుగూడ
వీరిగుంపులో జేరుదురు. వీరెక్కువ తిండిపోతులగుటచే తమ
వంటకములలో నేతిని నీటివలె వాడుదురు. వీరందరుకలిసి ఒక
కంచములోనే తిందురు. స్త్రీపురుషులు హుక్కాపీల్చుదురు.

కత్తులు, కత్తెర్లు తాళములు, మాయరాళ్ళు మాయ
ముత్యములు, చిల్లరవస్తువులు. బొమ్మలు, పూసలు, సులోచ
నములు, పాదరసముతోచేయబడిన అనేకరకములనాణెములు
మొదలగునవి ఒకతోలుసంచిలో పెట్టుకొనిపోయి బజారులో
దుకాణముపెట్టి స్త్రీపురుషులు అమ్ముదురు. ఒకానొకసమయ
మందు వీరు యింటింటికికూడ తిరిగి విక్రయింతురు.

వీరిలోపురుషులు చోరీ, దోపిడి, బందిపోటు, దగా మొదలగు నేరములు చేయుదురు. స్త్రీలు స్వల్పచోరీలు చేయుదురు. పిల్లలు కోళ్ళు, గొర్రెలు, దొంగిలింతురు. క్రొత్తగ తమగుంపులో జేర్చుకొనిన స్త్రీలకు, చోరీలుచేయుక్రమము పురుషులే నేర్పుదురు. వీరీదేశములో విక్రయించు నాణెములు బొంబాయిలో మార్వారీబజారులో కొనునట్లు తెలియును. ఈ నాణెములు కలకత్తాలోను, నాగపూరులోనుకూడ, చేయబడుచున్నవి.

వీరు నాలుగువిధముల నాణెములు విక్రయింతురు.

1 'అల్లా, మహమ్మద్, ఆలీ, ఘాతీమా, హసన్, హుస్సేను' అను పవిత్రమైన అయిదు నామములుగల నాణెము. దానిని 'పంజతన్' నాణెమందురు.

2 'ఆబూబకార్, ఊమర్, ఊస్మాన్, ఆలీ' అను నలుగురు కాలీఫల నామములు ఒకవైపున యరబ్బీభాషలోనుండి మరియొకవైపున 'లాఇలాహ, ఇల్లాల్లా, మహమ్మద్ రసులుల్లా' అను కలీమాయుండు నాణెము. దానిని 'చార్వార్' నాణెమందురు.

3 అక్బర్ చక్రవర్తి పేరు, సింహాసనమున కెక్కిన తేదియు నొకవైపునను, రెండవవైపునకలీమాయుండు నాణెము. దానిని 'అక్బర్' నాణెమందురు.

4 సీతారాముల బొమ్మలుగల నాణెము. దానిని 'రామ చంద్ర' నాణెమందురు.

ఇవి యిండ్లలోనున్న రుగ్మతలు, దృష్టిదోషములు మొదలగునవి కలుగక భాగ్యమునిచ్చు గొప్పమంత్రశక్తి వీటికి గలదని భావించి హిందువులును, తురకలునుగూడ ఎక్కువ వెల పెట్టికొని తమపిల్లలకు రక్షరేకులుగ మెడలో కట్టుదురు. ఈనాణెములు మాత్రమేగాక పురాతనపు హైదరాబాదు రూపాయలు, బీజపూర్ ఆర్కాటురూపాయలుకూడ వీరు విక్రయింతురు.

వీరుపోవు ప్రతిస్థలమందును నేరములు చేయుదురు. వీరి వద్ద బీగముల గుత్తులుండును. వాటితో యిండ్లతల్పులు తెరిచి లోపలప్రవేశించి దొరికినయాస్తి నంతయు దొంగిలింతురు. గ్రామస్థులను భయపెట్టి సొమ్ము పుచ్చుకొందురు. టపామోయు వారిని కొట్టి సంచులు దోచుదురు. ఒకప్పుడు టిక్కెట్లుకొన కుండ రైలుపై ప్రయాణము చేయుదురు. ఒకప్పుడు కొన్ని టిక్కెట్లుమాత్రము కొని తమ మురికిమూటలు, గుడారములు, పంజరములు, మొదలగునవి గదినిండా నింపుదురు. స్త్రీషను మాష్టరు ఆటంకపర్చిన వానినితిట్టి కొట్టబోవుదురు. బజారులలో అంగడివారిని పలువిధముల మోసపుచ్చుదురు.

వీరిస్త్రీలకు నేరములు జేయుటలో వారిలంగా బాగుగ నుపయోగపడును. దాసిని భూమిపై గుడారమువలె వేసి కూర్చుని దొంగవస్తువులను వెనుకనుండు మరియొక తె అందుకొన వీలగులాగున లంగాలోపల జారవిడుతురు. యిద్దరు ముగ్గురుస్త్రీలు తమపిల్లలతో దాహమడుగు మిషపై నొక

యింటిలోనికి పోదురు. ఆయింటివారు అమాయకముగ వీరికే మాత్రము కనబడిన వీరిలోనుకలె తనతో తీసికొనిపోయిన నాణెములు చూపించుచు వాటిమహత్తునుగురించి చెప్పమొదలుపెట్టును. మిగిలినవారు యింటివారికి తెలియకుండ లోనికి వెళ్లి విలువగలవస్తువులను దొంగిలించి తమలంగాలజేబులలో దాయుదురు. పిల్లలు బియ్యము పప్పు మొదలగు దినుసులు ఎత్తుకొని పారిపోదురు. ఇంటివారు కోపించియడిగిన ఆకలి తాళలేక తీసిరేమోయని అందురు. రైలుపైకూడ తమపిల్లలసహాయముచే నేరములుచేసి పట్టుబడినప్పుడు యితరులు తమ దగ్గరకు రాలేనంత దౌర్జన్యము చేయుదురు. వీరిని సోదాచేయ ప్రయత్నించిన కోపావేశులై అందరికిని భయముపుట్టునంత అల్లకల్లోలము చేయుదురు. పిల్లలను రైలుగవాక్షములగుండ పారవేయ ప్రయత్నించుదురు. పట్టణములలోని కూరలబజారులు పండ్లదాకాణములు కొల్లగొట్టి తమ్మెవరైన ఎదుర్కొనిన తమపిల్లలతలలు నేలపైకొట్ట ప్రయత్నించుదురు.

ప్రతిగుంపువారు తమగుంపున కొక్కక్క నాయకుని ఎన్నుకొని వానిని 'జమాదారని' బిలుతురు. అతడు చనిపోయినప్పుడుగాని, ముసలివాడైనప్పుడుగాని, మరయొకని నియమించుకొందురు. గుంపులో నిట్టి మార్పులు తరుచుగ నుండుటచే వీరిని గుర్తించుట కష్టముగ నుండును.

వీరు దొంగసొత్తు సమముగ పంచుకొనరు. తమలో దివాలాతీసినవారికి వడ్డీలేకుండ కొంతసొమ్ము అప్పుగనిత్తురు.

గుంపు మొత్తమునకగు ఖర్చులు సమముగ అందరును పెట్టు
కొందురు. దొంగసొత్తు చెట్టుకిందనో పొలిమేర రాళ్లకిందనో
పూడ్చుదురు. అందుచేత పోలీసువారు సోదా చేసినను వీరివద్ద
నేమియు దొరకదు. గుంపువారొకరిద్దరు దొంగసొత్తుతో చెన్న
పట్టణముగాని బొంబాయిగాని పోయి అచ్చట దానిని విక్ర
యింతురు.

వీరిలో వ్యభిచారము కడునీచమగు నేరము. వ్యభిచ
రించినవారికి అపరాధము విధించియు, కులమునుండి వెలివే
సేయు, కొట్టియు, దండించుదురు.

అనుబంధము.

1911 సంవత్సరపు 3 నెంబరు క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్ యి వ శిక్షనుక్రింద సిద్దిగువజూపు గ్యార్డులు జామీనువుచ్చుకొననూడని గొప్ప నేరగాలుచేయ జాతులుX పకటింపబడినవి.

క్ర.సం.	సేరవుబాటి నేరు.	సంవరించుటలు.	సేరవుబాటి ప్రజ టింగ్ సీనీరేడి.
1	దొంగ ఎరుకల ఎండు	గోల వరి, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు.	10-5-1913
2	నలుపు పేట కొరచ ఎండు	కడప, నెల్లూరు, ఉత్తరం, చిత్తూరు, అనంతపురం, చెంగల్పట్ట.	డిట్రో
3	దొంగ ఎండు	గోల వరి, కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు.	డిట్రో
4	వేపురి మాల ఎండు	దక్షిణం, గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు.	4-6-1913
5	దొంగ పడ్డ	అనంతపురం.	12-6-1913
6	కేపు మారీలు	ఉత్తరం, గుంటూరు, కడప, నేలం, దక్షిణం, చెంగల్పట్ట, తిరుచనపల్లి.	18-6-1913

7	రుద్రపాదం కొరచలండ్లు	బళ్లారి.	5-7-1913
8	దమ్మరలండ్లు	నెల్లూరు.	13-8-1913
9	నేలంమేలూర్ సెడ్ కోరవలు	ఉత్తలండ్లు, నేలం, కోయంబూర్, తిరుచనపల్లి.	14-8-1913
10	ఆత్మూర్ కీల్ సెడ్ కోరవలు	నేలం, దక్షిణాండ్లు, తిరుచనపల్లి.	13-10-1913
11	నక్కలలండ్లు	గోలవరి.	21-10-1913
12	గంధర్వకోట కొరవలు	తంజావూరు.	9-12-1913
13	పంగనూరుమాలలండ్లు	నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఉత్తలండ్లు, చెంగల్పట్ట.	14-2-1914
14	జోగిలండ్లు	నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఉత్తలండ్లు, చెంగల్పట్ట, దక్షిణాండ్లు.	21-2-1914
15	కూలికి రహస్యనూగ ఖాసీలు చేయా 28గురు గల రెండుకగుంపు	కడప, కర్నూలు, అనంతపురం.	21-3-1914
16	కీలగుడి కళ్లరు	మధుర.	4-5-1914

17	కొండదొరలు	విశాఖపట్నం.	21-7-9141
18	వెల్ గూక్కుప్పం పడయ వీలు	దక్షిణంకొట్టు.	14-11-1914
19	కుటపాల్ కళ్ళరు	తిరుచనాపల్లి, తంజావూరు.	6-1-1915
20	చెట్టిపాడ్ వెల్లరురు	రామనాడ్.	1-5-1915
21	రెల్లపాడు	విశాఖపట్నం.	4-5-1915
22	సోరిక్కంపట్టి మేలడరప్పమూర్	మధుర.	16-9-1915
23	పుసలాపురం ఉప్పకొరవలు	తిరునల్వేలి.	12-10-1915

ఈ ఆక్టు 10 (బి) క్షేత్రముక్రింద నీ నేరములుచేయు జాతులు తమ నివాసస్థలము, అందుల మార్పులు, నేరుపజుదు వగైరాలు తెలియపర్చవలసినను.

బి.
సి. వి. డి. గ్యాంగులపట్టి.

నెంబరు.	జిల్లా పేరు.	గ్యాంగు పేరు.
1	నెల్లూరు	క తైరవాండ్లు
2	కర్నూలు	దొంగ దాసర్లు
3	గోదావరి	పచ్చెపవాండ్లు
4	గోదావరి	దొంగ ఎరుకలవాండ్లు
5	నెల్లూరు	డిటో
6	గుంటూరు	డిటో
7	నెల్లూరు	దొమ్మరవాండ్లు
8	గుంటూరు	దొంగ ఎరుకలవాండ్లు
9	డిటో	డిటో
10	నెల్లూరు	డిటో
11	గుంటూరు	దొంగ వడ్డర్లు
12	దక్షిణజిల్లాలు	తొటియా నాయకులు
13	కర్నూలు	దొంగ ఎరుకలవాండ్లు
14	డిటో	దొంగ వడ్డర్లు
15	చిత్తూరు	నవాబు పేట కొరచవాండ్లు
16	బళ్లారి	రుద్రపాదం కొరచవాండ్లు
17	దక్షిణార్కాటు	వేపూరు మాలవాండ్లు
18	బళ్లారి	
19	కడప	దొంగ దాసర్లు
20	చిత్తూరు	

ని

1911 సంవత్సరపు 3 నెంబరు క్రిమినల్ స్టేబుల్ ఆక్టు 16వ శ్లోకముక్రింద సెటిల్ మెంటులో నుంచబడిన సేరకులుచేయు జాతులు.

సంఖ్య	జిల్లాపేరు.	సెటిల్ మెంటుయన్న గ్రామము పేరు.	సెటిల్ మెంటులోనున్న గ్రామములపేర్లు.
1	గుంటూరు	<p>నీతనగరము</p> <p>బ.పట్న</p> <p>స్థూలపురమనే బేతపుడి</p> <p>క.వలి</p> <p>కలిచేడు</p>	<p>దొంగఎరుకలపల్లె, నలంబు</p> <p>పేట కొరచపల్లె</p> <p>దొంగఎరుకలపల్లె</p> <p>డిట్టో యండులు</p> <p>దొంగఎరుకలపల్లె</p> <p>దొంగపల్లె, దొంగపల్లె</p> <p>దొంగఎరుకలపల్లె</p> <p>నలుంబుపేట కరచపల్లె</p> <p>కొరచపల్లె</p>
2	నెల్లూరు		
3	చిత్తూరు	బొమ్మనిగడ్డ	
4	బళ్ళారి	కుద్రపాదం	
5	దక్షిణాంకం	<p>అజీజ్ నగరం అనే కర్మాపురం</p> <p>స్థూలపురము</p>	వేపూరు మూలపల్లె

శుద్ధ పత్రిక.

పుట.	పత్రి.	తప్పు.	ఒప్పు.
8	20	వేంకటేశ్వరస్వామి	వెంకటేశ్వరస్వామి
19	2	శమ	తమ
24	4	గ్రహించ	గ్రహించ
35	23	వీరు	వీరి
51	13	రామనంది	రామానంద
55	10	పసి	బస
60	16	మీదకు	మీదను
75	12	పట్టుకొనుటకు	పట్టుకొనుట
76	9	సంబంధమును	సంబంధములు
84	9	వీరిట్టి	వీరికిట్టి
88	17	గీసియు	గీచియు
89	8	నాతలు	వాతలు
90	7	నగలు	నగలుగాని
„	17	జెల్లికుట్టు	జెల్లికట్టు
92	1	చెవితమ్మి	చెవితమ్మె
106	18	కలదు	కలదు.
„	19	చిప్ప	చిప్పు,

106	19	చిమటా.	చిమటా,
112	5	సిసము	సీసము
121	19	అప్పుడి	అప్పుడి
126	7	హిరాబీలు	హిరాబీలు
,,	15	నూడు	నూడు
127	13	గలవారు	గలవారు.
,,	,,	వీరు.	వీరు
128	7	వ్యాపార,	వ్యాపార